

Revânî

‘İ Ş R E T - N Â M E

(Dil Özellikleri-Metin-Sözlük)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan : Muhittin ÇELİK

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Osman Nedim TUNA

MALATYA-1989

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

İşbu çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan :

Üye :

Üye :

Onay :

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../1989

İ Ç İ N D E K İ L E R

ÖNSÖZ..... 1

GİRİŞ

Revâni; Hayatı ve Eserleri 4

Hayatı 4

Eserleri 6

Kullanılan kısaltmalar ve işaretler 9

D İ L Ö Z E L L İ K L E R İ

İMLÂ 11-31

Ünlülerin yazılışı 11

Ünsüzlerin yazılışı 21

Ayrı yazılan ekler 28

Bitişik yazılan ekler 29

İsim tamlamalarının yazılışı 29

Yabancı öntakıların yazılışı 29

Şeddenin kullanılışı 30

Sonuç 31

FONETİK 32-51

Ünlü türleri 32

Ünlü uzunlukları 33

Ünlü uyumu 33

Ünsüzler 36

Ünsüz uyumu 36

Ötümlüleşme	37
Dudaklılaşma	46
Diğer Fonetik Hadiseler	47
Düşme	47
Türeme	48
İkizleşme	49
Hece tekleşmesi	49
Hece düşmesi	50
Geçişme	50
Birleşme	50
Ulanma.....	51
Ünsüz kayması	51
Göçüşme	51
MORFOLOJİ	52-92
Ekler	52
Çekim Ekleri	52
İsim çekimi ekleri	52
Çokluk	52
İyelik ekleri	54
Hal ekleri	55
Fiil çekim ekleri	61
Kipler	61
Zaman ekleri	61
Cevheri fiil	69
Yapım Ekleri	71
İsimden isim yapan ekler	72

İsimden fiil yapan ekler	74
Fiilden isim yapan ekler	75
Fiilden fiil yapan ekler	80
Kelime Grupları	83
İsimler	84
İsim	84
Sıfat	85
Zamir	87
Zarf	88
Edatlar	90
Bağlama edatları	90
Son çekim edatları	91
Berkitme	92
Ünleme	92
Fiiller	92
TRANSKRİPSİYONLU METİN	93-192
SÖZLÜK	193-202
Sonuç	203
Bibliyografya	205
Orijinal Metnin Fotokopisi	207-257

Ö N S Ö Z

Bugün kullanılmakta olduğumuz Türkiye Türkçesinin tarihi devresi olan Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesi(EAT) sistemli olarak XIX yüzyıldan beri araştırılmaktadır. Yaklaşık 150 yıldır süren bu çalışmalar sonucunda pek çok EAT. metni işlenmiş, devrin çeşitli gramer konuları izah edilmeye çalışılmıştır. Bu arada, devrin dil özelliklerini toplu halde inceleyen gramerler de yazılmıştır¹.

Gerek Oğuzcaya dayalı ilk yazı dili olması, gerekse halen kullandığımız Türkiye Türkçesinin kaynağını teşkil etmesi bakımından, bu devrin önemi, bizler için bir kat daha artmaktadır. Çünkü, dilimizin şu anki pek çok gramer sorusu, EAT.'nin gereği gibi aydınlatılması ile cevaplanabilecektir.

Bu düşünceden hareketle, tez konusu olarak, Türkiye Türkçesini incelemeyi uygun bulduk. Daha önce yönettiği Yüksek Lisans ve Doktora tezlerinde de "kültür tarihimizin daha iyi aydınlanabilmesi için değişik ve çeşitli konularda metinlerin çalışılması gerektiği"ni savunan hocam Doç. Dr. Osman Nedim Tuna, bana konu olarak İşret-nâme'yi verdi.

1. Mecdud Mansuroğlu, Das Altosmanische, PhTF.I Wiesbaden 1959, s.160-182, F.Kadri Timurtaş, Eski Türkiye Türkçesi, İ.Ü. Edb. Fak. Yay. İstanbul- 1977, Zeynep Korkmaz, Türkiye Türkçesi, Türk Ansiklopedisi. c. XXXII, Ankara 1983, s. 393-405 .

Bu tezde, 938 beyitlik, tam, harekeli yazma nüsha, özellikle dil bakımından işlenmeye çalışıldı.

Çalışmada, önce, Giriş bölümünde Revani ve İşret-nâme hakkında bilgi verildi. Asıl çalışma alanımız olan Dil Özellikleri bölümü ise üç ana başlıkta toplandı: 1. İmlâ, 2. Fonetik (Ses Bilgisi), 3. Morfoloji (Şekil Bilgisi). Daha sonra, metnin ilmi transkripsiyon ve bu transkripsiyonun kontrolü açısından orijinal metnin fotokopisi verildi.

Tezde gösterilen Bibliyografya, sadece bu çalışmada yararlanılan eserleri göstermektedir. Sözlük ise, sadece seçme kelimeleri içine alır. (1)

Bu çalışmada, Miftahu'l-Cenne üzerinde Gürer Gülsevin tarafından yapılan Doktora tezindeki tasnif ve metoddan geniş ölçüde yararlanılmıştır.

Gerek ders seviyesinde sabır ve inançlı azmi ile yetişmemizde en önemli rolü oynayan, gerekse tez boyunca yardımlarını kısıtlı vakitlerinde bile esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Osman Nedim Tuna'ya sonsuz teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

1. Burada Türk dili açısından incelenen İşret-nâme adlı eser, Türk edebiyatındaki yerinin önemi bakımından da bir yüksek lisans tezine konu olmuştur: Rıdvan Canım, Türk Edebiyatında Sâki-nâmeler ve Edirneli Revâni'nin İşret-nâmesi. İnceleme-Metin. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 1987.

Metnin okunmasında çok yardımlarını gördüğüm hocam,
Yrd. Doç.Dr.Sabahattin Küçük ve özellikle dil ince-
lemesi kısmında yardımlarını esirgemeyen arkadaşım
Yrd.Doç.Dr.Gürer Gülsevin'e, ayrıca yardımlarını gördü-
ğüm diğer hoca ve arkadaşlarıma da burada teşekkürü
bir borç bilirim.

10 Eylül 1989

Malatya

G İ R İ Ő

R E V Â N İ
HAYATI VE ESERLERİHAYATI

Revânî'nin adı İlyas Őucâ Çelebi olup, babasının adı Abdullah'tır. Edirne'de doğmuş, iyi bir tahsil görmüş, Sultan II. Bayezid ile Yavuz Selim'in iltifatlarına mazhar olmuş, Surre Eminliğinde, Ayasofya Evkaf mütevelliliğinde bulunmuştur ¹. "Doğum tarihi belli olmamakla birlikte, Yavuz Sultan Selim'e şehzadeliği zamanında takdim eylediği bir gazelde bir iki demde yeke vardı otuz yıllık emek dediğine bakılırsa ve Yavuz'un 1512'de tahta çıktığı düşünülürse, 1475 sıralarında doğduğuna hükümlenabilir ².

Yavuz Selim ve Kanuni Süleyman devirlerinde , şair oldukça önemli ve gelir getiren işler ile görevlendirilmiştir. Revânî, kazancının büyük bir kısmı ile hayrat

1. Latifî, Tezkire-i Latifî, İstanbul 1314, s. 169

2. Abdulkadir Karahan, Revânî maddesi, İslam Ansiklopedisi, IX Cilt, s.718

işlerine girişmiştir.

İçkiye ve içkili meclis zevklerine düşkün, zarif, neşeli bir ruh taşıyan Revânî'nin şiirleri devrine göre canlı ve açık bir ifade ile yazılmıştır. Fakat hemen hemen her beyitte ya bir teşbih, bir hüsn-ü ta'lil, bir tevriye, bir cinas veyahut herhangi bir şekilde bir nükte vardır. Çünkü sanatın bütün gayesi nükteli bir söz tesbit etmekten ibarettir.

Revânî, zamanında büyük ve orijinal şairlerden sayılmıştır. Asrının değerli şairi olan ve çağdaşları tarafından çok beğenilen Revânî kendinden sonraki yüzyıllarda hâkimiyetini muhafaza edememiştir. Çünkü gazellerinin zevkini, birçok benzerleriyle birlikte Bâki eskittiği gibi, İşret-name'sinin tadını da onyedinci yüzyılın daha zarif ve daha düzgün edalı saki-nameleri geride bırakmıştır ¹.

Ölümü, "Cinandan yana can atdı Revânî" tarih mısraının gösterdiği gibi 1524 yılında ²; Sehi Bey'in ifadesine bakılırsa Bursada Kaplıcalar mütevellisi bulunduğu sırada vukua gelmiştir ³. Şari, İstanbul'da binâ ettiği mescidinin haziresine defnedilmiştir.

1. V. Mahir Kocatürk, Büyük Türk Edebiyatı Tarihi, Ankara 1970, s.315-316

2. Abdulkadir Karahan, Revânî maddesi, İslam Ansiklopedisi IX Cilt, s. 319

3. Sehi, Tezkire-i Sehi, 'Hest Behist', (Yayınlayan Mustafa İsen) Tercüman 1001 Temel Eser:152, İstanbul 1980, s.

E S E R L E R İ

Revânî'nin bilinen eserberi Divan'ı ile İşret-name'sidir. Her ne kadar Hamse-i Rûmî diye isimlendirdiği beş parçadan mürekkep mesnevisi olduğu Seni tarafından kaydedilmiş ise de İşret-nâme'den başka Hamsesini teşkil eden kitaplarına şimdiye kadar tesadüf edilmediği gibi buna dahil olan camî al-naşih adlı eserin de konusu ve muhtevası meçhul kalmıştır.

I. DİVAN

Revani Divanının İstanbul kütüphanelerinde iki nüshası vardır. Bunların biri Millet Kütüphanesi'nde Ali Emiri kısmındadır. Diğeri Bayezid Umumi Kütüphanesi'nde bulunmaktadır. Divan Sultan Selim'e ithaf edilmiştir.

Revânî umumiyetle diğer şairlerimizde çoklukla tercih ettikleri remel, muzarı ve hezec gibi aruz bahirlerini kullanmıştır. Gazellerinin bir kısmı daha hayatta iken meyhanelerde kahvehanelerde bestelenmiş olarak terennüm edilmiştir.

II. İŞRET-NÂME

Yavuz Sultan Selim'e ithaf edilen bu eser, aruzun mefâilün / mefâilün / feûlün vezniyle yazılmış bir mesnevidir. Bölümler arasında farklı vezinde manzum kısımlar

bulunmaktadır. Kimi beyitlerin ise (127, 186, 239, 370⁷, 430,491 gibi) vezni bozuktur. Mesnevinin elimizdeki harekeli nesih hatlı nüshası 938 beyittir ¹. "Adab-ı sohbet " ve "esbab-ı işret " i beyan ettiği görülen İşret-nâme, konu ve muhteva bakımından devrine göre yeni sayılmış, daha sonra yazılan saki-nâmelerin ² ilk örneği kabul edilmiştir.

İşret-nâme'deki konuları şu ana başlıklar altında toplamak mümkündür :

1 - 61	: tevhid, münacat
62 - 92	: nât
93 -128	: sebep-i te'lif-i İşret-nâme
129-213	: Sultan Selim'e övgü
214-256	: âgâz-ı İşret-nâme ve ilgili hikâye
259-296	: şarabın vasıfları
299-333	: kadehin tanıtılması
336-357	: sürahinin tanıtılması
360-377	: mumun tanıtılması
380-402	: yemeklerin vasıfları
405-436	: musikî aletlerinin tanıtılması ve bununla ilgili hikâyeler
439-456	: sohbet meclisleri ve sohbetin âdâbı

-
1. Rıdvan Canım'ın Eski Türk Edebiyatı açısından incelediği nüsha 694 beyitlidir.
 2. Saki-nâmeler, sakiden, içkinin çeşitlerinden, meclisden, kadehten, sürahidен, meyden, mahbuptan topluca bahseden eserlerdir. Saki-nâmeler içinde tasavvufî nitelikte olanları da vardır.

- 459-498 : sakinin vasıfları ve şarasin kullanılışı
 501-640 : mevsimlerin tanıtılması
 641-667 : eserin tasavvufî yorumu
 668- 912 : sarhoşluk hali ve ilgili hikâye
 913-938 : bsonuç (hatime) bölümü.

Son beyitte (938) düşürülen tarihe göre, eser
 1501'de tamamlanmıştır:

çün irdi tamām oldı tārīh
 kânûn-ı mahāfil-i mestān

Nüshanın Tavsifi

- Yaprak : 51
 Satır : 11
 Ebat : 230 X 185 - 150 X 85
 Tarih : 1501
 Yazı : Harekeli, nesih

KULLANILAN KISALTMALAR VE İŞARETLER

- EAT. :Eski Anadolu Türkçesi
- PhTF.I. :Philologiae Turcicae Fundamenta I, Wiesbaden 1959
- TDK. :Türk Dil Kurumu
- () :Parantez içindeki sesin ihtiyari olduğunu gösterir.
- :Fiille bağlanmayı gösterir.
- + :İsimle bağlanmayı gösterir.
- A :a, e
- I :ı, i
- U :u, ü
- T :t, d
- G :g, ğ
- V :ünlü (vokal)
- K :ünsüz (konson)

NOT:Örnek olarak

+(y)A : isimlere gelen ya, ye, a, e .

D İ L

Ö Z E L L İ K L E R İ

İ M L Â

Arap harfleriyle yazılmış Türkçe metinlerin, fonetik olarak en yakın şekilde tespit edilebilmesi, imlâlarının layığı ile incelenmesine bağlıdır.

Türkiye Türkçesinde olduğu gibi, EAT. 'de de birtakım ağızlar bulunuyordu. Bugün çeşitli ağızlarda hem kendi, hem gendü; hem tağ, hem de dağ telaffuzlarını duyabilmekteyiz. Aynı durum EAT. devresinde de mevcuttur.

Türkçedeki her sesi karşılayacak harfin bulunmadığı (p, ç, g, ğ gibi) Arap alfabesi ile yazılmış eserlerde, imlânın tam anlamı ile tespiti, bu bakımdan önemlidir.

ÜNLÜLERİN YAZILIŞI

Çok düzgün, harekeli ve okunaklı bir nesih ile yazılmış olan İşret-name'de, ünlüler bakımından tutarlı kullanışların yanı sıra, zaman zaman bir kaç imlâ ile yazılan kelimeler de görülür. Kimi kelimelerin ünlüleri devamlı harf ile, kimilerinin ise hareke ile gösterilirken, hem harf hem de sadece harekenin kullanılabildiği örneklerle de rastlanır. Özellikle 'uzun ünlüler' ile ilgisi olabileceği ihtimalinden hareketle, bu bölümde, sırasıyla bütün ünlüleri (a, e, ı, i, o, ö, u, ü)

başta

içte

sonda

bulduğu şekilleriyle tasnif ettim.

a

başta :

ا (medli elif ile)

aç	اا	38
anı	اا	218
az	اا	413

ا (üstünlü elif ile)

aduğı	ااا	39
ağaçlara	ااا	546
ağzı	ااا	204

içte :

ا (üstünlü elif ile)

buncılayın	ااا	119
gäyetde	ااا	726
karıncayıla	ااا	162
yaprağının	ااا	545

ا (üstün ile)

balığı	ااا	924
şararmış	ااا	545
urmağıl	ااا	911

ا (üstünlü güzel he ile)

ideyin	ااا	724
yakasın	ااا	13
yarındası	ااا	453

١ (üstünlü elif ile)

bulasın	بُولَاسِنْ	II6
çal-	چَال -	22
yaprağının	يَايِرَاغِينْ	545
yatağı	يَتَاغِي	327

sonda :

١ (üstünlü elif ile)

nola	نَوْلَا	I89
------	---------	-----

٩ (üstünlü güzel he ile)

anuyla	أَنُوْكَلَا	252
bunca	بُونُجْبَا	I89
sırrına	سِرْرِيْنَا	235
urماغا	أُورْمَاغَا	I82

(üstün ile)

انلارا	أَنْلَرَا	250
--------	-----------	-----

e

başta :

١ (üstünlü elif ile)

el	أَلْ	359
esüp	أَسُوبْ	889
evinden	أَوْتِدِنْ	890

içte :

‘ (üstünlü elif ile)

everüp

أَوَارُوتْ

697

— (üstün ile)

eyleye.

أَيْلِيَه

868

ben

بِن

296

gendü

كَنْدُو

864

‘a (üstünlü güzel he ile)

giderüp

كَيْدِه رِبِّ

880

görmeyeli

كُوْرْمِيَه لِي

555

idelüm

اَيْدِه لَم

548

yüregi

يُدْرَه كِي

320

sonda :

‘a (üstünlü güzel he ile)

böyle

بُونِيْلَه

257

gendüye

كَنْدُوِيَه

864

içre

اِچْرَه

215

kıyma

قِيْمَه

404

nice

نِيْجَه

571

söze

سُوْرَه

128

1

başta :

ا	(kesreli elif ile)		
	alıya	إلی یه	870
	ıssılarda	إسّس لردّه	875

ای	(kesreli elif -ye ile)		
	ılanı	ایلانی	222
	ıraqdan	ایرّقدن	423

içte :

ا	(kesreli ye ile)		
	şuqın	صوھین	923
	ucına	أوجینّه	360

ا	(kesre ile)		
	çıkısa	چفّسه	20
	yalañ	يالک	364
	yılandur	یلاندور	220

sonda :

ی	(kesreli ye ile)		
	akıtdı	اقیتدی	178
	yatagı	یتاغی	327
	yogudı	یوغدی	98

i

başta :

اِي (kesreli elif-ye ile)		
içre	اِيْجْرَه	924
içürgil	اِيْجُوْر كِل	935
iki	اِيْكِي	489
işiginde	اِيْشِيْغِيْنْدَه	160
işmez	اِيْشْمَز	695

اِ (kesreli elif ile)		
istedügi	اِيْشْتَدُوْغِي	902
işler	اِيْشَلَر	180
itmege	اِيْتْمَه	561

içte :

اِيْ (kesreli ye ile)		
dizilüp	دِيْزِيْلُوْب	891
işiginde	اِيْشِيْغِيْنْدَه	160
niçün	نِيْچُوْن	257

اِيْ (kesre ile)		
bişirdi	بِيْشِيْرْدِي	565
dir	دِيْر	633
düzmiş	دُوْزْمِيْشِي	587
yillar	يِيْلَلَر	889

sonda :

ي (kesreli ye ile)

bişirdi	بِشِيرِدِي	566
dökdi	دُوكْدِي	181
ikinci	اِيكِينجِي	253
yidi	يِدِي	253

o

bağta :

ا (ötreli elif vav ile)

ocakda	اَوْجَقْدَه	892
odda	اُود	613
olar	اُولَاز	123
oldugunca	اُولْدُوغُنچَه	199
olman	اُولْمَان	556
ortaya	اُولْتَايَه	118

içte :

و (ötreli vav ile)

tolu	طُولُو	349
tonandı	طُولُونْدِي	543
tonuzlık	طُولُونْزَلِيق	212
yolunda	يُولُونْدَه	28

ö

başa :

أ (ötreli elif-vav ile)

öyle...	أؤئله	494
öğredür	أؤكره دؤز	75
öçine	أؤكينه	131
öldür-	أؤلدؤز-	757
öpüş-	أؤپؤش-	317

içte :

و (ötreli vav ile)

dökdi	دؤكدى	181
göçül	كؤكؤل	131
göz	كؤز	323
söz	سؤز	128

sonda : Bulunmaz.

u

başa :

أ (ötreli elif vav ile)

urunup	أؤرؤنؤب	339
uşlı	أؤشلى	753
uzun	أؤزؤن	376

içte :

و (ötreli vav ile)

buncılayın	بُونُجِلَايِين	19
şuçşna	شُوچْشِنَا	923
tuşağı	تُوْطَاغِي	318
urunup	أُوْرُونُوب	339

و
— (ötre ile)

budağı	بُدَاغِي	376
yatuk	يَاتُكُ	17

sonda :

و (ötreli vav ile)

altunlu	أَلْتُونُلُو	368
kaygu	قَايْغُو	422
şakallu	شَاكَلَلُو	585
tatlu	طَاتَلُو	803
talı	طَالُو	349
yaşlu	يَاşَلُو	813

ü

baştta :

و (ötreli elif vav ile)

üçünci	أُوْچُونُجِي	210
üstine	أُوْستِينِه	232
üzüm	أُوْزُوم	238

içte :

و (ötreli vav ile)

düzmiş	دُوْزْمِشْ	587
esüp	اَشُوْبْ	889
güç	كُوْجْ	633
gün:	كُوْنْ	600
içürdi	اِچُوْرْدِيْ	51
yüz	يُوْزْ	364

و (ötre ile)

düpdüz	دُوْپْدُوْزْ	809
geldükce	كَلْدُوْكْجِهْ	196
gönül	كُوْوْكُلْ	131
gümiş	كُوْمِشْ	586
güneş	كُوْنِشْ	658

sonda :

و (ötreli vav ile)

eyü	اَيُوْ	134
diyü	دِيُوْ	329
yüzlü	يُوْزْلُوْ	364

ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI

Türkçedeki ç, p, g, ŋ gibi sesleri karşılayacak harflerin bulunmadığı Arap alfabesi ile yazılmış metinlerimizde, fonetiği doğru olarak tespit etmek güçtür. Bu tespitte en önemli ölçü, metnin imlâsı ve Türk dilinin bilinen fonetik yapısıdır.

ç

bağta :

ج (çim ile)

çağı	جَاغِي	376
çalam	جَالَم	22
çalındı	جَالِنْدِي	429
çıkargıl	جَقْرَغِيل	130
çanak	جَانَق	335

ج (cim ile)

çizmiş	جِزْمِش	329
--------	---------	-----

içte :

ج (çim ile)

balçığı	بَالِغِي	924
içmiş	إِچْمِش	691
geçüben	كِيُونَبِن	208
suçın	صُوحِين	923

ح (cim ile)

ağaçdan

اغانچدن

224

sonda :

ح (çim ile)

üç

أوج

700

kaç

قاج

706

ح (cim ile)

giç

كيج

690

güç

كوج

633

ح ح (çim ve cim alternans halinde)

hiç

هيج

597

hiç

هيج

793

P

başta :

پ (pe ile)

penbe

پنبه

649

pir

پير

699

piyâle

پياله

14

içte :

پ (pe ile)

depren-	دېرېن-	728
düpdüz	دُپْدُز	809
iplik	اِيْلِك	416
öpüş-	اُوْشُش-	598
toprak	طُوْرَاق	178

sonda :

ب (be ile)

dizilüp	دِيْزِيلُوب	891
esüp	اَسُوب	889
everüp	اَوَاْرُوب	697
giderüp	كِيْزِه رُوب	80
uyuklayup	اُوْثُقْلَايُوب	207
uzadup	اُوْزَادُوب	658

t

Arap alfabesinde hem ince t, hem de kalın t bulunduğundan, buradaki tasnife "ince ünlülü'kelimeler" ve "kalın ünlülü kelimeler" başlıklarını ekledim."s"ünsüzü için de aynı ayırım yapılmış.

başta :

ince ünlülü kelimelerde

ت (te ile) (örneği yok)

kalın ünlülü kelimelerde

ط (tı ile)

taşı	طاشی	75
toğranur	تولگرانور	405
tonat-	طونونك -	129
tonuzlık	طونوزلقا	212
tutupdur	طوتوبدور	268

ت (te ile)

tavuk	تاوقى	389
-------	-------	-----

içte :

ince ünlülü kelimelerde

ت (te ile)

getür-	گتوردی	184
üstine	اوشتییه	322

kalın ünlülü kelimelerde

ت (te ile)

artuk	ارتوق	468
katı	كاتى	205
yatak	ياتوق	334
yatur	ياتور	208

ط (tı ile)

tuṭağı

طوطاڭى

318

sonda :

ت (te ile)

iṣit-

ايشين

609

gāyet

غاييت

726

ṭonat-

ظوننت

126

8

başta :

ince ünlülü kelimelerde

س (sin ile)

sen

سن

667

söyle-

سويلنه

440

söz

سوز

609

kalın ünlülü kelimelerde

ص (sad ile)

şahcāk

صنچق

368

şan-

صنمك

254

şaruşın

صروشین

391

şavuk

صووق

885

şun-

صون

448

س (sin ile)

sakallu

سَقَالُو
سَاكَالُو

818

sazsız

418

içte :

ince ünlülü kelimelerde

س (sin ile)

istedügi

اِسْتَدُوْغِي

902

kalın ünlülü kelimelerde

ص (sad ile)

başsa

بَاسَا

309

başlı

اَوْصَلِي

648

س (sin ile)

issılarda

اِيسِي نَرْدَه

875

yasag

يَسَاغ

438

sonda :Hiç örnek yok.

g

"kef" harfi, hem ince sıradan "k" hem de kalın sıradan kullanılmaktadır."g" için, bazı metinlerde görülebilen "üç noktalı kef" metnimizde bulunmaz.

ڭ

Metnimizde bu ses, ك "kef" ile gösterilmiştir. ك görölmez. Sadece bir örnekte ك "üç noktalı kef" kullanılmıştır.

yünler	يُونْلَر	370
(kef ile)	ك	

kök veya tabanlarda

aᅇ-	اَك	122
biᅇ-	بِك	264
oᅇ-	اَوَك	379
öᅇ	اَوَك	131
şonra	شَكْرَه	562

eklerde

+(n)Un

kişinüᅇ	كَيْشِينُك	202
---------	------------	-----

A Y R I Y A Z I L A N E K L E R

İşret-nāme'de, bazı ekler kendinden önceki kelimeye bitiştirilebileceği halde, ayrı yazılmıştır. Bu yazılışların karşıtı olarak, birleşik örnekleri de vardır.

+dA

ğayet-de

غَايَتٌ دَه

726

+dAn

dördüncü-den

دُورٌ رُبْعِي دُن

210

içme-den

إِجْمَةٌ دَنْ

278

öyle-den

أَوْ يَلَهُ دَنْ

494

yime-den

يَمَةٌ دَنْ

278

+dUr

dernegi-dür

دَرْ نَعِي دُر

369

halkası-dur

خَلْقَةٌ سِي دُر

325

+lAr

ıssı-larda

إِسْسِي لَرْدَه

875

gıce-ler

كَيْجَه

378

turşı-ları

تُرْشِي لَرِي

901

+lIK

geçgin-lik

كَيْجِي لِيك

726

hödbîn-lik

هُدْبِيْن لِيك

282

sākî-lığı

سَاكِي لِيغِي

472

yigit-likde

يَكِيْت لِيكْدَه

791

-sin

sen-sin

سِن سِن

667

B İ K İ Ş İ K Y A Z I L A N E K L E R

öî+dem

أُولَدُم

691

heman+dem

هَمَانُ دَم

137

ejdehâ+dem

أُزْدَهَا دَم

714

İ Ş İ M T A M L A M A L A R I N I NY A Z I L I Ş I

(kesre ile)

devât-ı dürfişan

دَوَاتِ دُورِشَان

146

du'â-yı hayrıla

دُعَايِ حَيْرِلَا

682

ğaṭâ-yı gafletî

غَطَايِ غَفْلَتِي

928

'ışk-ı ilahi

وَشَقِّ الْإِلٰهِي

610

şuret-i med

شُورَتِ مَد

158

şah-i taze

شَاهِ تَاَزَا

224

Y A B A N C I Ö N T A K I L A R I NY A Z I L I Ş I

bi (Farsça) : Kelimeden ayrı yazılır.

bî-mül

بِي مُل 524

zi (Arapça) : Kelimeden ayrı yazılır.

zi-meşreb

زِي مَشْرَب 296

Ş E D D E N İ N K U L L A N I L I Ş I

1. Yabancı asıllı kelimelerde *

Orijinalde şeddeli olup fonetikçe de ikiz ünsüzü koruyan kelimelerde ^و (şedde) işareti konmuştur.

sırrına سرینه

2. Türkçe asıllı kelimelerde .

a. Ünsüz türemesiyle meydana gelmiş ikizleşmelerde kullanılır:

ıssı اسی 875

b. "l" ile biten kelimelere "l" ile başlayan ek gelince hem "l" (lam) çift yazılır, hem de (şedde) konur:

güzelliginde كوزلكنده 104
sakallu صقلاو 332

S O N U Ç

I. Ünlülerin yazılışında, belirli bir kural yoktur.

Kelimelerin yazılışında ünlünün harf ile gösterilmesinin uzun ünlü ile ilgisi yoktur. Aynı kelimelerin bile iki ayrı imla ile yazıldığı görülebilir:

dahı	دَخِي	52
dahı	دَاخِي	226

2. Ünsüzlerin imlası, diğer EAT. metinleri gibidir.

3. Yazmada, Arap imla geleneğinin yanı sıra, Uygur yazı geleneğinin devamı olan kullanışlar da görülür. Bunlar:

a. Kalın ünlüler kelimelerin başında da س (sin) kullanılabilmesi:

sağallu	سَقَلْلُو	818
sazsız	سَازِسِز	418

b. Bazı eklerin kök veya tabanlarda ayrı yazılabilmesi:

issı-larda	اِسْسِي لَرْدَه	875
sāki-lıǵı	سَاكِي لِيغِي	472

c. "q" ve "p" nin ve ile gösterilebilmesi :

agaç	اَغْج	224
esüp	اَسُوپ	889

F O N E T İ K

(Ses Bilgisi)

Metin, Eski Türkçe ile Türkiye Türkçesi arasında bir geçiş devresini temsil etmektedir.

Ünlü Türleri

İmlânın mücade ettiği ölçüde, tespit edilebilen ünlüler şunlardır:a,e,ı,i,o,ö,u,ü, Bazı EAT'ı metinlerinde görülen *e* (kapalı e)'nin İşret-name'de bulunmamasıyla birlikte,bu güne kıyasla bir *e*~*i* meselesi vardır.Me-
tindeki bu tür örneklerin listesi aşağıya çıkarılmıştır:

Bu gün *e* ile söylenen, fakat metinde *i*'li olan kelimeler:

di-	دِی -	471
gice	گیجه	298
iriş-	ایریش -	142
it-	اِت -	128
vir-	ویر -	142
yi-	ی -	182
yil	ییل	889
yimiş	ییمیش	182
yir	یر	309

Bu gün "i" ile söylenen, fakat metinde "e" li olan kelimeler:

eyü	ایو	134
geymiş	گیمیش	543

Ünlü Uzunlukları

Metinde, kök hecesinde uzun ünlülerin varlığı, imlâdan tespit edilmemektedir. Ancak, bazı eklerin ünlülerin uzun telaffuz edilmiş olması gerektiği düşünülmektedir.

anuş şevkile (شَوْكِيْلَه) urur çarh eflak
 anuş zevkile (زَوْكِيْلَه) mest olup yatur hak
 11

Ünlü Uyumu

Damak Uyumu

Bu uyum, söz içinde ünlüleri ince(ön) ve kalın (art) sıraya göre ayarlayan uyumdur. Eski Türkçeden beri, gelişmiş bir şekilde görülüyor. EAT'de de damak uyumu, aşağı yukarı tamdır. Hatta, bu gün uyumsuz olan -ki ilgi eki bile, bazı örneklerde uyuma girmiştir.

ocakdağı أَوْجَقْدَه غِي 59I

Dudak Uyumu

Dudak uyumu, Eski Türkçede tam değildir. Günümüze kadar da oldukça yavaş ilerleyen bir uyum görüntüsündedir.

EAT.'deki dudakuyumu ise, bugünkü genel anlayışımıza göre bozuktur. Ünlülerdeki genel yuvarlaklaşma eğilimi ve bazı eklerin devamlı yuvarlak veya düz ünlü ile kalıplaşması, uyumu bozan sebeplerdendir. Uyumu bozan bu sebepleri "Tabanlarda" ve "Eklerde" olmak üzere, iki başlıkta toplayabiliriz:

I. TABANLARDAA. Yuvarlaklık ve Yuvarlaklaşma

a. Eski Türkçeden beri devam eden ikinci hece yuvarlaklığı: V - U

altun	أَلْتُون	594
gendü	كَنْدُو	864
getür-	كَنْدُر	192
karşu	قَرْشُو	359
yılduz	يَلْدُز	371

b. EAT. de meydana gelmiş yuvarlaklaşmalar:

V düz -I V - U

b.a. g, g seslerinin erimesi sonucu:

kamu	قَمُو	
saruşın	سَرُوشِين	391

b.b. dudak ünsüzlerinin ünlüyü yuvarlaklaştırması:

yavuz	يَاوُز	212
-------	--------	-----

B. Düzlük ve Düzleşme

a. Eski Türkçeden beri devam eden ikinci hece düzlüğü:

V yuvarlak	-I	
okı-	اَوْقِي	322

b. EAT. 'de meydana gelen düzleşmeler:

gümiş	كُوْمِش	348
-------	---------	-----

2. E K L E Ş M E D E

A. Devamlı yuvarlak ünlü bulunduran eklerde :

-dUK	: itdükse	اِشْدُكْه	236
+dUr	: gerekdür	كَنْدُر	636
-(y)Up:	everüp	اَوَارُوب	697

B. Devamlı düz ünlü bulunduran ekler :

-dI	: dökdi	دُوكْدِي	181
-GI1	: çıkargıl	چِکْرَغِل	130
-mIş	: olmışdurur	اُولْمِشْدُرُر	190
+(y)I	: adunı	اَدُونِی	39
-(y)IcAK	: كَدْرِيكْ	كَدْرِيكْ	307

Ü N S Ü Z L E R

(Ünsüz Uyumu)

Eski Türkçede, ötümlülük-ötümsüzlük bakımından , ünsüzler arasında uyum yoktur. Bu uyumsuzluk, EAT. ' de devam eder. Ötümlü şekilleriyle klişeleşmiş ekler, kelimelerin kök veya tabana ötümsüzle de bitse, ötümlü olarak gelir:

-da :

açdukda	أُحْدُقْدَه	38I
ocakda	أَوْبَقْدَه	892

-dan :

ağaçdan	أَغْبَدَان	224
gümişden	كَيْمَدَان	858
mestlikden	مَسْتَلِكْدَان	926

-di :

irişdi	إِيرِشْدِي	9I4
itdi	إِتْدِي	63I

-dür :

düşüpdür	دُؤْشُپْدُر	57I
gerekdür	كِرْكَدُر	8IO

Ö T Ü M L Ü L E Ş M E

Oğuzcayı diğer Orta Türkçe şivelerinden ayıran önemli fonetik özelliklerin biri, daha ziyade söz başında, ünsüzlerin ötümsüzleşmesidir. Bu ötümlüleşme, söz başı ve içinde, ünsüzlere göre, derece derece bir ilerleme gösterir. Sebebi, zaten ötümlü olan ünlülerin, kendi vasıflarını yanlarındaki ünsüze geçirmeleridir.

Ötümlüleşme hadisesini, başta, içte ve sonda olmak üzere, üç ana başlık altında inceliyeceğiz. Bu başlıklar da kendi aralarında, "ince ünlü" ve "kalın ünlü" olmasına göre ayrılmıştır.

BAŞTA :

ETk. t

ince ünlülü kelimelerde

d < t

degirmen	دگیرمن	335
demren	دمرن	367
depren-	دپرن-	725
dürlü	دزلو	175

t : t

Metnimizde örneği yoktur.

kalın ünlülü kelimelerde

d < t

dahı	دَاهِي	226
dağ-	دَاغ-	227
dur-	دُور-	359
dutuş-	دُوْتَش-	363

t : t

tağ-	طَاغ-	370
taş	طَاش	75
tokun-	طُوْكُون	705
tol-	طُول	219
tur-	طُوْر	198

ETk.K

Arap harflerinin imlâsından, ince ünlülü kelimelerin başındaki ط'in, k mi g mi olduğunu tam olarak tespit etmek mümkün değildir. Ancak, kalın sıradan kelimelerde, ط غ ~ ق ayırımı olabileceğinden, öncelikle "kalın ünlülü" kelimelerin listesini vermeyi uygun gördük.

kalın ünlülü kelimelerde

k : k

kaşur-	قَوَّشُرْ	359
kıyma	قِيْمَا	404
koşu	قَوَّشُو	315
kurşun	قُرْشُون	691

ince ünlülü kelimelerde

İmlâdan, ك 'in k mi g mi olduğunu anlayamayız. Ancak, burada bir tercih yapılırken, bazı ölçülere dayanmak gerekir. Benim "tercih" imdeki ölçüler şunlardır:

1. Oğuzcada, kelime başında ötümlüleşme genel bir eğilimdir. Özellikle ince ünlülü kelimelerde, t>d olmuştur. Bu, EAT. 'de yazıdan takip edilebildiği (ت>>) gibi, Türkiye Türkçesi ve ağızlarında da böyledir. Hem t hem k için ötümsüzlük örnekleri, EAT. ve günümüz Türkçesinde görülmektedir. Ohalde, kalın ünlülü pek çok kelimede t ve k'ların korunması paralel giden bir hadiseyse, ince ünlülerde de ötümlüleşme paralel olmalıdır. (yani k>g)

2. Bugün #k ile yazdığımız ince ünlülü pek çok kelime, Anadolu ağızlarında #g ile yazılır. (gendü gibi)

3. Bazı EAT. metinlerinde, k ve g 'yi ayırmak için üç noktalı kef (ك) kullanılmıştır. O metinlerde, ince ünlülü pek çok kelimenin ötümlüleştiğini imlâdan da takip edebilmekteyiz.

g < k

getür-

گتور

184

gice

گيجه

298

gönül

گونول

131

gör-

گور

307

gümiş

گيميس

858

ETk. ç

Gerek ince ünlülü, gerekse kalın ünlülü kelimelerde ç ünsüzü korunmuştur. Günümüzde de aynı durum devam etmektedir.

inci ünlülü kelimelerde

ç : ç

çek-

چک

189

kalın ünlülü kelimelerde

ç : ç

çal-

چال

22

çık-

چق

186

çok

چوق

161

İÇTE :(iki ünlü arasında)

ETk. t

ince ünlülü kelimelerde

d < t

işidür

يشيدور

752

yidi

ييدي

7

t : t

getür-

كْتُور-

184

kalın ünlülü kelimelerde

d < t

budığı

بُدَاغِي

376

şovudun

شُودُون

562

t : t

katı

قَاتِي

205

yatığı

يَاتَاغِي

327

ETk. k

ince ünlülü kelimelerde

g < k

getür-

كْتُور-

184

göger-

كُورَم-

575

itmege

اِتْمَكَه

561

k : k

iki

اِكِي

8

kalın ünlülü kelimelerde

ğ < k

artuğa

اَرْتُوغَا

199

budığı

بُدَاغِي

376

yaprağınun

يَاپْرَاغِينُون

545

ETk. ç

ince ünlülü kelimelerde

c < ç

gice

گيجه

298

nice

نيجه

374

ç : ç

niçe

نيچه

239

niçün

نيچون

267

küçücük

كوجوك

491

kalın ünlülü kelimelerde

c < ç

kocalık

كوجاللق

333

ETk. p

ince ünlülü kelimelerde

b < p

gibi

گيبي

688

p : p

Örneği yok.

kalın ünlülü kelimelerde

p : p

Örneği metnimizde yok.

SONDA :

Kelime sonundaki ötümsüz ünsüzler, ötümsüzlüklerini korurlar. Ancak, aslı uzun ünlülü olan bazı örneklerin, ötümlüleştiği görülür.

d < t

kalın ünlülü kelimelerde

öd

أود

592

NOT: Sonda olmasına rağmen, kendinden sonra ünlü ile başlayan bir kelime geldiğinden dolayı, bir örnekte yasak kelimesinin sonundaki ünsüz ötümlüleşmiştir: yasag

Ötümsüzleşme

Türk dilinin genel eğilimine ters olan bu hadisenin, istisnai olarak bir örneğine rastlamaktayız:

ışit-

أشيت

600

Sızıcılığa

Ünlülerin, sızıcılık vasıflarını ünsüzlere geçirmesi sonucunda meydana gelir.

b

v < # b

var-	وار	<bar-
vir-	وير	757 <ber-, bir-

NOT: Bu değişimi genellikle "r" nin (ligit) yanında görmekteyiz.

v / < b /

ev(er-)	أوار	697 < eb
şuvar-	شوار	237 < şubar-
yavuz	ياوز	212 < yabız

y / < v / < b /

şuyından	شويندن	355
----------	--------	-----

NOT: "su+ 3. kişi iyelik + ablative" için, normal Şekil "su+sın+dan" olurdu.

d:

y / < d /

ayak	أيق	59 < adak
büyük	بويك	467 < bedük
gey-	كـي	102 < ked-

G

V v V < V G V

şovuk

شوق

885 < şoğuk

Ø < Ğ < G

Eski Türkçedeki eklerin bünyesindeki G'ler, karakteristik olarak EAT.'de sızıcılaştırmış daha sonra kimi yerlerde eriyip yanındaki ünlüyü yuvarlaklaştırmış ve uzatmış, kimi yerlerde ise hiçbir iz bırakmadan yutu - larak kaybolmuştur.

Erime : $\bar{V} < v\bar{G} < VG$

katı	قَاتِي	205 << katıg
şaru(şın)	ضَرَوَاتِي	39I << şarıg
gerek	كِرَك	70 << kergək
kulak	قَوْلَق	I62 << kulgak

NOT :Ayrıca bazı işlek ekler sonundaki G'ler de erimiştir.

dürlü	دُرْلُو	I75 << türlüg
yaş+lu	يَاشُلُو	8I3 << yaş-lıg

Yutulma : Ø < Ğ < G

Hece başında G'ler sızıcılaştıktan sonra, hiçbir iz bırakmadan kaybolur.

dökilen	دُوكِلَان	589 << tökil-gen
kulak	قَوْلَق	I62 << kulgak

k

Vah V V k V

Ötümsüz-patlayıcı artdamak sesi k 'nın sızıcılışması, Oğuz grubu şiveleri içinde, Azerî için karakteristiktir. EAT.'de de, metinler arasında sıklık farkı olmakla birlikte, bu değişmeye rastlanır. İşret-name'deki örnekleri şunlardır:

dahı	داهی	226 <	takı
kohusı	قوھوس	705 <	koku

Dudaklılaşma

I. Ünlülerde dudaklılaşma : Özellikle "dudak" ünsüzlerinin yanında görülür.

a. kök ve tabanlarda:

o < a	: sovuq	صووق	885 <	şavuk <	şaguk
ü < e	: büyük	بوءوک	467 <	bedük	

b. erime sonucunda : Örnekler için bkz. Sızıcılışma; Erime.

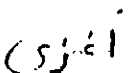

22 Ünsüzlerde dudaklılaşma : Bu da özellikle "dudak(yuvarlak)" ünlülerinin yanındaki ünsüzlerde görülür.

sovuq	صووق	885 <	şavuk <	şaguk
-------	------	-------	---------	-------

DiĞER FONETİK HADİSELERDüşmeÜnlü DüşmesiBaşta

şimdi 254 < uş imdi

İçte

agzı 386 < agız+ı
egnine 584 < egin+ine

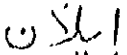
Ünsüz DüşmesiBaşta

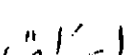
∅ < # b

ol- I90 < bol-

∅ < # y

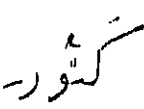
agaç 224 < yığaç

ılan 222 < yılan

ırak 423 < yırak

İçtea. ünsüz gruplarında düşme

∅ < i

getür- I92 < keltür-

b. yutulma sonucunda düşme

ø << G

kulak

كُولُقْ

I62 << kulgak

Sonda

ø << b #

şu

صُو

425 << şub

ø << G

katı

كَطْرِي

205 << katıg

TüremeÜnlü TüremesiBaşta : Metnimizde örneğine rastlanamamıştır.İçte

Türk dilinde, tek hecede bir ünsüz çifti bulunmaz(l,n,r; s'nin üzerine gelen 'ötümsüz-patlayıcılar' ile oluşan çiftler hariç: lp,lç,lk,rt,nt,st gibi). Fakat, yabancı kaynaklı kelimelerde, Türkçeye uymayan ünsüz grupları bulunabilmektedir. Bu tip gruplar, büyük çoğunlukla EAT.'de, yazıda korunmuştur.

Sonda

+ (I)ncI < +(I)nç

dördüncü

دۆردۆنچى

2IO < tört-inç

üçüncü

اوۋچىنچى

2IO < üç-ünç

Ünsüz TüremesiBasta

#v

vur-

ۋر

<ur-

İçte

#y

EAT.'nin pek çok metninde, ünlü ile biten kök, ta - ban veya ekli kelimeler "ile", "için" edatları ya da "i-" fiilinin türemeleri gelip eklediğinde, araya bir "y" ünsüzü girer.

marazlıyıldı

مرىزلىدى

245

İkizleşme

1ss1

! اس

875 < 1s < 1s1ğ < 1s1g

Hece Tekleşmesi

(Haplologie)

Benzer veya aynı olan hecelerden birinin kaybolmasıdır.

+dUr

دۇر

<durur < turur

Hece Düşmesi

(İçte grup düşmesi Syncope)

Vurgusuz orta hecedeki ünlünün düşmesiyle meydana gelen hece kaybolması dışında, İşret-nâme'de görülen "tek hecede bir ünlü-bir ünsüz"ün düştüğü örnekler şunlardır:

çık-	قُكْ	← taşıq-
el	ال	← elig
tatlu	تتلو	← tatıglıg

Geçisme

(Krassis)

Biri ünlüyle biten, diğeri ise ünlüyle başlayan ve devamlı birlikte kullanılan iki kelimenin birbiriyle birleşmesidir. İşret-nâme'de örnekleri şunlardır.

böyle	بُوَيْلَه	← bu ile
gendüz†	كَنْدُوْز	← kentü öz
niçün	نِيْچُوْن	← ne için
nol-a	نُوْلا	189 ← ne ol-

Birleşme

Dâimâ bir arada kullanılan iki kelimenin, geçirdiği değişiklikten sonra yeni bir şekil alarak tek kelime haline gelmesidir.

degül	دَكُوْل	< tag ol
şimdi	شَمْدِي	< uş imdi

Ulanma

(Liasion)

Birinci kelimenin sonundaki ünsüzün, ikinci kelimenin başındaki ünlü dolayısı ile ötümlüleşmesi hadisesidir.

yarag' eyleseler	بِرَاعِ اَيْلَه سَلَر	437
yasag' eyleseler	يَسَاغِ اَيْلَه سَلَر	438

Ünsüz Kaynaşması

İki ünsüzün birleşerek tek ünsüz haline gelmesidir.

ŋ < ng

aŋa	اڭا	< anga
baŋa	باڭا	< benga
saŋa	ساڭا	< senga

ç << taş

çık-		< taşık-
------	--	----------

Göçüşme

(Metathese)

İşret-nâme'de ünlü-ünsüz göçüşmesi türünde bir örnek bulunur:

bigi

بِگِی

83I gibi

M O R F O L O J İ
(Ş E K İ L B İ L G İ S İ)

Bu bölüm, iki ana başlıkta incelenmiştir:

EKLER

KELİME GRUPLARI

Her bölümde yapılacak olanlar, ilgili bölümün başında açıklanacaktır.

E K L E R

Türk dilindeki ekler, iki ana gruba ayrılır:1.Çekim Ekleri; 2. Yapım Ekleri.

Ç E K İ M E K L E R İ

İ S İ M Ç E K İ M İ E K L E R İ

1.ÇOKLUK EKLERİ

a. İsimlerde

+1Ar

Türk dilinde isimlerin çokluğu, +1Ar eki ile yapılmaktadır.Bu ek, dâimâ "iyelik" ve "hal" eklerinden önce kullanılır.

ağaçlara

أغاجاً

546

güller

كُلُّ

588

bülbüller

بُلبُلٍ

505

+z

Bu ek, Türk dilinde arkaik bir çokluk (daha doğrusu ikizlik) eki olarak kabul edilmektedir. Birkaç kelime kalıplaşmış taban olarak bulunur:

beniz	بَنِيز	316
göz	كُوز	323

+An

Çokluk bildiren bir katagori eki olarak, kalıplaşmış birkaç kelime görülür:

oğlan	اَوْغَلَان	174
-------	------------	-----

b. İyelik Eklerinde

1. ve 2. kişinin çokluğu +Uz ile yapılır. Çokluk eki, 1. ve 2. kişi iyelik eklerinden sonra kullanılır:

gözümüz	اَوْزُومُز	252
karşumuzda	كُوزُومُزْدَا	379

3. kişide +lAr kullanılır. 1 ve 2. kişinin ter - sine, 3. kişide, önce çokluk sonra iyelik eki kullanılır:

şularınınu	شُولَرُيْنَارُ	272
------------	----------------	-----

c. Zamirlerde

Kişi zamirlerinde, artık tabanlaşmış olan "z"li çoklukları görürüz: ben / biz ; sen / siz, gibi.

Diğer zamirlerin çokluğu, isimlerde olduğu gibi +lar eki ile yapılır:

anlar انلار ; olar اولار 123
 bunlar بۇلار
 şunlar شۇلار

2. İYELİK EKLERİ

	<u>teklik</u>		<u>çokluk</u>
1. kişi	+(U)m		+(U)mUz
	koynumda قوینۇمدا 107		gözümüz گۆزۈمۈز 252
	sözüm سۆزۈم 609		karşumuzda قارشۇمۇزدا 379
2. kişi	+(U)ñ		+(U)ñUz
	adunı ادۇنكى 39		—
	başuna باشۇنا 378		—
3. kişi	+(s)I(n)+		+larI(n)+
	gözi گۆزى 203		sularınun سۇلارینۇن 272
	kapusunda قاپۇسۇندا 167		
	yazusı یازۇسى 89		

İyelik Eki Yığılması

Türk dilinde, bazan, 3. kişi iyelik eki almış kelimelerde bu ekin fonksiyonu kaybolur ve kelime kalıplaşarak taban haline gelir. Bu durumlarda, kelimenin üstüne

tekrar bir 3. teklik kişi iyelik eki geldiği görülür .
İşret-nâme'deki bu tür kullanılışlar, şunlardır:

bir+i+si

بیر + ای + سی

96

3. HAL EKLERİ

Hal ekleri, sık sık kullanılan ve cümlenin anlamına tesir eden isim işletme ekleridir.EAT.'deki hal, günümüz Türkçesine kıyasla farklı kullanılış ve fonksiyonlarda da görülebilmektedir.(1)

Bu bölümde hal eklerini, PhETI.'de verilen sıra ve terimlere göre inceledim.Yalnız, Gürer Gülsevin, Yüksek Lisans tezinde, Genetive ekinin "hal ekleri" bahsinde verilmemesinin daha uygun olacağını savunmuştur(2). Mantığa uygun olan bu görüşten hareketle, burada da genetive eki "hal ekleri" bahsinden çıkarılarak, "İsimlerde Tam-lama" kısmında incelenmiştir.

1.EAT.'deki hal ekleri için bkz.,Gürer Gülsevin, Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesinde İsim Çekimi Eklerinin Fonksiyonları ve Kullanılışları, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya-1987, VII-193s.

2. bkz. a.g.ře, s.

NOMINATIVE

(Yalın Hal)

eksiz

Nominative hal, eksizdir. Kök ve tabanların yanı sıra, iyelik eki almış kelimelere de gelebilir.

- güneş ol meclisün peymānesidür (16)
- müşerref eylenüz ol gün sabahı (451)

Özellikle 3. kişi iyelik eki almış kelimelerin nominative hali, genetive eki almış gibi tamlama görevinde kullanılır:

- ki gele meclisün tā ağzı dadı (386)

Ayrıca, nominative halindeki kelimeler, cümlede zarf görevini de üstlenebilirler:

- mehlikālarla revāni giceler 'iys idegör (378)

ACCUZATIVE

(Belirtme Hali)

+(y)I

- çu yazdum defterlere adunı evvel (39)
- şıkup suyını pinhān eylediler (241)
- dāyima oldur bu ben dil-ḥasteyi almayıla (581)

+ Ø

Sadece iyelik ekleri üzerinde görülür.

1. kişi iyelik eki üstünde :

- işit sözüm kim keşf ola esrār (609)

2. kişi iyelik eki üstünde :

- 'azābun^{dan} kulun azād eyle (58)

- def gibi gögsün döğüp feryād eyle ney gibi (358)

3. kişi iyelik eki üstünde :

- akıtdı anuñ kanın toprağına (178)

- suçın 'afv it hatāsından güzer kıl (923)

DATIVE

(Yönelme Hali)

+(y)A

- dañı artuğa talib olduğunca (199)

- urunup başına şahāne təcın (339)

- ide gendüye 'işret-gāhı gülzār (864)

+(y)A eki, metnimizde şu kullanış ve fonksiyonlarda da görülür :

Locative (+dA) yerine kullanılışı :

- el üstine dutar anı güzeller (322)

Ablative (+dAn) yerine kullanılışı :

- bunun üstine geçdi niçe müddet (232)

Nominative (eksiz) yerine kullanılışı :

- kaçan kim ağıza gelmiş yimişi (182)
görenler urماغا isterdi dişi

Instrumental (+IIA) yerine kullanılışı :

- getirün cümle sazi bir araya (428)
heman meşgul olunuz siz du'āya

"için" anlamında kullanılması :

- gümüşden kal'a yapmış ehl-i bezme (348)
- bulun 'ıys itmege bir kuhsarı (561)

LOCATIVE

(Bulunma Hali)

+dA

- ravāni işiginde zerreden kem (160)
- kapusunda kul olsun baht-ı meymün (167)
- olup yanındağı yarāna mayil (824)

Locative ekinin diğer fonksiyonları ise şunlardır .

Nominative (eksiz) yerine kullanılışı :

- ferāhden oldum ol sa'atda bî-hüş (138)
- inende tutmayalar elde cāmı (447)
- bizi gayetde geçginlik demidür (726)

Dative (+(y)A) yerine kullanılışı :

- güzelliğinde yogıdı anuñ söz (104)

Ayrıca, partisip (-dUK) eki üzerine gelerek, gerundium eki teşkil eder :

- ne bedr olur ki buldukda kemâli (305)
 - dükkan açdukda şirin-kâr-ı dil-teng (381)
 götür orta yire helvâ-yı şad-renk

ABLATIVE

(Ayrılma Hali)

+dan

- işit benden yine hikmet kelâmın (192)
 - ağaçdan kesdürüp bir şâh-ı taze (224)
 - ki gökden yire indürmiş hilâli (410)
 - elünden düşmesün tesbiğ u ihlâs (663)

Nesnenin neden yapılmış olduğu bildirilirken de ablative eki kullanılır:

- gümişden kal'a yapmış ehl-i bezme (348)
 - ki sen toprakdan ol yıldendür bil(912)

Ablative eki, bazen de, "sebebiyle" kelimesiyle aktarabileceğimiz fonksiyonlarda kullanılır :

- degirmenler yürür yüzi şuyından (355)
 - olur mesrür andan kalb-i insân (617)

INSTRUMENTAL

(Vasıta Hali)

+(I)n

- kaçan kim itse tasnife ahenk (853)
usulin çep çalup itmeye bî-renk

+lA (< ile)

- anunla gözümüz pür nür oldı (252)
 -olarıla dâyim eyle sohbet-i hâs (663)
 -ola berfile yek-ser sim ü sima (886)

EQUATIVE

(Eşitlik Hali)

+ÇA

- çekildi bunca zahmet (189)
 -bunun üstine geçdi niçe müddet (232)
 -komazdı zerrece sende hicâbı (701)

NOT :Bazı gramerlerde, +rA directive eki de isim halleri arasında verilmektedir. İşret-nâme'deki directive ekli örnekler şunlardır:

- tevârih içre olmuş böyle tahrir (215)
 - evinden taşra çıkmaya inende (890)

F İ İ L Ç E K İ M İ E K L E R İ

Bu bölüm, "Kipler" ve "Cevheri Fiil Çekimi" olmak üzere, iki ana başlık altında incelenmiştir.

K İ P L E R

Kipler bölümü, şu bölümlerde verildi :

I. Zaman Ekleri

II. İstek Kipi

Zaman eklerinin birleşik çekiminden "hikaye kipi", hemen ilgili zamanın altında verildi.

I. ZAMAN EKLERİ

1. Anlatılan Geçmiş Zaman

Geçmiş zamanda cereyan eden bir fiilin başkası tarafından nakledildiği, bizzat görülmediği zamanlar kullanılır. Daha önce cereyan etmiş olan bir fiilin, sonradan fark edilmesi veya görülmesi durumunda da bu zaman kullanılmaktadır.

-miş

Metinde, 3. teklik kişi için örnekleri bulunmaktadır :

- çiçekler tonatmış nahl-ı bādâm (517)
- felek gizlemiş altun şam'danı (586)

-(y)Up

Özellikle -dUr(Ur) eki ile genişletilmiş kullanışlarda bu fonksiyonda bulunur :

- olupdurur devāt-ı dür-fişanı (146)
cevāhir kanı vü la'l kanı
- ne şudur kim tutupdur reng-i âteş (268)
- düşüpdür 'ışkdan gönline sevda (571)

Anlatılan Geçmiş Zamanın Belirsizlik Hali

Bugün -mİstIr eki ile karşılanan fonksiyondur. Fiilin zamanını değiştirmez. İlgili zaman içinde yapılan fiilin "belirliliği"ni kaybettirir.

-mİşdUr(Ur)

- sebep olmuşdurur ol bunca kana (190)
- gögermişdür zümrüd gibi âlu (575)

Anlatılan Geçmiş Zamanın Hikâyesi

3. teklik kişide örneğine rastlıyoruz :

- el urmamışdı bir kimse kemāna (226)

2. Görülen Geçmiş Zaman

Geçmiş zamanda, fail tarafından veya failin bilgisi, şuuru ve huzurunda yapılmış fiillerde kullanılır:

-d+

1. kişi

teklik

-dUm

- didüm kim itmeyem bu söze taķsir (128)
- getürdüm çün sana 'işret selāmin (192)

çokluk

-dUK

- içüp andan komaduk hiç bāki (251)
- ikinci saġarı kim nüş kılduk (253)

2. kişi

teklik

-dUn

çokluk

-dUnUz

3. kişi

teklik

-dI

- akıtdı anuñ kanın topraġa (178)
- anuñ da dökdi kanın ol arada (181)

-dIlar

- gele başladılar anlar da az az (431)

3. Şimdiki Zaman

Fiilin, yaşanan zamanda yapılmakta, olduğunu gösterir. Metnimizde çok seyrek rastlanır.

-(V)r

2. kişi teklik çekiminde görüyoruz :

- ki olur ol demde cennet çār dīyar
cehennemi istersen taşra çık var (895)

4. Gelecek Zaman

Fiilin gelecekte yapılacağını, olacağını bildirir.

-(y)A

2. kişi teklik -(y)AsIn

- bu dem gel mesneviye eyle rağbet
bulasın anunıla daḥı şöhret (116)

-sA gerek(dür)

3. kişi teklik için kullanılır.

- bu üslüb üzre geçdi çünki eyyam
nice olsa gerek ya rāb serincām (55)

- müyesser oldı ana çün bu hālet
nice olsa gerekdür gör hikāyet (230)

5. Geniş Zaman

-(V)r

1. kişi

teklik

-(V)rIn- bağ-ı küyın ben anuñ toldururın ayvâyıla (582)

2. kişi

teklik

-(V)rsIn- yakarsın süz-ı husrevden çırağı (114)

3. kişi

teklik

-(V)r- taş söyletdürür mu'ciz-peyâmı (75)- yatur hınzır gibi horlar anda (208)- kıyma gibi ehl-i diller göñli dāyim toğranur (405)

-(y)A

3. kişi teklik için kullanılmış örneğine rastlanır:

- ki söylene hakayıktan dakayık (440)Geniş Zamanın OlumsuzuGeniş zamanın olumsuzu, fiil kök veya tabanın üstüne -mAz- getirilerek elde edilir:- geda konuklaymaz pādişahı (138)

- içelüm şubha degin anmazısak anmayalum (379)

- dili deprenmez olur söyleyimez (728)

Geniş Zaman Hikayesi

1. kişi

teklik -(V)rdUm

- yazardum gāh şî'r gah inşa (106)

3. kişi

teklik -(V)rdİ

- görinürdi göze her nokta bir hâl (100)

II. İSTEK KİPİ

Bugüne kadar "Dilek-İstek Kipleri" başlığı altında verilegelen Emir, İstek, Şart, Gereklilik, kiplerinin tasnifinde bir değişiklik yapılması, gerekçeleri ve örnekleriyle, Gürer Gülsevin'in doktora tezinde verilmişti.(1) Gürer Gülsevin'e göre, asıl cümlenin yüklemi olamayan -SA (şart) eki, aslında "kipler" bahsinde verilmemeli, Gerundiumlar kısmına (Şart Gerundiumı) eklenmelidir. Diğer üç kip, Emâr, İstek ve Gereklilik ise, tek başlık altında verilmelidir. Miftahu'l-Cenne'deki örneklere dayanılarak teklif edilen tasnif, burada esas alınmıştır.

1. Gürer Gülsevin, Ahmed-i Dai ,Miftahu'l-Cenne (Dil Özellikleri-Metin-Söz Dizini) İnönü Üniv.Sos.Bil. Enst: Doktora Tezi, Malatya 1989, s.234-248

-(y)A

1. kişi

teklik

-(y)AyIn- kediye dir iş ideyin saña uş (724)-(y)Am- ki taşlara çalam cām-ı vücudı
sürāhi-veş idem dayim sücüdı (22)- nice vasf eyleyem ben bāğ u rāğı (548)

çokluk

-(y)AlUm- içelüm şubha degin anmazısak anmayalum (379)- ya nice medh idelüm sahra vu tağı (548)

2. kişi

teklik

-(y)AsIn- idesin sohbet içinde yavuzlık (211)

3. kişi

teklik

-(y)A- elinden düşmeye ta cām-ı tevhid (33)- ıliya şular u ola germ (870)Sadece Belirli Kişiler İçin Kullanılanlar

2. kişi

teklik

eksiz- beni ağlatma oldum hāma gibi (38)- nice olsa gerekdür dinle halı (186)- öpüş kucus güzel maħbūblarıla (598)- kılunam cürmüme bakma ilāhi (667)

-Gİl

2. kişi için kullanılan buşekil, tarihi devirlerde eksiz Şekil ile devamlı alternans halinde görölmektedir. EAT.'de artık işlek bir "ek" olarak karşımıza çıkan bu Őeklin, aslında bir'ek" olmadığı, "ekleşmiş" Őekli olduğu, Oğuz Kağan Destanındaki bolsungıl kullanılışı örnek gösterilerek iddia edilmiştir.(1). Bu ek hakkında Şimdiye kadar bilinen görüşümüzü doğru yönde değiştirmiştir.

- çıkarğıl bahr-ı fikretten cevāhir (130)
- yine mest eylegil bed-nām-ı 'ışkı (299)
- yanına uğramagıl hergiz anuğ (911)

-(U)n

2. kişi

teklik

-(U)n

- koyu gölgeden olman siz de gāfil (556)
- sovudun karıla evvel Őarābı (562)

-sUn

3. kişi

teklik

-sUn

- kulak dutsun sözüme Şah-ı devran(162)
- karşuda el kavşurup dursun sebu-yı mey gibi (359)
- ko ıolsun bezm içi avarelerden (407)

1. Osman Fikri Sertkaya, I. Uluslar Arası Türk Dili Kongresi

TDK., Ankara Eylül 1988 (tebliğ)

-mAK gerek

3. kişi teklik için kullanılır :

- gündüz aŗşam olunca 'iys idüben (298)
gice içmek gerek sabaha degin

C E V H E R İ F İ İ L

(İs i m l e r d e n Y ü k l e m)

İşret-nâme'de, isimlerin yüklem olarak çekimlen-
mesi i- fiili ve bazı kişi ekleri ile olur.

Anlatılan Geçmiş Zaman

-i-

-cuvân=ı evvelün) hâli buyımıs (730)

Görülen Geçmiş Zaman

-i-

- ne arşanıdı kim yetdi getürdi (184)

GENİŞ ZAMAN

Geniş zaman çekimi, diğer zamanlara göre farklıdır. Bu zamanın ilk iki kişisi için müstakil "kişi ekleri ", 3. kişi için ise tur- fiilinin geniş zamanından ka- lıplaşan -dUr (-durur) kullanılır.

1. kişi

teklik

+(y)Am

- kuliyam bir büsenin didim gelüp säki didi (527)
- kulunam cürmüme bakma ilâhi (667)

çokluk

+(y)Uz

- bizi siz sanmanız kim gedēyuz (254)
- şarābun devletine pādişayüz
- bu sözde degölüz vallahi nādīm (255)
- bizüz mahdum şehdür şimdi hādīm

2. kişi

teklik

+sin

- gönül sensin bu bahre çünkü gavvās (131)
- ki sensin pādişahlar pādişahı (667)

3. kişi

teklik

+dUr

- bir dügündür demek olmaz ne çanak berr-i çanak(335)
- gerekdür ana kim tutup nasihat (787)

Y A P I M E K L E R İ

Bu bölümde yapım ekleri;

1.İSİMDEN İSİM YAPAN EKLER

2.İSİMDEN FİİL YAPAN EKLER

3.FİİLDEN İSİM YAPAN EKLER

A. Fiilimsiler

a.Mastarlar

b.Partisipler

c.Gerundiumlar

B. Diğer Ekler

4.FİİLDEN FİİL YAPAN EKLER

A. Çatı Ekleri

B. Diğer Ekler

1. İ S İ M D E N İ S İ M Y A P A N E K L E R

+An : Katagori eki olarak "çokluk" yapar. Ka -
lıplaşmış şekillerde görülür.

eren اَرِن 213

oğlan اَوْغُلَان 174

+cA : Aslında equative ekidir. Yapım için de
kullanılabilmektedir.

niçe نِچِه 233

+cI : Genellikle meslek isimleri yapar.

+cIIAyIn :

buncılayın بُونْجِلَايِن 19

+cUK : Küçültmelik ekidir.

küçücük كُؤْجُؤْك 491(küçük+cük)

+dası : Zaman zarfı üstüne gelerek sıfat yapmıştır.

yarındası يَارِنْدَاسِ

+düz : Zaman zarfı yapan tek örnekte görülür.

gündüz گُونْدُؤْز 298

+(I)ncI : Sıralama sayı sıfatları türetir.

ikinci اِکِنْدِی 253

üçüncü اَوْچُؤْنْجُؤ 210

+le : Zaman zarflarına eklenerek anlamı pekiş-
tirilir.

öyle اَوْیَلِه 494

+LI

: İsimlerden sıfat yapan en işlek ektir. Ünlüsü kurallı olarak "yuvarlak" olmakla birlikte, "düz" geldiği örneklere de rastlanır.

altunlu	الثلوثلو	368
ayaıklı	أياةاي	741
denli	ذكلو	130
gizli	كزلو	180
kuyruklu	قويرقو	371
şakşaklı	شكةاد	585
uşlu	أوشاي	648
yaşlı	ياشلو	813

+LIK

: Ekin ünlüsü uyuma girmektedir.

aklık	أاق	391
geçginlik	كجكنا	726
iplik	ايلك	416
kocalık	قوكلق	333
şovukluk	شوقلق	583

+RA

: Yön gösteren zarflar yapar.

içre	ايدره	215
taşra	ظره	890

+sul

: Tek örnekte görülür.

yohsul	يوتة سول	288
--------	----------	-----

+sUz

: Yokluk bildiren sıfatlar yapar.

ansuz	أنسوز	257
elsüz	الأسوز	741

+sın : Renk isimlerinden sıfat yapan tek örnekte görülür.

şaruşın *صُرُوْشِيْن* 391

+un : Sıfat yapar. Kalıplaşmış kelimelerde görülür.

uzun *أُوْرُوْن* 601

2. İSİMDEN FİİL YAPAN EKLER

+A- :

benze- *بَلَسَزَه* 316 (beniz+e-)

tonan- *طُونَان* 543 (ton+a-n-)

uzat- *أُزَاتَان* 658 (uz+a-t-)

+Ar- : Metinde, isimlerden geçişli ve geçişsiz türeten örneklere rastlanmaktadır.

a. geçişliler

ever- *أُوَار* 697

suvar- *صُوَار* 237

b. geçişsizler

göger- *كُوْلُور* 575

sarar- *صُرُر* 545

+lA- :

boğazla- *بُوْعَزَلَا* 180

gizle- *كِرْلَا* 586

konakla- *قُوْدُقُلَا* 138

3. F İ İ L D E N İ S İ M Y A P A N E K L E R

A. Fiilimsiler

a. Mastarlar

-mA :

- garaz anılmadur 'âlem içinde 122
- yimeden içmeden gâyet şafâlı 278
- anun harcına yitmez dünje malı

-mAK

- : İşlek olan mastar eki budur.
- görenler urmagı isterdi dişi 182
 - öpüsmekden şafâlu hûba benzer 317
 - bulun 'ıyş itmege bir kühsarı 561

b. Partisipler

Anlatılan Geçmiş Zaman Partisipi

-mİş

: İştek bir partisiptir.

- bu mevsüm hoş şeref virdi cihāna 550
- tonanmış bir güzeldür san zamāna
- eger bulursanız bir içmiş adem 691
- bogazına akıtun kuruşun ol dem

-mAdUK

:Yalnızca olumsuz taban üzerinde -dUK partisip eki -mİş anlamında bulunmaktadır.

- bu hâli görmedük kimse kem olur 789
- bu derdi çekmedük az adem olur

Görülen Geçmiş Zaman Partisipi

-dUK : İşlek bir ektir.

- kebüter ekdüğini şakladılar 237
- yi gönlün istedüğü denlü mâhı 902

Geniş Zaman Partisipi

-(U)r : Partisip olarak pek işlek değildir.

- güler yüz göstere gül gibi dâyim 462

-(y)An:Çok işlektir.

- şarâb içenlere olsun beşâret 193
- aşûran şerrini hâdden ziyâde 206
- çemen üzre dökilen yasemendür 589

c. Gerundiumlar (Zarf-Fiil Ulaç)

Hal Gerundiumları

1. Orijinalde gerundium eki olanlar.

-ken : "i-" fiili ile kullanılır.

- marız iken olur her biri ser-höş 248

-(y)A :Tasviri fiil kurmada kullanılır.

- mehlikâlarla revânî giceler 'ıyş ide gör 378
- gele başladılar anlar da az az 431

-(y)U : "di-" fiilinin üstüne gelerek "diye" anlamını verir.

- diler diyu gâmi zindana sala 329

Bağlama Gerundiumları

-(y)Up : İki fiili birbirine bağlar. Çok işlektir.

- anı geh geh suvarup beklediler 237
- everüp gerdege koyarlar anı 697
- ki segirdüp birbirin geçerler 710

-(y)Uban : İşlek bir gerundiumdur.

- nişâtından turuban cilve eyler 198
- geçüben gendüden kalur yabanda 208
- tiz için diyüben itmeye ikdam 471
- düşür hayran oluban istibâha 717

Zaman Gerundiumları

1. Originalde gerundium eki olanlar

-mAdIn : İşlek bir ektir.

- ağaçdan kesdürüp bir şâh-ı taze
kimesne vakıf olmadın bu rāza 224
- hoşusı ile eyler adamı mest
tokunmadın dağı destisine dest 705

-(y)AlI : Seyrek kullanılır.

- biz anı görmeyeli hayli zamān oldu yine 555

-(y)IcAK : Çok işlek bir ektir.

- elin alur göricek her fakiri 307
- olıcak serv-ves hizmetde kayım
gülür yüz göstere gül gibi dayım 462

-(y)Inca : İşlek bir gerundium ekidir.

- gündüz aḡşam olunca 'ıyş idüben
gıce içmek gerek sabaha degin 298
- şarāb oldur ki'ola inceden ince
anı içmeye kimse doyunca 483

2. Partisiplerden türetilenler

-dUKda : Bugün -(y)Inca eki ile çevirebileceğimiz anlamı taşır.

- ne bedr olur ki buldukda kemâli
getürür bir araya biş hilâli 305
- dükkan açdukda şirin-kār-ı dil-teng
getür orta yire helva-yı şad-renk 381

B. Fiilden İSİM YAPAN DİĞER EKLER

-(A)K : İşlek bir ektir.

budaḡ	بداق	376	(buta-k)
büyük	بؤيوك	467	
ıraq	ايراق	423	
gerçek	كردك	745	(kirt-ek)
şancaḡ	صنچاق	368	
şovuk	صوفق	583	
tutaḡ	توتاق	318	
yataḡ	ييتاق	334	

<u>-gin</u>	: Seyrek görülür.		
	geçginlik	كجڭن لك	726
<u>-In</u>	: akıncı	اقڭن	522
	düğün	دو ادان	335
	ekinci	الڭن	522
<u>-mA</u>	: Aslında master ekidir. İki örnekte, yeni kelime türetmiştir.		
	depme	د پمه	756
	kıyma	كڭما	404
<u>-men</u>	: Tek örnekte görülür.		
	degirmen	د كڭر من	355
<u>-s</u>	: Tek örnekte görülür.		
	güneş	كڭسڭ	658 (gün-e-s)
<u>-(U)K</u>	: İşlek bir ektir.		
	açuk	اچوق	325
	artuk	ارتوق	468
	ayruk	اڭروق	693
	buyruk	بویروق	693
	konuk	قونوق	138
	yatuk	یٹوق	17
<u>-V</u>	: koğu	قونڭد	705
	tolu	طولوز	349
	yazu	یازو	89

-(y)IcI :
 dökücü دُو کُوچی 346

4. F İ İ L D E N F İ İ L Y A P A N E K L E R

A. ÇATI EKLERİ

Edilgen (Meçhul, Passif)

-Il- : Asıl edilgen eki budur.

çekil- چِکِل 189

-(I)n- : Ünlü veya "l" ile biten fiillere gelince, bu ek "edilgenlik" görevi üstlenebilmektedir.

bilin- بِلِن 256

okın- اُو کِین 322

Dönüslülük (Mutavaat, Refleeh)

-(I)n- : Asıl dönüslülük eki budur.

görin- کُو رِین 100

toğran- تُو گُرِن 405

tonan- تُو نِن 543

urun- اُو رُون 339

-(I)ğ- : Aslında işteşlik ekidir. Bazı örneklerde dönüslülük yapar.

yitiş- یِتِش 183

İsteşlik (müsharekat, reciprocal, cooperative)

-(I)ş : Fiilin yapılmasında "karşılıklılık" ve "birliktelik" bildirir.

kucuş-	قوچۇش	598
öpüş-	اوپۇش	598

Geçişli-Ettirgenlik (factative-causative)

a. İşlek olmayanlar.

<u>-It-</u>	:		
		akıt-	اقىت 178
<u>-Ar-</u>	:		
		çıkar-	چىقىرىش 130
<u>-gür-</u>	:		
		irgür-	ازگور 297
<u>-Ur-</u>	:		
		bişir-	بىشىرىش 565
		içür-	ياپچىقور 935
		öğret-	اۆگرتىش 75

b. İşlek olanlar

-t- : Ünlü, "l", "r" den biri ile biten çok heceli fiillere getirilir.

ağlat-	اغلەت	38
şarart-	شەرت	875
tonat-	تونەت	517
uzat-	اوزات	658

-dUr- : Diğer fiillere getirilir.

döndür-	دُونْدُر	900
qaldur-	قَالْدُر	786
öldür-	أُولْدُر	757
tooldur-	طُولْدُر	582

B. FiILDEN FiİL YAPAN Diğer EKLER

-kla- : Tek örnekte görölür.

uyukla-	أُوَيْكَلَا	207
---------	-------------	-----

K E L İ M E G R U P L A R I

Bu bölüm

I.A İsimler

- a. isim
- b. sıfat
- c. zamir
- d. zarf

B. Edatlar

- a. bağlama edatları
- b. son çekim edatları
- c. soru edatları
- d. berkitme edatları
- e. ünleme edatları

II. Filler

başlıkları altında incelendi. Daha önce çekim ve yapım ekleri verildiğinden, buradaki ilgili bölümlerde tekrar örneklendirilmedi.

I.A İ S İ M L E R

İsim genel başlığı altında toplanan kelime gruplarının hepsi, aslında birer isim olup, ancak cümle içinde fonksiyonlarına göre isim, sıfat, zarf olabilmektedirler. Örnek olarak;

güzel+lerden	"güzel" <u>isim</u>
<u>güzel</u> yazı	"güzel" <u>sıfat</u>
<u>güzel</u> olmuş	"güzel" zarf

Bu bölümde alt başlıklar olarak verilen isim, sıfat, zamir ve zarflar, cümle içindeki fonksiyonlarına göre ayrılmıştır.

1. İ S İ M

- A. İsimlerde Çokluk (bkz. ÇEKİM EKLERİ, İsim Çekimi, Çokluk Ekleri)
- B. İyelik Ekleri (bkz. ÇEKİM EKLERİ, İsim Çekimi, İyelik Ekleri)
- C. İsim Halleri (bkz. ÇEKİM EKLERİ, İsim Çekimi,
- D. İsimlerde Tamlama

İsimlerde, iki türlü tamlama vardır: Belirli Tamlama; Belirsiz Tamlama.

a. Belirli İsim Tamlaması:A. İsim +(n)Un ... İsim +(s)I(n)+

-kisinün gider elden ihtiyârı (202)

-cennet sularının eşmesidür (272)

-sunun içinde kalmışlar ârâm (425)

İsim + İyelik İsim +(s)I(n)+-gevherdür durmaz akar ağız suyu (204)-ki gele meclisün tâ ağız dadı (386)b. Belirsiz İsim Tamlaması:İsim İsim +(s)I(n)+

-bu 'işret câminî nûş eyleyenler (681)

-alır andan başiret ehli hisse (736)E. İsim Yapım Yolları (bkz. YAPIM EKLERİ)

2. S I F A T

A. Niteleme Sıfatları

İsimlerin niteliklerini ifade ederler.

büyük	بُؤْيُكْ	(467)
eski	أَشْكَى	(276)
kızıl	قَزِيلْ	(522)
uzun	أَوْزُونْ	(376)
yenî	يَكِينْ	(465)

B. Belirtme Sıfatları

Bunlar, nesnenin bünyesinde olan bir vasfı, göstermez, nesneyi şu veya bu şekilde belirtir. Belirtme sıfatları, belirtme şekillerine göre dört kısma ayrılır.

a. İşaret Sıfatları

bu	هـ	(128)	
ol	اول	(135)	; o ar (12)
şol	شول	(783)	

Çokluk ve hal ekleri alınca, sıfatlıktan çıkarlar.

b. Sayı Sıfatları

b.a. Asıl Sayı Sıfatları

Nesnelere sayıları bakımından belirtir. Türkiye Türkçesindeki gibidir.

bir	اِحَد	(4)
iki	اِكْتِن	(8)
biş	بِش	(305)
yidi	يِدِي	(253)
sekiz	سَكْتِز	(69)
yüz bin	يُوز بِيَاذ	(151)

b.b. Sıralama Sayı Sıfatları

ikinci	اَلثَانِي	(253)
üçüncü	اَلثَالِثِي	(210)
dördüncü	اَلرَّابِعِي	(210)

C. Belirsizlik Sıfatları

Nesneleri belirsiz olarak nitelerler.

her	هر	(100)
kamu	كَمُو	(849)
nice	نِيع	(332)

D. Soru Sıfatları

İsimlerin; yer, zaman, sayı ve nitelik bakımından belirtili hâle konması isteğini ifâde eden sıfatlar, soru sıfatlarıdır.

ķankı	كَنْكِي	(752)
nice	نِيعَا	(40)

3. Z A M İ R

A. Kişi Zamirleri

Kişi isimlerinin yerini tutan zamirlerdir. Teklik ve çokluk şekilleri dahil, şu kişi bulunur.

	<u>teklik</u>	<u>çokluk</u>
1. kişi	ben (192)	biz (21)
2. kişi	sen (21)	
3. kişi	ol (167)	olar (85) anlar (249)

B. İşâret Zamirleri

bu(n)-	بۇ	(169)	bular	بۇلار	(749)
şu(n)-	شۇ	(194)		
ol	ول	(167)	olar	اولار	(85)

C. Dönüglülük Zamirleri

Dönüglülük zamiri	<u>gendü</u> 'dir	گندو	(833)
gendüye	گندویه		(761)
gendüyi	گندوی		(775)

D. Belirsizlik Zamirleri

her biri	ھەر بیری	(821)
her birisi	ھەر بیری	(84)
kimesne	کیمسنه	(188)

E. Soru Zamirleri

kim	کیم	(123)
ne	نه	(9)

4. Z A R F

Zarflar; zaman, hal ve mikdar isimleridir. Tek başına sıfat olmadığı gibi, tek başına zarf da yoktur, Zarflar, fiilleri niteleyen, tavsif eden kelimelerdir. Yani, isimler için sıfatlar ne ise, fiiller için de zarflar odur. Kendi içinde türlere ayrılır.

A. Zaman Zarfları

a. Zaman isimlerinin zarf olarak kullanılışı:

dün	دُون	(437)
gice	كَيْبَعَة	(786)
gündüz	كُنْدُوز	(786)
imdi	اِيْمِدِي	(178)
öyle	اَوَيْلَه	(494)
sonra	شُكْرَه	(562)
şimdi	شِيْمِدِي	(258)

b. Zaman gerundiumları ile fiilleri zarflaştırarak:

göricek كُورِيْمِك (307)

c. Yabancı kaynaklı zaman zarfları:

dâyim	دَائِم	(22)
hemân dem	هَمَان دَم	(223)
hep	هَب	(921)
hiç	هَيْچ	(738)

B. Yer Zarfları:

taşra طَاشْرَه (890)

C. Nasıllık-Nicelik Zarfları:

böyle	بُوَيْلَه	(171)
buresme	بُورِسْمَه	(743)
tiz	تِيْز	(549)

D. Mikdar Zarfları :

Bunlar, azlık-çokluk ifade eden, mikdar ve derece bildiren zarflardır. Sayıları fazla değildir.

çok çok	كثْرًا كَثْرًا	(34)
gayetde	غَايَةً ذَه	(802)
katı	قَطْرًا	(35)

E. Soru Zarfları :

kanden	كَيْدًا	(782)
nice	نَحْبًا	(332)

B. EDATLAR

İsimler ve fiiller, dilin "anamlı" kelimeleridir. Edatlar ise, tek başına anlamları olmayan, cümle içindeki fonksiyonlarına göre değer ve anlam kazanan "görevli" kelimelerdir.

A. Başlama Edatları

a. sıralama edatları

ile	إِلَى	(1)
u	عِنْدَ	(288)
vu	عِنْدَ	(140)

b. denkleştirme edatları

ya	يَا	(315)
yâ hüd	يَا هُوْد	(843)

c. kargılaştırma edatları

ne ne	لَا ... لَا	(98)
------------	-------------	------

d. cümle başı edatları

eger	اِذَا	(76)
egerçi	اِذَا مَا	(741)
ger	كَذَا	(423)
gerçi	كَذَا مَا	(139)
tâ	تَا	(172)

B. Son Çekim Edatları

Bir ismin bir başka kelime ile ilgisini tâyin eder. Genellikle, müstakil kelimelerdir. Hem isim hem de fiilden türemiş olabilirler. Çoğunlukla, isim çekimi eklerinden biriyle kalıplaşmış olarak kullanılırlar.

a. nominative isteyenler

gibi	كَيْفِي	(24)
içre	اِيْشْرَه	(23)
içün	اِيْشْرُون	(93)
üzre	اِزْرَه	(822)

b. dativ e isteyenler

degin دڭن (297)

c. Soru Edatları

mI م (745)

D. Berkitme Edatları

hergiz هرگز (213)

E. Ünl eme Edatları

iy ای (720)

II. FİLLERA. Olumsuzluk Eki

Fiiller olumsuz hale getiren işlek ek -mA-'dır.

itmeyem ایتمیم (128)

urmamışdı اوزمتمیشدی (226)

B. Fiil Çekimi (bkz. ÇEKİM EKLERİ, Fiil Çekimi)C. Fiil Yapma Yolları (bkz. YAPIM EKLERİ)D. Fiilimsiler (bkz. YAPIM EKLERİ)

T R A N S K R İ P S İ Y O N L U M E T İ N

lb.

- 1 ilāhi bezm-i cānı gülşen eyle
maḥabbet şem'i ile rüşen eyle
- 2 şarāb-ı 'ışk olsun anda bāde
ki'blavuz 'ıyş u 'ışretle şafāda
- 3 o meydür cān gözinüñ tütüyāsı
o meydendür sa'ādet kimyāsı
- 4 ana dil-teşne olmuş insile cān
anun bir katresidür āb-ı hayvān
- 5 anı nüş iden olmaz hiç fānı
kim andandur ḥayāt-ı cāvidānı
- 6 vilāyet kesb ider zikrile zākir
bidāyet nūrı anda oldu zāhir
- 7 anun māhiyyetindendür 'akl çāk
anun keyfiyyetin fehm itmez idrāk
- 8 nice cān virmeye 'ışkından adem
degermiş bir demine iki 'ālem

2a.

- 9 bu ne meydür ki olmuş selsebîl ol
tarîk-i cennete olur delîl ol
- 10 yaraşur sâki olursa melekler
kim ana bâde olmuş havz-ı kevser
- 11 anuñ şevkile urur çarh eflâk
anuñ zevkile mest olup yatür hâk
- 12 o meyden içmeseydi cām-ı mesrūr
ene'l-hak sırrını açmazdı manşūr
- 13 o meyden mest u şeydā oldu bülbül
o meyden yakasın çäk eyledi gül
- 14 anuñ bir cur'asından bitdi lāle
ki almışdur ele la'lin piyāle
- 15 anuñ büyiyle nerges oldu ser-mest
çınār ol hizmete kor dest ber-dest
- 16 güneş ol meclisün peymānesidür
o bezmün nüh felek humhānesidür
- 17 kamer sîmin yatuk ana şafak-mül
o meclisde süreyyā deste-i gül
- 18 o bezme mäh-i nev çenk olsa kâbil
felek defdür kevākibdür celācil
- 19 çün ola buncilāyın şehbet-i hâş
yaraşur zühre anda ola rakkas

2b.

- 20 o meyden mest olanlar didi yā hū
nola 'ayyuğa çıkısa na're-i hū
- 21 o meyden sen iriştir cāna rāhat
bizi mest itmeye tā cām-ı gāflet
- 22 ki taşlara çalam cām-ı vücūdı
sürāhi-veş idem dāyim sūcūdı
- 23 hudāyā başa çün luṭf itdün in'am
sözümde eyleme halk içre bed-nām
- 24 şarāb-ı hum gibi kılsun sözüm cūş
ki 'ālem halkı andan ola ser-hōş
- 25 sözüm cāmını sen eyle muşaffā
ki dillerde keder komaya aslā
- 26 çü cām-ı nazma döküm bāde-i sāf
içenlere ilāhī sen vir insāf
- 27 bu söz mey-hānesinün bāde-nūşı
bu halvet-hānenün hırka-fürüşı
- 28 giribān pāre pāre cāme sad-çāk
hevā yolunda düşen mest-i bi-bāk
- 29 vefā cāmından olmuş mest ü ser-hōş
mahabbet bezmi içinde sabū-keş
- 30 harābātillerün gāyet levendi
fakiri nātüvānı derd-mendi

3a.

- 31 şafā hum-ḥānesinüñ bir gedāsi
revānī ya'nī 'ālem bī-nevāsī
- 32 şarāb-ı 'ıḡkdan mest eyle anı
ki bilmeye zemīn u āsumānı
- 33 elinden düşmeye tā cām-ı tevḥid
koma bezminde anuñ nukl-i taklīd
- 34 kerīmā eyledüm çok çok günāhı
getürdüm kapuñā rūy-ı sıyāhı
- 35 kalem-veş ben de ser-efgende oldum
günāhumdan katı şermende oldum
- 36 ne deḡ defteri açıla rüz-i maşer
okına ḡatt-ı a'mālüm ser-ā-ser
- 37 müşevveşdür benüm ḡālüm be-ḡāyet
bañā sen eyle luḡfuñdan 'ināyet
- 38 yüzümü āḡ eyle nāme gibi
beni aḡlatma oldum ḡāme gibi
- 39 çü yazdum deftere aduñı evvel
bī-ḡamdillāḡ ki nāmumdur müstecel
- 40 nice nāme ki ōl ta'vid-i cāndur
kim anda yazılan vird-i zebāndur

3b.

- 41 nola olsa hamâyil-veş mu'ażżam
ki yazılmışdur anda ism-i a'zam
- 42 dilümden gitmesün allah adı
göñülde muhkem olsun i'tikâdı
- 43 hidâyet hüdhüdine kimdür āgâh
kim anuñ tâcı olmuş lafzatu'llah
- 44 nazâr iden kişi şekl-i hilâle
şanur kim şânedür zülf-i cemâle
- 45 cemâle maẓhar itsün bizi her-gâh
diyelüm cân u dilden allah allah
- 46 hudâvendâ kerimâ girdigârâ
rahîma kâdirâ perverdigârâ
- 47 bu nefis-i şüm elinden dâd u feryâd
ki bir lahza anuñla olmadum şâd
- 48 beni rüsvây itdi her zamânda
yüzi kara ola iki cihânda
- 49 hevâ câmı ile mest itdi cânı
koyup adın şarâb-ı ergavânî
- 50 dili ol meclise peymâne itdi
yirüm mescid iken mey-hâne itdi
- 51 içürdi çün şarâb-ı la'l-i fâm
ele tesbîh diyü sundı câmı

4a.

- 52 ki sev diridi her bir sâde-rûya
 anuñ bir dürlü dahı oldu hûya
- 53 görüp her hüsni ol olurda hayrân
 güzeller idi ana dîn ü imân
- 54 hilâl-ebrûlara yazardı elkâb
 ne meşid hâtırındaydı ne mihrâb
- 55 bu üslûb üzre geçdi çünki eyyâm
 nice olsa gerek yâ râb serincâm
- 56 bu işlerden beni kurtar ilâhi
 ki itdüm niçe niçe ben günâhı
- 57 nola luṭfunla şâd olsa revânî
 senüñçün şaklar imiş tende cânı
- 58 günâhın 'afv idüp dil-şâd eyle
 'azâbunñdan kuluñ azâd eyle
- 59 ayaklarda koma şol bir fakîri
 'inâyet câmı olsun dest-gîri
- 60 ana şundurma şol câm-ı 'azâbı
 anı mest eylesün cennet şarâbı
- 61 şafâ vir ana 'ıyş-ı enbiyâdan
 dahı dūr itme bezm-i mustafâdan

////////////////////////////////////

4b.

- 62 resūl-i hak̇ gūzīn-i nesl-i adem
o zāt-ı a'zam içindür bu 'ālem
- 63 bu dünyā oldu iki harfile zeyn
ol olmasaydı olmazdı kevneyn
- 64 vücūda gelmezidi çarh-ı eflāk
hiṭāb olmasaydı ana levlāk
- 65 virildi ana çün taht-ı risālet
uruldu 'ālem içre niçe nevbet
- 66 livā-yı şer'ī kim dikti cihāna
irişdi farkı anuñ āsumāna
- 67 odur cihānuñ pādīşāhı
sehāb üstünde anuñ çetr-şāhı
- 68 muḥammed isminüñ çokdur yetimi
iki gözi cihānuñ iki mīmi
- 69 anuñ cānı idüpdür iltifātı
sekiz uçmağın andandur ḥayātı
- 70 gerek müfred yaratsun ger mürekkeb
anuñ dalındadır çār mezheb
- 71 müşerref kıldı zātı kāyinātı
dağı gösterdi ḥalka mu'cizātı
- 72 ne kuvvet virdi bir barmāğına hak̇
ki kıldı māhuñ ayvāsın iki çak̇

5a.

- 73 ana 'arz itmeğiün dürr-i ihlās
nübüvvet bahırına yunandı gavvās
- 74 nesīm irişmese hulķı gülinden
halīle āteş olmazıdı gülşen
- 75 taşı söyletdürür mu'ciz-peyāmı
kilīme öğredür nuṭķ-ı kelāmı
- 76 eger dem urmasa andan mesihā
ana keşf olmazıdı 'ilm-i ihyā
- 77 ser-i eflāke hāk-i pāyidur tāc
o şāhiçün kuruldı taht-ı mī'rāc
- 78 nübüvvet bağınuñ haddi gülidür
şeb-i mi'rāc anuñ sünbülidür
- 79 iki kaşında vardur nice hālet
kim ider kābe kavseyne işāret
- 80 kelāmı ehl-i dīne hüccet-i cān
zubānidur kilidi genc-i imān
- 81 ider rüz-ı kıyāmetde şefā'at
sa'ādetlü kul oldur ki ola ümmet
- 82 bu 'ālem halkınuñ ol devletidür
bu 'āsīlere hākkuñ rahmetidür
- 83 nübüvvet bahırınıñ dürr-i yetimi
mürüvvet şehriniñ gāyet kerimi

5b.

- 84 olar kim çār-ı yār-i muşafādur
ki her birisi dīne muktedādur
- 85 olar islāmı dīne oldı mi'mār
olardur kaşr-ı dīne çār dīvār
- 86 olara şad-selām u şad taḥiyyāt
ki gice gündüz iderlerdi t̄ā'āt
- 87 muḥammed kim nebīler serverīdür
yār ü gök ehlinüñ t̄āc-i serīdür
- 88 umar andan şefā'at ḥalk cānı
ḥuşūşā mücrim u 'aşī revānī
- 89 siyeh-rū defteri a'māli gibi
kara yazusı vaşf-ı ḥāli gibi
- 90 ne akvāline var anuñ cevābı
ne ḥōd ef'ālinuñ var bir şevābı
- 91 ne yüzile şefā'at senden umar
anuñ bir işi yok allaha yarar
- 92 meded allahdan senden şefā'at
mürüvvet eyle sultānum mürüvvet
- ////////////////////////////////////
- 93 meger kim 'ıyş için bir subḥ ḥurşid
eline almışidi cām-ı çemşid

6a.

- 94 mey-i nâbı içürdi 'âşıkâne
saçardı cur'alar bezm-i cihâna
- 95 anı gören olurdu bezme kâyıl
ğama şâdi iderdi ol mukâbil
- 96 cihânun halkı 'ıyşa tâlib idi
ki her birisi bezme râğıb idi
- 97 yanında her birinün sâde-rûlar
semen-simâ güzeller misk-bûlar
- 98 benüm yogudı bezme iktidârum
ne yârum varıdı ne ğam-güsârum
- 99 kitâbıdı başa yâr-ı semen-ber
yüzünde hattı idi zülf-i mu'amber
- 100 görünürdi göze her nokta bir hâl
olurdum ben temâşasıla hoş-hâl
- 101 boyı ânun elif nûn idi kaşı
hattı gelmişidi varıdı tıraşı
- 102 cemâline virürdi zîb ü zîver
geyerdi dayım anuğun karalar
- 103 söz ehlidi faşih idi zebânı
kelâmun mîmi olmuşdı dehâni
- 104 güzelliginde yogadı anun söz
temâşasında idüm gece gündüz

6b.

- 105 beni gendüzine kılmışdı hem-rāz
 anuñçün kimseye açmāzidüm rāz
- 106 yazardum gāh şî'r gāh inşā
 diridüm geh luğaz u gāh mu'ammā
- 107 geçürürdüm anuñla her zamānı
 çıkarmazdum sevüp koynumdan ānı
- 108 anuñla şöhet-i hāş eyleridüm
 veli ol bezme rakķāş eyleridüm
- 109 göñül şādidi anuñ şöhetinden
 cihānuñ hāzzı iderdi 'uzletinden
- 110 veli bir rüz ihvān-ı şafādan
 derilüp bir nicesi āşinādan
- 111 gelüp yanuma virdiler selāma
 getürdiler ara yire kelāma
- 112 didiler saña yaraşmaz ferāgat
 sözüñle çünki germā-germ şöhet
- 113 mecāli kimsenüñ yok kıl u kāle
 irişdürdün çü şî'rüñi kemāle
- 114 yanarmış sözlerüñden 'ışk dāğı
 yakarsın sūz-ı husrevden çirāğı
- 115 içilür sözlerüñden dost-kāmı
 sözüñ bezminde sākı şeyh cāmı

7a.

- 116 bu dem gel me^gneviye eyle ra^gbet
bulasın anu^ğıla da^hı şöhret
- 117 söze bir veçhile vir gel nizāmi
ki tahsīn eyleye görüp nizāmî
- 118 idersin halkdan çün ictinābı
getür ortaya bari bir kitābı
- 119 ki her bezmün ola ol dāsitanı
güzeller ola anu^ğ kıssa-hānı
- 120 içinde zikr ola tertib-i şöhbet
anu^ğıla ola dayim 'ıyş u 'iğret
- 121 kaçan bezm ehli ide 'ıyşa bünyād
seni de anu^ğıla ideler yād
- 122 ğaraż anılmadır 'ālem içinde
anılan kimse kalmaz ğam içinde
- 123 olar kim buldı dünya iğre devlet
kimi mescid yapar kimi 'imāret
- 124 ğaraż hayrıla yād olmağdur ancak
anılmakğdur cihān içinde mutlak
- 125 gel eyle sen de söz milkini ta'mir
elüne hāme alup eyle tahrir
- 126 binā it 'ışk için bir cām-ı dil-keş
içi taşı kamu olsun münakkaş

7b.

- 127 ki 'ālem halkı anı ideler seyrān
ola dayim teferrügānı zindān
- 128 anuñ bu sözi baña itdi te'sir
didüm kim itmeyem bu söze takşir
////////////////////
- 129 gel iy gavvās-ı deryāya ma'ānı
gevherlerle tonat silk-i beyānı
- 130 çıkarğıl bahr-ı fikretten cevāhir
ne deñlü-dür varısı eyle zāhir
- 131 gönül sensin bu bahre çünki gavvās
getür şarrāf öñine gevher-i hās
- 132 zeberced hokkadur bu çarh-ı gerdün
anuñ içinde dursun dürr-i meknün
- 133 ki nāgāh ire gūş şehriyāra
kamer burcina vara bu sitāre
- 134 söze şeh adıla eyle bünyād
ki kalsun 'ālem içre bir eyü ād
- 135 şehün adına olsun ol risālet
ki tábunca ola her ehl-i hāle
- 136 kalem kim yazdı miskin hāme disün
buña adıla 'işret-nāme disün

8a.

- 137 hemān-dem nām-ı şāhı eyledüm gūş
ferahdan oldum ol sā'atda bī-hūş
- 138 didüm ben nice vasf idem o şāhı
gedā konuklayımaz pādişāhı
- 139 akarsu gerçi tenhāda ider cūş
olur bahre mülākāt olsa hāmūş
- 140 husūsā şehriyār heft-kışver
ola dānā vü 'ākıl nazm-güster
- 141 kelāmından hacıldür verdi-hamrā
sözinden renk alur cām-ı musaffā
- 142 irişmişdür göge sıyt u kelāmi
virür pervāne nazm-ı intizāmi
- 143 kamer olmuş sözünün sazına def
kelāmıla melāikdür müşerref
- 144 dürr-i nazmıla şermende sitāre
idermiş 'arş anı gūşvāre
- 145 elinde hāme-i mu'ciz-nümāsi
hakikatda odur mūsā 'asāsı
- 146 olupdurur devāt-ı dür-fişānı
cevāhir kānı vü la'lkānı
- 147 odur şimdi cihān-dār-ı ma'āni
odur söz milkinün şāhib-kırānı

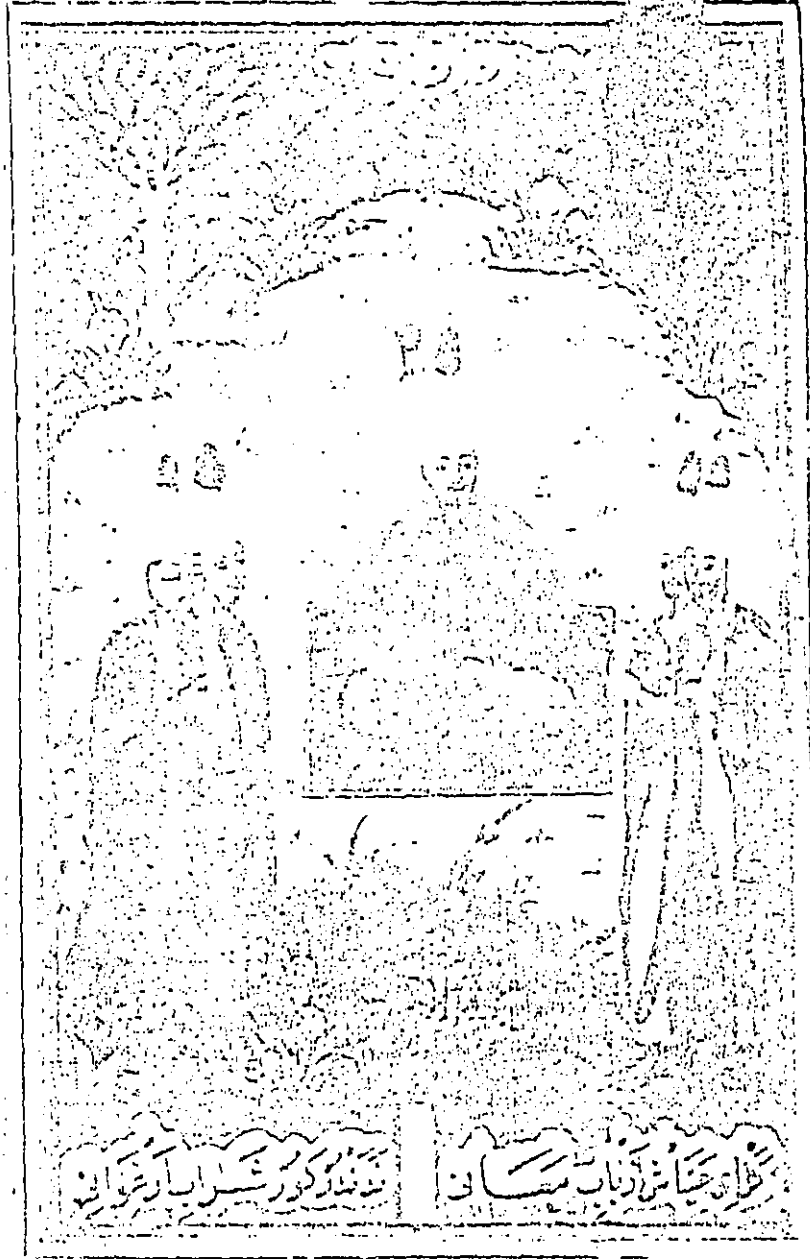
8b.

- 148 elinde gāh tīg u geh kalemdür
nice rüstem-durur bu nice cemdür
- 149 kaçan rezm eylese her kuli rüstem
kaçan bezm eylese her bendesi cem
- 150 elinden hiç düşmez tīg u şimşir
güneş gibi olupdur cihān-gir
- 151 kılıcı ile alup mısır u şāmi
ider her işde yüz bin ihtimāmi
- 152 bahādır hażret-i sultān selim şāh
aņa gün taht-ı zerrin çarh-ı hār-gāh
- 153 serir-efrüz-ı milk-i husrevāni
sa'adet-baḡş-ı tād-ı kāmuranī
- 154 cihāni 'adl ü dādı itdi ma'mūr
zamāne halkı hulki ile mesrūr
- 155 aņa bir şehriyār olmaz mu'ādil
odur 'ālem içinde şāh-ı 'ādil
- 156 felek kadrine at güneş zīn
meh-i nevne'al olmuş miḥ pervīn
- 157 naziri gelmemişdür bu cihāna
ki mislin görmedi çeşm-i zamāne
- 158 'adū başına tīgı sūret-i med
kılıcı ile 'ālemde ser-āmed

9a.

- 159 şecâ'at cān u dilden bendesi-dür
sehâvet lutfının şermendesidir
- 160 kapısı secde-gâh-ı qarh-ı a'zam
revânî ışığında zerreden kem
- 161 eger kim şâhdan ola icâzet
idem devrân elinden çok şikâyet
- 162 kulak dutsun sözüme şâh-ı devrân
karıncâyıla söylemiş süleymân
- 163 ne var yanında bulsam i'tibârı
olurmuş hâr u has derya kenârı
- 164 huzûrında gönül hâlün 'ayândur
sözi uzatma kim o nüktedândur
- 165 demidür medhini virdi zubân it
du'â-yı devlet şâh-ı cihân it
- 166 ilahî devletini dayim eyle
özini saltanatda kayim eyle
- 167 kapusunda kul olsun baht-ı meymûn
ol olsun pâdişâh-ı rub'-ı meskûn
- 168 çün oldu şâh adı bunda mezkûr
ne var dünyâya hükm itse bu menşûr
- 169 şeh-i rûm adına bir nâmedür bu
nice hamse nice şâh-nâmedür bu

9b.

170 gel iy 'ayyāş-ı erbāb-ı ma'ānī
nedendür gör şarāb-ı argāvēnī

10a.

- 171 vücūdına olup iblis-i 'illet
ne cevherdür ki bulmuş böyle sūret
- 172 anı sıkmış meğer evvelde şeytān
içüp tā anı mest ola insān
- 173 ki ya'ni içe kâbil ibn-i ādem
dahı evlādına ola müselleme
- 174 ne şeytānlıklar eyler gör bu iblīs
idüben adem oğlanına telbīs
- 175 gel imdi diñle bir dürlü rivāyet
ki anuñ hakkında rengindür hikāyet
- 176 diküp bağıñ çubuğıñ evvel adem
cihān yüzün dilerdi ide hurrem
- 177 gelür anuñ dibinde ef'i şeytān
hemān-dem eyledi tāvus kurbān
- 178 akıtdı anuñ kanın toprağına
ki tā bir renk ire yaprağına
- 179 çubuk tutup ki yaprak itdi ezhār
göresin nice keşf olur bu esrār
- 180 boğazladı ānuñ ardınca meymūn
ne gizlü işler işler gör bu mel'ūn
- 181 anuñ da dökdi kanın ol arada
nice gez rakş ururdi ol şafāda

10b.

- 182 kaçan kim ağıza gelmiş yirmişi
görenler urmağa isterdi dişi
- 183 yitişdi yine şeytān cüst ü çālāk
ki bir şiri orada eyledi hāk
- 184 ne arslanıdı kim yetdi getürdi
boğazladı anuñ işin bitürdi
- 185 anuñda dökdi kanın ol maħalde
meger kim böyle yazılmış ezelde
- 186 üzüminden çıkup oldı hāli
nice olsa gerekdür diñe hāli
- 187 o dem öldürdi hanzırı orada
aķıtdı cümle kanın ol arada
- 188 kimesne varmasun bāğına anuñ
ne çok kan aķdı toprağına anuñ
- 189 şarāb için çekildi bunca zahmet
nola bulursa halk içinde hürmet
- 190 'aceb mi fitne şalarsa cihāna
sebeb olmışdurur ol bunca kana
- 191 bu böyle olmanuñ bir hikmeti var
anuñşün dürlü dürlü hāleti var
- 192 işit benden yine hikmet kelāmın
getürdüm çün saña 'işret selāmın

lla.

- 193 şarāb içenlere olsun beşāret
bū dört evşāfıla vardur işāret
- 194 şu kim ele ala cām-ı şarābı
içüp komaz gönlünde iztīrābı
- 195 bir iki sāğarı kim nūş eyler
anunla hātırını hoş eyler
- 196 söze geldükce şeker-hāliğ eyler
hemān tūti gibi güyalığ eyler
- 197 anı bir vaşfa koyar hālet-i mey
yüzine renk virür behcet-i mey
- 198 nişatından turuban cilve eyler
olur ol fi'lile tāvūsa mazhār
- 199 dağı artūğa tālīb olduğunca
şarāb içmege rāğīb olduğunca
- 200 anunla irüşür 'aqlına hıffet
idüp dīvānelik aña sirāyet
- 201 olur mecnūn gibi hāli diger-gūn
ider bāzīleri niteki maymūn
- 202 ne dem başa çıka mey buhārı
kişinün gider elden ihtiyārı
- 203 gözi anuñ dönüp reng-i 'akıka
yemen seyrini eyler fi'l-hakıka

11b.

- 204 ider t̄urduđı yirde h̄āy+ı h̄ūyı
gevh̄erdür durmaz aķar ağzı ŗuyı
- 205 kaıı mest olsa t̄utmaz anı zencir
d̄uŗürür iz̄t̄ir̄āba halkı ğün ŗir
- 206 āŗüran ŗerrini h̄adden ziyāde
vir̄ürmiŗ 'aķlını bādıla bāda
- 207 ki d̄āyim hem-ķadeh olup ķabāğa
uyuklayup olur baŗı ayāğa
- 208 geğüben gendüden ķalır yabanda
yatur ħinzır gibi ħorlar anda
- 209 bu ğār evŗāf anda oldı merķüm
biri zevķ ehli iĝre ħayli mezmüm
- 210 üçünci vaŗfıdur insāna lāyık
idüĝ dördünciden ķaıı'ı 'alāyık
- 211 ne ħācet ser-ĥoŗ olup cenk idesin
ķamū bezm ehlini dil-teng idesin
- 212 idesin ŗoĥbet iĝinde yavuzlık
yaraŗmaz adem olana t̄onuzlık
- 213 revānı sözlerini ğuŗ eyleĝ
anunla ħatırunuz ĥoŗ eyleĝ

////////////////////////////////////

12a.

- 214 işit benden yine bir hoş hikāyet
egerçi muhtelif dūrūr rivāyet
- 215 tevāriḥ içre olmuş böyle tahrīr
ider kārī anı her yerde takrīr
- 216 'arabda varımış bir mīr-i a'zām
ol imiş begler içinde mu'azzam
- 217 meger kaşrında bir gün ol ser-efrāz
oturmuşdı yanında cümle hem-rāz
- 218 görür kaşrında kaşruḡ āşiyānı
meger kim bir kebūter yapmış anı
- 219 kebūter-beççeden tolmış yuvası
var evlādı ile anuḡ şafāsı
- 220 cidār üzre görür hem bir yilandur
anuḡ 'azmi hemān ol āşiyāndur
- 221 anı görüp hamāme ider efgān
yılanuḡ heybetinden gey perişān
- 222 urur geh geh kanadıla ilanı
yuvadan tā ki men' eyleye anı
- 223 anı görüp teraḡhum itdi ol mīr
hemān dem kıldı aḡa hūb tedbīr
- 224 ağaçdan kesdürüp bir şāḡ-ı taze
kimesne vākıf olmadın bu rāza

12b.

- 225 o demde yay vaşfın itdi bünyād
kim anı düzmemişdi dağı üstād
- 226 dağı gelinceye dek ol zamāna
el urmamışdı bir kimse kemāna
- 227 kiriş dağup ~~okavse~~ eyledi tır
geçürdi barmağına hūb zehgīr
- 228 hemān dem urdı ol okı ılana
düşürdi toprağa ğark itdi kana
- 229 kebūter kim halāş oldu belādan
mu'allaklar ururdi ol şafādan
- 230 müyesser oldu aña çün bu hālet
nice olsa gerekdür gör hikāyet
- 231 nice gün ğayb oldu hamāma
görünmez oldu hergiz hāş u 'āme
- 232 bunun üstine geçdi niçe müddet
hamāme itdi bir gün yine da'vet
- 233 aluban bir niçe tohumı dehāna
irişdi kaşr-ı şāh-ı kāmurāna
- 234 getürüp şāh önünde ekdi anı
ki vardur her bir işiñ bir zamānı
- 235 firāsetle o dem bildi anı şāh
kebūter sırrına ol oldu āgāh

13a.

- 236 didi ider bizümile mekâfât
ne itdükse ider âhır mükâfât
- 237 kebüter ekdüğünü şakladılar
anı geh geh şuvarup beklediler
- 238 üzüm çubuğı andan oldu peydâ
yemişi oldu anuñ çün hüveydâ
- 239 anuñ üstine kondı niçe nâzır
ki andan andan anca nesne ola zâhir
- 240 anı cem' eylediler bir araya
ki tâ mucib ola 'ıyş u şafâya
- 241 sıkup şuyını pinhân eylediler
bu müşkil işi âsân eylediler
- 242 kodılar bir niçe gün bir yırde anı
ki göreler sūd u ziyâni
- 243 şu deñlü durdı kim hep gitdi dürdi
şafâ vü rikkatın her kişi gördi
- 244 buyurdı tecrube oldu anı şâh
anuñ sırrından isterki ola âgâh
- 245 getürdiler marâzluydı bir adem
ölürse dağı çekmeyeler gam
- 246 mey-i nâbuñ içeler şerbetini
göreler niçedür hâgiyyetini

13b.

- 247 ne dem ki sâkı şundi onlara cām
 içüp bilmediler nolur serincām
- 248 nice sâgar kim anlar itdiler nüş
 mariż iken olur her biri ser-hōş
- 249 tuvānā itdi her bir nā-tuvānı
 ki anlar olmışiken buldılar cānı
- 250 şorar şeh anlara keyfiyyet-i hāl
 ki bile nice olmışdur bu ahvāl
- 251 didiler cāmı ki ol şundi sâkı
 içüp andan komaduk hiç bâkı
- 252 dil-i gam-ginümüz mesrūr oldu
 anuñla gözümüz pür nūr oldu
- 253 ikinci sâgarı kim nüş kılduk
 yidi derya gibi pür cüş kılduk
- 254 bizi siz şanmanız şimdi gedâyüz
 şarābun devletinde. pādişâyüz
- 255 bu sözde degülüz vallahi nādım
 bizüz maħdum şehdür şimdi hādım
- 256 bilindi anda qün keyfiyyet-i mey
 nola eksilmez ise hürmet-i mey

////////////////////////////////////

14a.

- 257 niçün esrāra böyle raġbet olmaz
egerçi ansuz bir şöhet olmaz
- 258 revānī kaṭresin dünyāya virmez
dimişlerdür şarēba kıymet olmaz
////////////////////////////////////
- 259 yine cūş eyledi ḥum-ḥāne-i şevk
yine ortadadır peymāne-i zevk
- 260 işit evşāf-ı meyden bir rivāyet
ki vardur anda niçe dürlü ḥālet
- 261 gel imdi başla şol rengin mekāle
ki tā nuşa ola her ehl-i ḥāle
- 262 urunmuş mey yine gül-gün nikābı
götürmüş ara yirlerden hicābı
- 263 idermiş ḥalkı ol aşufte vü zār
girüben şişe içine peri-vār
- 264 okur bezm ehline bin dürlü efsün
olur 'ākılların ḥāli diger-gün
- 265 virür ḥātırlara dāyim ferāġı
odur ġam gicesinün şeb-çerāġı
- 266 odur 'işret göginün afitābı
odur vuşlat şebinin nāh-ı tābı

14b.

- 267 ne cevherdür ki anuñ hāşiyyeti var
 anuñçün l'al gibi kıymeti var
- 268 ne şüdur kim tütüpdür reng-i âteş
 özi hāki veli yīl gibi ser-keş
- 269 odur gül-zār-ı 'ıyşa mā-i selsāl
 anuñ bir adıdür yakut-ı seyyāl
- 270 nola bulsa eṭibbā içre rağbet
 mariz içerse bulur anı şihhat
- 271 begāyet hōş tutar ol tende cānı
 anuñçün dirler ana rüh-ı şāni
- 272 hayāt ırmağınuñ ser-çeşmesidür
 ya cennet şularınuñ eşmesidür
- 273 olup firdevs bağında şarāb ol
 gül-i cennetden olmışdur gülāb ol
- 274 ṭabībıdür bu gün devr-i zamānuñ
 tutar nabzın görüp halk-ı cihānuñ
- 275 kadehlerden idüp keff-i tarāzū
 şunarmış ehl-i bezme nūşidārū
- 276 virüp bezm ehline taze şefāyı
 komazmış dilde eski mācerāyı
- 277 muşāhib olanı ol bī-gam eyler
 şehāvetde leimi hātem eyler

15a.

- 278 yimeden içmeden gâyet şafâlı
 anuñ ħarcına yitmez dünya mâlı
- 279 yanına alubən her bir levendi
 odur gül-zârı 'işret nah-bendi
- 280 yüzün sâkîlerün hem gül gül eyler
 gül iken her birini bülbül eyler
- 281 ferah-bağ u sürür-engizdür ol
 şafâ bezmi ara gül-rîzdür ol
- 282 bu ħalkuñ oldurur teşvişlerinde
 bulunur dâyima kân işlerinde
- 283 anı şanmañ ki hōd-binlik eyler
 ayağa düşüben miskinlik eyler
- 284 kalenderler ki vari tercemāndur
 nesi varise anuñ der-miyāndur
- 285 bu gâbuñ şanmañ ol kim şirasıdur
 şafâ duhterleri hemşiresidür
- 286 muqavvîdür kim eyler zâtı mesrūr
 ki her bir katresidür bir seķankūr
- 287 aña bir táb-ħāne tāk-ı ħürşîd
 anuñ sırça sarāyı cām-ı cemşîd
- 288 bir elden tutar ol yoħsul u bayı
 ne şehdür ol ki var sırça sarāyı

15b.

- 289 zamāne halkına hükmi revāndur
gümiş taht üzre şah-ı kāmurandır
- 290 gönül maḥmūdınun ol dil-nüvāzı
utandurdu cihānda hāş ayāzı
- 291 olupdur taht-ı 'ışkun padişāhı
hubābıdur başında tāk-ı şahı
- 292 ne virseler aña şanmaḡ bahādur
muḡannes ger iče olur bahādır
////////////////////////////////////
- 293 komaz hātırda zerre hic pāsı
gönül mirātınun olur cilāsı
- 294 olurmuş tab' anuḡıla güşāde
idermiş kişinun fehmin ziyāde
- 295 anuḡ vaşında 'aciz cümle idrāk
zeḡi sāfi-dil ü zī-meḡreb-i pāk
- 296 elünḡden koma sen bir lahza anı
benüm çok sevdüğüm ruḡum revānı
////////////////////////////////////
- 297 'ıyşdan hazz-ı vāfir isterisen
rūḡı ırgür revānı rāha deḡin
- 298 gündüz aḡşām olunca 'ıyş idüben
gıce içmek gerek şabaḡa deḡin

16a.

- ////////////////////
- 299 ele al sâkı şöl cām-ı 'ışkı
yine mest eylegil bed-nām-ı 'ışkı
- 300 yine bu bezme vir zīb ü zīver
ki 'ālem halkı andan ala nūr
- 301 o bezme māhı nev sāgar gerekdür
buğur için felek mücmer gerekdür
- 302 kimün kim cāmıla hoş 'ālemi var
süleymān gibi elde hātemi var
- 303 kimün hükminde olsa pādışādur
'aceb āyine-i giti-nümādur
- 304 odur varışa ger mühr-i süleymān
ki anuğ hükmindedür insile cān
- 305 ne bedrolur ki buldukda kemālı
getürür bir araya biş hilālī
- 306 hacil ider şu'ā-'ı āfitābı
sa'ādet yıldızidür her hubābı
- 307 elin ālur göricek her fakiri
olur her derd-mendün destigiri
- 308 anuğ-çün yüz sürerler hizmetine
kimesne toymazımış hurmetine

16b.

- 309 ne yire ki āyağun başsa kademdür
o bezmün kāmına bāzi cāmı cemdür
- 310 kudūmla olur bezm içi handān
halile nitekim āteş gülistān
- 311 mu'amber bezm içi miskin deminden
mügerref ehl-i diller makdeminden
- 312 ne hüsn olur ki keşfitse nikābı
getürür çarha mah u āfitābı
- 313 hoten tācirlerle āşinādur
ānuñün: daima nāfe güşādur
- 314 ne var dirlerse aña ho'ca mercān
ki tolmış hokkası la'l-i bedehşān
- 315 aña kim dir kadehdür ya bu müldür
benefşe koşusı bir taze güldür
- 316 eger benzemese ol gül-izāra
anı çekmezdi 'āşıklar kenāra
- 317 mülāyim sīmin maḥbūba benzer
öpüşmekden şafālu ḥūba benzer
- 318 güzel endamı var gül pirāhendür
tuṭāğı yufka bir gonça-dehendür
- 319 güzeller gibi tonanmış kadehler
benek altunlular geymiş kadehler

17a.

- 320 odur bezm ehlinün çeşm-i cırâğı
odur 'âşıklarun yüregi yâğı
- 321 muğannîler yanında hâş olupdur
anuçün bezmde rakķaş olupdur
- 322 okınur adına dāyim gazeller
el üstine dutar anı güzeller
- 323 göze rüşen görünmezdi bu eyyām
bu 'işret-hānede ol olmasa cām
- 324 kadehler şemse-i zer-kāre beñzer
yine sākî eli perkāre beñzer
- 325 çü 'işret kapusunun halkasıdur
gözi açuķların ser-halkasıdur
- 326 'acāyib pehlevān merd-efgen olmış
müsilmānlık yolunda reh-zen olmış
- 327 müsilmānlara yağı olmasaydı
harāmiler yatağı olmazıdı
- 328 ne gerdundur ki cem' olup nucūmı
gamun şeytānına ider hücūmı
- 329 diler diyü gamı zindāna şālā
anuçün dayire çizmiş piyāle
- 330 şafā büstānınınuñ tolabıdur ol
vefā deryasınınuñ girdābıdur ol

17b.

- 331 oꞗumaꞗ istese 'işret kitābın
dağı görmek dilerse faşl u bābın
- 332 ne deŋlü pīrise her aꞗ şaşallu
yiter gōzlük yirine iki şolu
- 333 revānī 'işretile kāmuran ol
kocalık fikrini řo nev-cūvān ol
////////////////////////////////////
- 334 sākīyā al řadeđi tūr ele 'ıyř eyleyelüm
bize mey-hāne gibi olmaya 'ālemede yatak
- 335 yine bezm içi revānī şolu saġarlar ile
bir düġündür demek olmaz ne çanak berr-i çanak
////////////////////////////////////
- 336 sūrāhi mi 'aceb yoġsa bu ejder
müsemması lařifu hūb esmer
- 337 hidayet hūdhūdidūr ki anda sır-dār
sūleymān-ı řabi'atdur řabendār
- 338 cihāna hūkm iderse ol yiridūr
řadeđ ayine-i iskenderidūr
- 339 urunup başına řāhāne tācın
yidi iķlimün alur ol řarācın

18a.

- 340 ayagına gelür erbâb-ı şohbet
ehibbası durur aşhâb-ı şohbet
- 341 odur dayım iden tedbir-i meclis
anuşûna dirler ana mîr-i meclis
- 342 kaçan kim bezm içinde ide kulkul
nedür kumra üni ya şavt u bülbül
- 343 müferrih dil-güşâ avâzı vardur
hurûşu 'arşıla pervâzı vardur
- 344 müşerref itse her kankı diyârı
o gün gerdûna ta'n eyler vekârı
- 345 görüp sâgarda meyl eyler şarâba
ne kâfirdür ki tepar afitâba
- 346 ana bilseñ kim eyler ihtirâmı
o hod kanlar dökücü bir harâmi
- 347 ışıklıktan anuş benzer eli var
ki sağârdan yanında köçegi var
- 348 gümüşden kal'a yapmış ehl-i bezme
anuşün meyl itmez kimse rezme
- 349 yahud bir kal'adur içi tolu zer
kim ana pâsubân olmuş kadehler
- 350 olupdur ehl-i bezm içre mu'azzam
binâyı 'ıyşa oldurur kin a'zâm

18b.

- 351 anı anuğ gibi bir serv-i ser-keş
ki' ola gl-zārı bezm içinde dil-keş
- 352 'acb mi diseler ttye beņzer
kadeh ayınesin gördükçe söyler
- 353 ne şeyh olur ki varan şbetine
irişirmiş anuğ bir hāletine
- 354 trup hācet diler her bir gedāya
kadehlerden el amışdur du'āya
- 355 anuğ her gişi razıdur hyından
degirmenler yürür yüzi şuyından
- 356 bulaydı gice gündüz 'ıyş iderdi
ğama ol dürlü dürlü 'ıyş iderdi
- 357 revānı gibidür anuğ da hālı
mey u maħbbdan gāyet şafālı
////////////////////////////////////
- 358 şbet-i hāş itmek istersen güzellerle bu gün
def gibi ggsn dgp feryād eyle ney gibi
- 359 bāde nş idüp revānı 'ışret it kim hblar
karşuda el kavşurup dursun seb-yı mey gibi
////////////////////////////////////

360 'arūs-ı meclis olmuş şem'i zibā
 ki yakmış barmağı ucına hınnā
 361 şatar ra'nālığı bezm içre her dem
 koyup dil-ber gibi başına perçem
 362 kılur şermende hüsni mihr u māhı
 geyüp altunlu ra'nā şeb-külāhı

19b.

- 363 bu halkı odlara yakmak işidür
dutuşur kimi görse âteşidür
- 364 virür bezm ehline çok dürlü hâlet
yalın yüzlü güzeldür serv-i kâmet
- 365 odur 'âlem içinde şeyh-i fânî
başında nürdandır taylesânî
- 366 tilâvet ehlidür şan durmaz okur
dilinde dâyim anuñ süre-i nür
- 367 gümüşden nîze tutar elde her bâr
ucunda anuñ altun demreni var
- 368 çeker bezm ehli içre başka şancağ
ki itmiş şu'leden altunlu bayrak
- 369 karâsî ili anuñ derneği-dür
ol aydın iline şancağ bégidür
- 370 odur meydân-ı 'işretde dilâver
ki takmış başına yünler
- 371 münecim seyr iderken âsumânı
görüp kuyruklu yılduz şanmış anı
- 372 olupdur mağhar-ı nâr-ı halîl ol
olur zulmetde kalana delîl ol
- 373 ne var bulursa halk içinde 'izzet
görinür anda dâyim istikâmet

20a.

- 374 nice meyl itmeye aña güzeller
yine zindâne almış ağzına zer
- 375 gice yürürse şanmañ oğrıdur ol
elif gibi cihānda toğrıdur ol
- 376 bu uzun gicelerdür 'ıyş çāğı
odur gül-zār-ı bezmün gül budāğı
- 377 egerçi 'işretün çokdur zamānı
dimişler dün ğarībündür revānı
////////////////////////////////////
- 378 mehlikālarla revānı giceler 'ıyş ideğör
'akluñı başuñ devşir nice bir hayrānsın
- 379 içelüm şubha degin onmazısak onmayalum
karşumuzda hele bāl mumlar yer yer yansın
////////////////////////////////////
- 380 gel ıy dil sözüm işit eyle 'izzet
bu gün yāre sen eyle ziyāfet
- 381 dükkān açduķda şirin-kār-ı dil-teng
getür orta yire halvā-yı şad-renk
- 382 sözün her bezme cām-ı 'işret-engiz
bisāt-ı nazma hāmenđur şeker-riz

20b.

- 383 döşe 'işret bişâtıñı cihâna
ki görmemiş ola anı zamâne
- 384 yine bir meclise bünyâd eyle
cihânda sen dahı bir ad eyle
- 385 çekilsün anda dürlü dürlü ni'met
ıçilsün şu yirine taze şerbet
- 386 ıa'âmıñ evvelâ zikrolsun adı
ki gele meclisün ta ağızı dâdı
- 387 iderse ehl-i meclis nola ikrâm
be-gâyet puhtedür bahtı degül hâm
- 388 görünür şirdenüñ üstünde mumbâr
şanasın genc üstünde yatur mâr
- 389 görüp şöbetde şâd öger şarâbı
sevinüp rakş urur tavuğ kebâbı
- 390 nice ögmeyeler dâna birinci
ki olmuş anda her dâne bir inci
- 391 egerçi aklık vardur şekerde
şaruşın bir güzeldür dâne zerde
- 392 herise lutfî gâlib yâre dönmiş
tekellüfsiz yenür dil-dâre dönmiş
- 393 ne var hırşide ıa'nitse börekler
kamer şekline girmişdür çörekler

21a.

- 394 olalum māmuniyye buruğıla
geçürür çün sözini yumruğıla
- 395 kerāmet ehlidür eylen temāşā
şalar seccādesini şuya şalma
- 396 şu denlü itdiler dāyim hoşābuñ
akıtdı ağzı şuyin şeyh u şābuñ
- 397 ne dendür meclis içre böyle ikdām
niçün pāludeye göz dikti bādām
- 398 idemez degme kimse intizācı
gülācuñ katı nazükdür mizācı
- 399 kaṭāyıf ṭabi' nazük hūba benzer
müzellef sīm-ten maḥbūba benzer
- 400 'acāyib ḥāldür peşmine ḥāli
biregüler elindedür saḳālı
- 401 ṭa'āmuñ vaşfına çün yok nihāyet
tamam olsun bu arada bu şoḥbet
- 402 revānî sözleridür meclis-arā
yimek şoḡunda ḥōşdur taze ḥelvā
////////////////////////////////////
- 403 açılır bülbül gibi dāyim revānî zārlar
söfre gülşen nānlardur gül-i bî-ḥarlar

21b.

404 kıyma gibi ehl-i diller gönlü dāyim tođranūr
hoş tana''uımlar ider 'āleıde köfte-hōrlar

////////////////////////////////////

405 gel ey sāzende-i bezm-i zamāne
ki sazııla şeref geldi zamāna

406 tarab bezminde çün sensin muğanni
ne var luşf eyleyüp kılsaıı terenni

407 ho tołsun bezm içi avārelerden
okınsun şöhetünde tazelerden

408 buyur gelsün ne denlü varısa sāz
açılsun meclis içre perde-i rāz

409 çü her biri yine olursa kādır
haķıkat kimi cādu kimi sāhir

410 hemān sihr itmedür çengün kemāli
ki gökden yire indürmiş hilāli

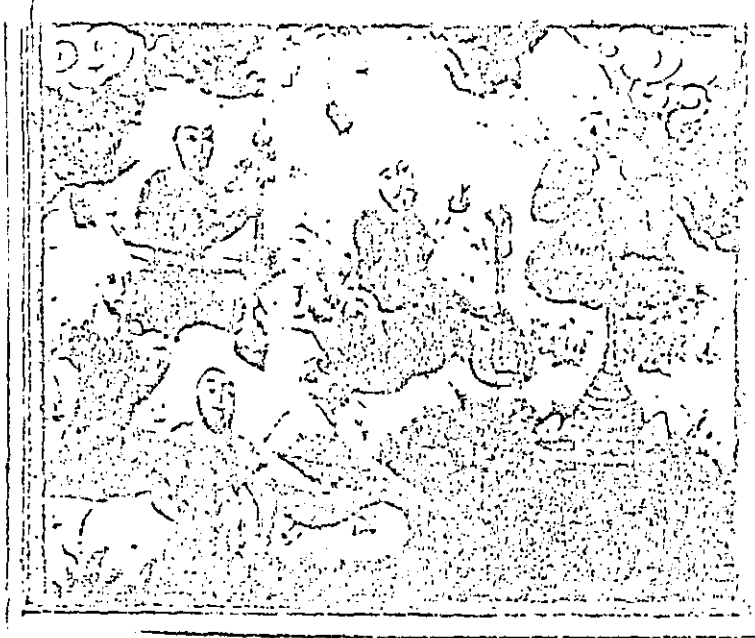
411 hevāya yeltenür her laħza tanbūr
okınsın dırsen eger kulağın bür

412 tutamaz 'udile tanbura pençe
ne hacet gendüye vire şikence

413 kaçan tahrıre başlar okur efsün
kitāb-ı 'ışka mıştar düzdi kånün

22a.

- 414 elinde muṭribuṅ ṣanmaṅ ki def var
 ǧam oklarına karşı bir hedef var
- 415 'aceb mi 'ālem tūtarsa nāmı
 kemañçe oklı yaylı bir ḥarāmi
- 416 beni anmaǧa meclisde pey-ā-pey
 yine iplik şarar barmāǧına ney
- 417 kopuz gibi kani bir ḥüb-āvāz
 ki sazıñ cümlesinden ola mümtāz
- 418 gelür avāzeden çün cāna rāḥat
 yaraşmaz sazsız bir laḥza sohbet
- 419 olupdur nev'i insān buña kāil
 ne insān belki ḥayvan daḥı māyil

22b.

- 420 gel imdi diñle benden bir rivāyet
 'arab dilinde vardur bu hikāyet
- 421 yirin terk eyleyüp bir nice cāmūs
 şuyıla her biri olmışdı me'nūs
- 422 batup yatuklarıdı şu içinde
 kalup şahipleri kayğu içinde
- 423 irakdan ger görünse nev'i insān
 olurlardı şunun içinde pinhān
- 424 şudan her birinün hūb idi rengi
 o şunun anlar olmışdı nehengi
- 425 dahı şahiplerine olmayup rām
 şunun içinde kılmaşlar arām
- 426 yatur göl içinde bir karāra
 şudan çıkmağa hiç yogıdı çāre
- 427 görüp şahiplerini didi bir pīr
 gerekdür hūblar için hūb tedbīr
- 428 getürün cümle sazı bir araya
 hemān meşgūl olunuz siz du'āya
- 429 anuñ sözile geldi ortaya saz
 çalındı cümiesi bir oldu avāz
- 430 şadā-yı dil-keşi kim itdiler gūş
 şu içinde her birisi oldu medhūş

23a.

- 431 ırakdan sazile ki'oldı ser-âgâz
gele başladılar anlar da âz âz
- 432 bu üslûb üzre şudan çıktı anlar
veli her birisi gözler yabânlar
- 433 bular çalardı sâzi öñlerince
düşüp dururdu anlar yanlarıncâ
- 434 bu tertîbile vardı evlerine
ki geldi her biri yirlü yirine
- 435 şolar kim 'âkillu dānā geçerler
şarābı şu yerine hōş içerler
- 436 ider avāze çün hayvāna te'sir
niçün eylemeye insāna te'sir
- ////////////////////////////////////
- 437 hōş olurdu dūnū-gün 'ıyşı yarağ eyleseler
hāne-i mutribi 'uşşāk yatāğ eyleseler
- 438 tīg şevkile revānî yine bīñ pāre gönül
mutrība çalma diyü bari yasağ eyleseler
- ////////////////////////////////////
- 439 gerekdür bezm ehli ola kāmil
gerekmez sohbetün içinde cāhil

23b.

- 440 gerek her birisi harfinde fāyık
ki söylene hakāyıkdan dekayık
- 441 fesahatdan kaçan kim uralar dem
belāgat ehli cümle ola mülzem
- 442 yazalar okuyalar şî'r ü inşā
ki her bir sözleri ola mu'ammā
- 443 kaçan kim bezm içinde söylene rāz
ola her birisi bir nükte-perdāz
- 444 gerekmez gözlerinde hiç zāyid
bu bezm içinde söylenmez zevāyid
- 445 kaçan cem' ola bir yire aşhāb
ki 'āyetler oluna anda adāb
- 446 birbirine hürmet eyleyeler
gelüp gitdükce 'işret eyleyeler
- 447 kadehde itmeyeler çok kelāmı
içinde tutmayalar elde cāmı
- 448 şunulduğu gibi nüş eyleyeler
derunun cur'ādan boş eyleyeler
- 449 tolusuz eylemen bezm-i şarābı
görenlerden dahı kılman hicābı
- 450 ne hacet el ucıla görüşmek
tolu başına 'adettür öpüşmek

24a.

- 451 giceden kim alursız ele fāhı
müşerref eyleñüz ol gün şabāhı
- 452 oturmağıla bulur bezm revnağ
yaraşmaz şoĥbet içinde ulumağ
- 453 gerek şoĥbetde her ne olsa ma'zūr
niçün yarındası ol ola mezkūr
- 454 'arab dilinde çün kim bu mesel
yevm-ül-leyli yemhuhu'n-nehāre
- 455 ideler ehl-i diller bezme terğib
ri'āyet oluna her dem bu tertib
- 456 kişinüñ hem-demi kim ola 'ārif
revānî sözleri olur ma'ārif

////////////////////////////////////

- 457 sāķiya koma şaķın meclisde her nādānı
'āķil olan tırup oturmaya cāhillerile
- 458 'ömrden isterisen ki'ola kemālile ĥaz
şoĥbet eyle revānî yine kāmillerile

////////////////////////////////////

243.

459 yine sâki olupdur kimyâger
 ki dayim tutar elde pûte-i zer
 460 ana olmuş müyesser genc-i kârun
 ki itmiş her fakirün işin altun

25a.

- 461 kaçan kim hizmet için ide niyyet
gerek hüsnine vire zîb ü zînet
- 462 olıcak serv-ves hizmetde kâyim
güleryüz göstere gül gibi dâyim
- 463 cemâli gülşeninün güllerinden
benefşe zülfinün sünbüllerinden
- 464 ide meclis için taze gülistân
anı her mest görüp ola hayrân
- 465 hilâl-ebrûlarında komaya çin
şafaktan göstere yeni ayın
- 466 kaçan meclisde ola tolu per-dâz
kimine çok kimine virmeye az
- 467 büyük küçük ola yanında yek-ser
göre bezm ehlini cümle berâber
- 468 ne artuk ola sâgarda ne eksük
ki söylenmeye anda artuk eksük
- 469 ayak toluların içdükçe sâkî
komaya cur'adan sâgara bâkî
- 471 nukl yirine virse bûselerden
şuna dâyim şeker sen-bûselerden
- 471 tiz için diyüben itmeye ikdâm
işende kılmaya yârâna ibrâm

25b.

- 472 ividüp sākī -lığı otur epsem
utana hizmetinden her bir ādem
- 473 öpüşmekte iken itmeye nāzı
kağıyup basmaya rüy-ı niyāzı
- 474 turup ol demde göstere telaṭṭuf
ola sohbet içinde bi-tekellūf
- 475 revānî ṭolular içmek demidür
şafā vü 'ıyş u 'ışret 'ālemidür
- ////////////////////////////////////
- 476 beni bir cāmıla kılduṅ yine şeydā sākī
olmuşam valih u aşuṭte vü rüsvā sākī
- 477 meyle lutfun eli virmese ger ana cila
gönül ayinesi olmazdı mücellā sākī
- ////////////////////////////////////
- 478 yine 'ışret kelāmından urup dem
ne söyler gör bu eflātun-ı 'alem
- 479 ne yüzden saṅa iderse naṣīhat
anun her sözine sen eyle rağbet
- 480 ṭabibane içilmek ḥubdur mey
hakimāne iken mergubdur mey

26a.

- 481 şarāb evvel gerek ki'ola muşaffā
gerekmez kef ola yüzinden aślā
- 482 öğersen ol şarāb-ı la'l-i nābı
kim anuñ mu'tedil ola kıvāmı
- 483 şarāb oldur ki'ola inceden ince
anı içemeye kimse doyunca
- 484 koñusu miskden a'la gerekdür
cilāası la'lden ecla gerekdür
- 485 kaçan ayırsalar cinsden anı
gerekmez kim fesāda vara anı
- 486 gerek kim durduğunca ola ol şāf
şafāsını görenler ide inşāf
- 487 yeni olan şarāb olmaz çü mey-i hām
anı içmege itmen hiç ikdam
- 488 idüñüz şol şarāba i'tibārı
ki'anuñ bir lahẓada geçe humarı
- 489 yimek yindügi gibi içmeñüz mül
iki üç sā'at eyleñüz tahammül
- 490 karuştırman şarābala ta'āmı
dañı susuz içmen meclisde cāmı
- 491 gerek meclisde sāğarda ola küçük
büyükden didiler enfa' küçücük

26b.

492 kaçan kim devrede meclisde sāgar
biribirini başmaya kadehler

493 nedem kim irişe nev-rüz u pîrüz
gerek içile ol mevsümde her rüz

494 hazān da öyleden olunca aḥşām
revā görmeḡ kim elden konula cām

495 yay irse zühreden el ur şarāba
'iṣānuḡ aḥirinde var ḥarāba

496 nice içmek gerekdür kış olunca
'aşırdan başla nişfu'l-leyl olunca

497 fuşül-ı erba'a olup ri'āyet
bu üslüb üzre eylenḡ 'ıyş u 'iṣret

498 fuşülunḡ vaşfına tahrîr eyle
revānî bir güzel tahrîr eyle

////////////////////////////////////

499 'aceb mi ehl-i 'irfānuḡ yiri olurısa meyhāne
ezelden mey ta'alluk bağlamışdur ġaliba cāne

500 şarāba ruhı sânidür diyenler hikmet ehlidür
marîz-i 'iṣk olan sūfi

27a.

- 501 kaçan ire nesīm-i nev-bahāri
idün gül-geşti bāğ u kuhisāri
- 502 bu mevsümde oturmañ hānelerde
işi ne bülbülün virānelerde
- 503 yigitlik çāğıdur 'işret zamānı
temāşagāh idinün gül-sitānı
- 504 gülistānda nedür sa'dī kelāmı
ne söyler gör bahāristān-ı cāmi
- 505 nedem kim ide bübüller ser-āgāz
irişür cāne hātifden bir avāz
- 506 bu remzi anlayandur şimdi kāmil
başiret ehli iseñ olma gāfil
- 507 ki ya'ni şohbet eyleş hūblarıla
şarāb içün güzel maħbublarıla
- 508 şabā zeyn eylemişdür her arāyı
yazar nakkaş olup rūmi hitāyı
- 509 çeker her yere varsa nakş-ı dil-keş
bu 'işret-hāne andandur münakkaş
- 510 semen gül bezmine peymāne olmuş
çemenler şimdi 'aşret-nāme olmuş
- 511 münevver kılmāğ-ıçün bezm-i bāğı
yine pār pār yanar lāle çirāğı

27b.

- 512 muğanni aldı gülşende çü bülbül
eline anuniçün aldı def gül
- 513 nice terk eylesün gül şöhbetin bād
ki gülşen gibi yokdur 'işret-abād
- 514 gümüş tepsiye dönmiş aq güller
çiçekler her biri billür sāgar
- 515 götürmez bezme her gīz hordevāta
ki şeb-nem nuql çün dökmiş nebāta
516. diler devr itdüre şöhbetde rāhı
elinde zanbağın sīmīn şūrāhı
- 517 çiçekler tonatmış naql-i bādām
yine gönlekçek olmuş her gül-endām
- 518 ayak seyrānın ider verd-i nesrīn
geyüp başına nārinci arakcīn
- 519 tolānup gülistānda mā-i selsāl
tağar serv ayagına sīm halhāl
- 520 gül olmuş bāğ içre kimyā-ger
yanında külçe külçe sīmle zer
- 521 yine abdāl-ı rüm olmuş semenler
elifler çekdi gögsine çemenler
- 522 sabā şāhrasında olmuş ikinci
kızıl bōrkile lāle bir akıncı

28a.

- 523 eline sūsan almışdur kılıçlar
 şarāb içmeyi görse kılıçlar
- 5241 irişse mevsüm-i gül olma bî-mül
 yarağmaz mülüz ola meclis-i gül
- 525 getir sâki şarāb-ı erguvānī
 içer gül şohbetin görse revānī
 //////////////////////////////////////
- 526 yāre didüm tā bu malden gül gül olmuşsin yine
 handeler idüp didi kim bülbül olmuşsin yine
- 527 kullıyam bir busenñ didüm gülüp sâki didi
 başına sultān-iken taze kul olmuşsin yine
 //////////////////////////////////////
- 528 hazān-ıla cihānñın oldu hürrem
 yine köhne bahār oldu bu 'ālem
- 529 yine bir renge dahı girdi devrān
 teferrucgāh oldu bāğ u büstān
- 530 nazār eylen görün berk-i hazāna
 olur ma'suk 'āşıkdan nişāna
- 531 neler itdi yine çarğ-ı dü-rengi
 bahār- ile hazāna geçdi rengi

28b.

- 532 bu sırra nice olmaz kişi hayrān
iki yüzlülük itdi yine devrān
- 533 gelün biz de buña bir iş idelüm
gıce gündüz dimeyüp 'ıyş idelüm
- 534 bu devrāndan alalum intikāmı
komayalum yire bir lahza cāmı
- 535 temāşa vakti seyrān 'ālemdür
yiyüp içmek gerek 'ışret demidür
- 536 okuduñsa kitābı mā-sebakdan
sebak almak gerekdür her varakdan
- 537 yine mecmu'asın bāğ itdi tezyīn
şecerler kıldı evrakını rengin
- 538 kitābı bāğ -içündür bu yaraqlar
ki hall-içün düzer altun yaraqlar
- 539 ne zibādur bu gün bağun cemāli
ne hoş bulmuşdurur hüsn-i kemāli
- 540 çemen şoñbet yarāğın itdi hāzır
olupdur nerkes ol meclisde nāzır
- 541 çemende benzer açılmış hāzīne
ağaçlar yapulupdur defīne
- 542 berāber dūr bu dem hākile altūn
meger kim zāhir oldı genc-i kārūn

29a.

- 543 Һазән дил-берлери Һонанды fi'l-Һāl
kimi nārıncı geymiş kimisi al
- 544 ne sihr itdi 'aceb bād-ı seher-Һız
ne sözler söylediki äteş-engiz
- 545 Һеменденкеркесүн gözi Һарарmış
Һазән yarrağınun beңzi Һарарmış
- 546 ağaçlara ne irmişdür nedür Һāl
soyunup her birisi olmuş abdāl
- 547 Һabā eyler Һu üzre naқş-ı māni
görüp Һayrān Һurur erjeng anı
- 548 nice vaşf eyleyem ben bāğ u rāği
ya nice medh idelüm Һahrā vu tāği
- 549 Һozi 'anber durur topraği kāfūr
zümürrüd sebzesi vü Һuyı billūr
- 550 bu mevsüm Һoş Һeref virdi cihāna
Һonanmış bir güzeldür Һan zamāna
- 551 güzellerdür cihānun çün surūrı
Һomaz 'āşık olan dilde fütūrı
- 552 Һazānda eyleңüz bezm-i bahāri
geçürün 'iyşıla leylü nehāri
- 553 revāni al ele yine Һabāği
götür lāle gibi sen de ayāği

29b.

////////////////////////////////////

554 geçdi ğün mevsüm-i ğül vakt-i ğazān oldu yine
pīriken ğör 'ālemi taze cuvān oldu yine

555 sākīyā kanda durur şohbete ğelsün mey-i nāb
biz anı ğörmeyeli ğayli zamān oldu yine

////////////////////////////////////

556 ğüneş cevzāyı ğün idindi menzil
koyu ğölgeden olmañ siz de ğāfil

557 sa'adet-hānelerde şohbet eylen
yine 'ıyş itmeye cem'ıyyet eylen

558 ğüneş sākilerün ğayrānı olsun
e bezmün ğarñ ser-ğerdānı olsun

559 bu olmazısa eylen yine tedbīr
gerekdür 'ıyş iğün elbette bir yīr

560 koyup şehri ğıkunuz bir kenāra
irişün sa'y idüp bir mürğizāra

561 bulun 'ıyş itmege bir kühsārı
kim anun ğārı ola her vağārı

562 şovudun ğarıla evvel şarābı
ğetürün ortaya sonra kebābı

30a.

- 563 yiyüp içmek gerekdür bu hevâda
gîce gündüz oluñ zevk u şafâda
- 564 güneş 'aksile bu çarh-ı ser-keş
cihân milkine yine urdı âteş
- 565 felek kızdı yine tennûra döndi
güneş tennûr içinde kora döndi
- 566 bişirdi meyvenün cümle ta'âmın
yitişdüirdi komadı hiç hâmin
- 567 nice varmaya kişi bûsitâna
ki her bir bağ olmuş mîve-hâne
- 568 görünür her budakda niçe âlmâ
felekde nitekim 'akd-ı süreyyâ
- 569 feleklerden turuncuñ kâdr-i 'âli
getürmiş bir yâre niçe hilâli
- 570 kim ögmiş gabğab-ı vasfın hâbibün
ki koymış yüregi yağ içre sîbün
- 571 düşüpdür 'ışkıdan gönline sevdâ
döger gögsini yumruğıla ayvâ
- 572 kaçan ola 'asel anuğıla bir
virüpdür ağızı dâdın aña encir
- 573 nice olmaya bağuñ emrine râm
gözini açdı anı gördi bādâm

30b.

- 574 bu dem şarrāf olmışdur meger nār
kim anuñ hoķķasında la'ller var
- 575 gögermişdür zümürüd gibi ālū
şararmış kehribār-ves zerdālū
- 576 yehudiye nice nārinc beñzer
ki şarmış başına destār-ı muz'afer
- 577 güzeller kılsa nola i'tibārı
kirasuñ ~~la'~~dendür gūşvarı
- 578 ne istersen bulunur bāğ içinde
ne bulunmaz 'aceb uçmağ içinde
- 579 bu dünyāda idün cennet hużūrın
o 'ālemde tamam idüñ kuşūrın
- 580 revānī 'ıyşa eyle sen de rağbet
bu eyyāmı ganīmet bil ganīmet

////////////////////////////////////

- 581 mīve-i vaşl müyesser olmadı dünyāyla
dāyıma oldur bu ben dil-ħasteyi almayıla
- 582 bir şulu şeftāluyıla ol beni yād itmedi
bāğ-ı kuyın ben anuñ toldururın ayvāyla

31a.

- 583 sovukluk gösterüp halk-ı cihāna
yine döndürdi görkinü zamāna
- 584 cihān atlas libasın eyleyüp küm
bu dem egnine almış yine kākum
- 585 zemīn kāfūr şatar hoca olmuş
zamāne ak şakallu koca olmuş
- 586 felek gizlemiş altun şam'dānı
gümiş pervāneler dutdı cihānı
- 587 şitā şāhına olmuş baht-ı me'mūr
şular dizmiş anuğun taht-ı billūr
- 588 tonandı berfile bu meclis-i hāk
cihān bezmine güller saçdı eflāk
- 589 bu nice berfdür nice çemendür
çemen üzre dökilen yasemendür
- 590 zamāna berfile döndü bahāra
ocaqlar benzemişdür lāle-zāra
- 591 ne sihr itdi yine ocağdağı nār
bitürdi kuru ağaç tāze gül-nār
- 592 yine şarrāf olmuş durur zimistān
ki odlardır aña yākūt u mercān
- 593 gel imdi sen de al 'işret kumaşın
gerekmez kaşıyasın akça başın

31b.

- 594 ğınası var neye olursa kâdir
dükkânı kızıl altun pür-cevâhir
- 595 düşe odanda 'ıyş içün bisâtı
güzellerle hem eyle inbisâtı
- 596 sa'âdetñāneye vir zib ü zinet
ahbâbı odaya eyle da'vet
- 597 gerek şöbetlerinden olma ğâfil
bu mevsümde gerekmez hiç tegâfil
- 598 şarâb iç andan eyle i'tikâfı
ne var sâfi olsañ ğâh şâfi
- 599 yiyüp içüp safâ sür hūblarıla
öpüş kucus güzel maħbūblarıla
- 600 ele âl ğün gibi cām-ı subūhı
revānî rahat eyle sen de rūhı
- 601 bu uzun gicelerde şöbet eyle
şabâh oluncaya dek 'işret eyle
- ////////////////////////////////////
- 602 ğâfil olmançün şitâ ire şarâb-ı nâbdan
bir kadeh mey yegdürür sammūrdan sincâbdan
- 603 ğün gibi elden düşürmezduk şabâ-cāmın eger
iy müneccim nesne bilseñ sen bu usturlâbdan

32a.

- 604 gel iy üftāde-i humhāne-i 'ışk
gel iy avāre-i peymāne-i 'ışk
- 605 nedür mey yā nedür esbāb-ı şohbet
ki idersin aña canıla raĝbet
- 606 ögersin geh bahārı geh hazānı
ānuĝla ŝād idersin tende cānı
- 607 zımistān daĝı tabıstān ħayali
degüldür hiç ħātırıuñdan ħāli (x)
- 608 mey-i 'ışkı içüp keŝfeyle rāzı
neçe elde ola cām-ı mecāzı
- 609 bu sırra olmaĝ istersen ħaberdār
ıŝıt sözüñ kim keşf ola esrār
- 610 gönülde olmadur 'ışk-ı ilahi
ki ide mestāne her gün āh u vāhı
- 611 eline almaya hiç cām-ı bāde
ola ser-ĥoŝ-luĝı dāyim ziyāde
- 612 kebāb meclis içinde nedir bil
tecelli āteŝine yanmadur dil
- 613 oda yanmāsa ger'üdile 'anber
dimāĝı kanda iderdi mu'aŝtar

(x)Takkim ü te'hir.(degüldür ħātırıuñdan hiç ħāli)

32b.

- 614 nedür sâki ki'ola bir şeyh-i kâmil
ola her fende ol 'ilmile 'âmil
- 615 sülûkında ola ehl-i selâmet
ide tertîb-i şer'i hōş ri'âyet
- 616 kadehdür matla'-ı şems-i tecallâ
ki'anunla rüşen olur kaşr-ı 'ukbâ
- 617 olur mesrür andan kalbi insân
bulur zînet anunla 'âlem-i oân
- 618 dil-i dervîş 'ışk olmuş sürâhi
ki vardur ma'rifetle tolu râhi
- 619 tarîkat ehlinün şeyh-i kebîri
hakîkat zâtınun rüşen zamîri
- 620 nedür bezm içre bil şem'i şeb-efrüz
kim anun şu'lesinden gicedür rüz
- 621 anunçün zât-ı hakdandur zuhûrı
anunçün didiler allah nûrı
- 622 nedür meclis ki eyler anı adem
geçerür anunla niçeler dem
- 623 taşavvur zât-ı hakdur cânda ancağ
huzur-ı dil anunla ola mutlak
- 624 şorarsan 'ıyş u 'işretten nişâne
ta'alluk bağlamakdur ol cihâne

33a.

- 625 bu keşretten ferāgatdur ferāgat
müyesser ola tā ki cām-ı vaḥdet
- 626 koma gönülde sen ğayrı hevāyı
getürme ḥatırına mā-sivāyı
- 627 nedür zevk u şafā dillerde mezkür
..... zıkr-ı ḥakdur gelmedür nūr
- 628 dinür şunlara kim aşḥāb-ı şoḥbet
olardur zāhire ehl-i ṭarīkat
- 629 hidāyet şem'ine pervānelerdür
'ināyet gencine vīrānelerdür
- 630 nedür muṭrib mübeşşirdür ki her ğāh
o 'ālemde ider bezm ehl-i āğāh
- 631 nedendür bilmedür bu cümle eşyā
niçün ḥalk itdi anı ḥak ta'ālā
- 632 bahār olmuş makāma 'ilmi tevḥīd
ki bülbüller okurlar ḥakka temcīd
- 633 güç aḥvālını dir çenk çegāne
enin ü derd ü fūrkatdür terāne
- 634 ma'ārif her ṭarafdan gülleridür
riyāzet ehli hep bülbülleridür
- 635 nedür aşlını bildün mi ḥazānuḡ
hemān rengine girmekdürür anuḡ

33b.

- 636 gerekdür hakkun emrine itâ'at
yüzüni eylesün rengini itâ'at
- 637 ya nice oldu tâbistân hâli
ışit cânıla bu rengin mekâli
- 638 zivistândan ger açarsañ kelâmı
dimişler anı cem'ıyyet makamı
- 639 niçün sen olasın hatır-perîşân
huzur-ı dil gerekdür hey müselmân
- 640 çü bildüñ nice dür bezmin cihânıñ
şakın aldanma 'ıysına sen anıñ
- ////////////////////////////////////
- 641 işümüz dâyıma cürm ü hatâdur
ne kim işlerisen hep nâ-sezadur
- 642 gel iy dil diyelüm estagfirüllâh
bize şâyed 'inayet ide allah
- 643 niçün bir elde ola cām-ı bâde
ki dinüñ hurmetini vîre bâde
- 644 niçün meylüñ ola her demde cāma
helâl akçağı viresin harāma
- 645 içüp anı olasın mest u rüsvâ
ne içün zâyi' ola dîn ü dünyâ

34a.

- 646 müsülmân olan içe anı hâşâ
buyurdi hürmetün çün hak ta'âlâ
- 647 anı içene var hakkuñ 'azâbı
harâm oldu ana cennet şarâbı
- 648 nedendür t̄alib-i peymâne olmak
nedür uşlı iken divâne olmak
- 649 şarâb ateş gönüldür penbe iy yâr
odıla penbenüñ ne oymı var
- 650 koyup bir dilberüñ adını sâki
yıkâr zühdüñ evini kaşı t̄aki
- 651 olursın hüsnünüñ nakşına meftün
firâkından olur haluñ diger-gün
- 652 ögersin kanda görseñ hatı u hâlı
dimezsın bitdi bunıñ da şakâlı
- 653 yigitlik gitdi oldun çünkü sen pîr
demidür eyleyesün hüb tedbir
- 654 şakâlun itdi çün aklıñın izhâr
benefşezâriken oldu semenzâr
- 655 bahâr-ı 'ömr yüz tutdı hazâna
ne yüzile varursın gülsitâne
- 656 sana bir renk geçdi yine devrân
niçün olmayasın bu işde hayrân

34b.

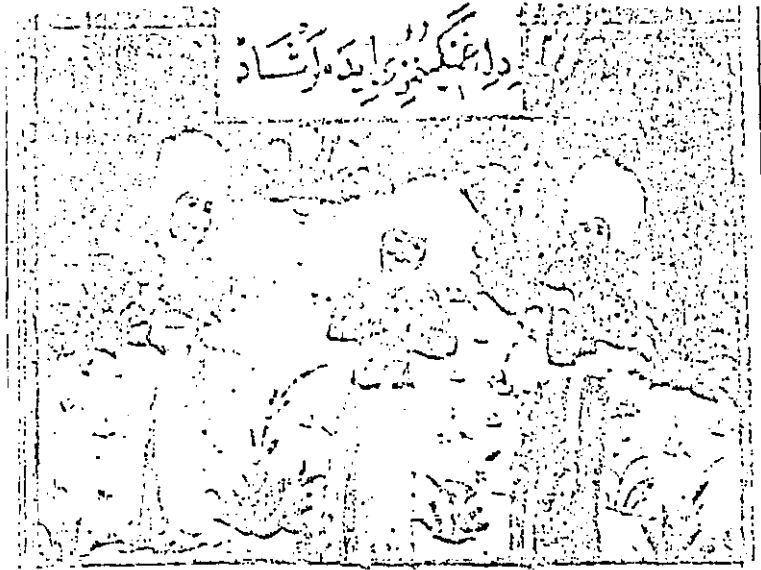
- 657 binâp nefîs atına olma sipâhi
hevâ yolunda etme her günâhı
- 658 güneş gibi uzadup taylasâni
göze göz ödlara yakar cihâni
- 659 bu dünyâ devletinüñ yok sebâtı
aşa 'âkıl ide mi iltifâtı
- 660 ne 'izzetdür kim ola sonı zillet
ne devletdür kim ola âhîri let
- 661 ferâgat küşesin gel ihtiyâr it
öziñe zühdüle takvâyı yâr it
- 662 meşâyih şohbetinden olma hâli
olardan güş eyle vaşf-ı hâli
- 663 olarıla dayim eyle şohbet-i hâs
elünğden düşmesün tesbih u ihlâs
- 664 çıkar dilden hevâ-yı zülf ü hâli
dağı yâd itme her kaşı hilâli
- 665 yiter zencir mescid zülf i pür-tâb
hilal-eburu güzeldir çünki mihrâb
- 666 hudâyâ başa sen tevfiği yâr it
günahım çok beni sen tevbekâr it
- 667 kulunam cürmüme bakma ilahî
ki sensin pâdişâhlar pâdişâhı

////////////////////////////////////

- 668 biḥamdillāh bu meclis oldu āḥir
bu şoḥbetde açıldı niçe ḥaṭır
- 669 içildi cāmlar mest oldu 'ālem
anun avcresi oldu her ādem
- 670 bu bezmün naḥı-bendi ḥāme olmuş
anun reyḥān-furūşı ḥāme olmuş
- 671 bu söz meyḥānesinde ehl-i 'irfān
yatūrlar kimi mest ü kimi ḥayrān
- 672 iḥerler biribirine ṭolūlar
ne var el kavşūrup dursa subūlar
- 673 bu meydan şoḥbete bir cur'a şalmış
bu gülşende 'aceb güller açılmış
- 674 bu bāğun şiresi mest etdi cānı
dimeḡ adını şarāb-ı erguvānı
- 675 bu meclis sāde-rūlarla ṭoludur
kadeḡler her biri bir māh-rūdur
- 676 bu şoḥbetgāh içinde var güzeller
teferruc eylenür çok bī-bedeller
- 677 cemālünden götür sözün nikābı
ki var her maṭla'ın bir āfitābı

35b.

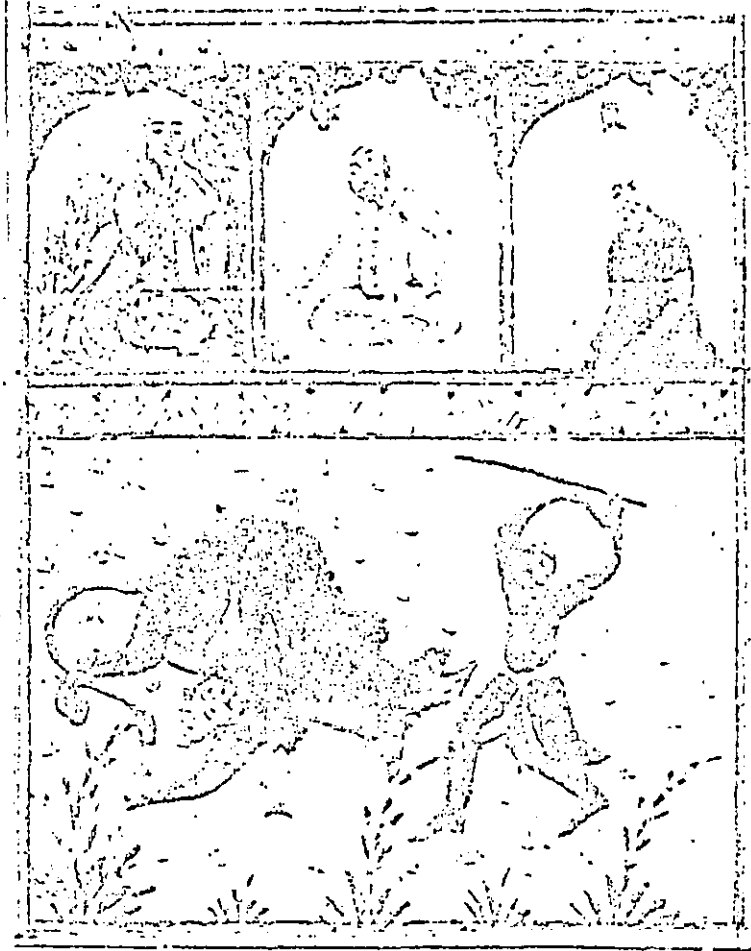
- 678 ne dilberdür 'aceb bu bezm-i zibā
siyeh cāme gayermiş bu hatt-ı imlā
- 679 tonanmış yine rengin cāmelerle
okınur her tarafda nāmelerle
- 680 cemālini görenler bende olur
ruhıla ay u gün şermende olur
- 681 bu 'işret cāmını nūş eyleyenler
bu şohbetde sözüm gūş eyleyenler
- 682 du'ā-yı hayrıla dāyim idüp yād
dil-i ğamginümüzi ideler şād

- 683 meger bir gün ki bozup bend ü zencir
girür bāzār u şehir içine bir şir

36a.

- 684 kimi ki görse eyler aña hamle
 kaçır andan o şehrin halkı cümle
- 685 gelürken nāgehān bir mest ü med-hūş
 kazāyıla olur yolu aña tūş
- 686 önünden kaçmağa olmaz mecāli
 nedür idrak kılmaz belki hāli

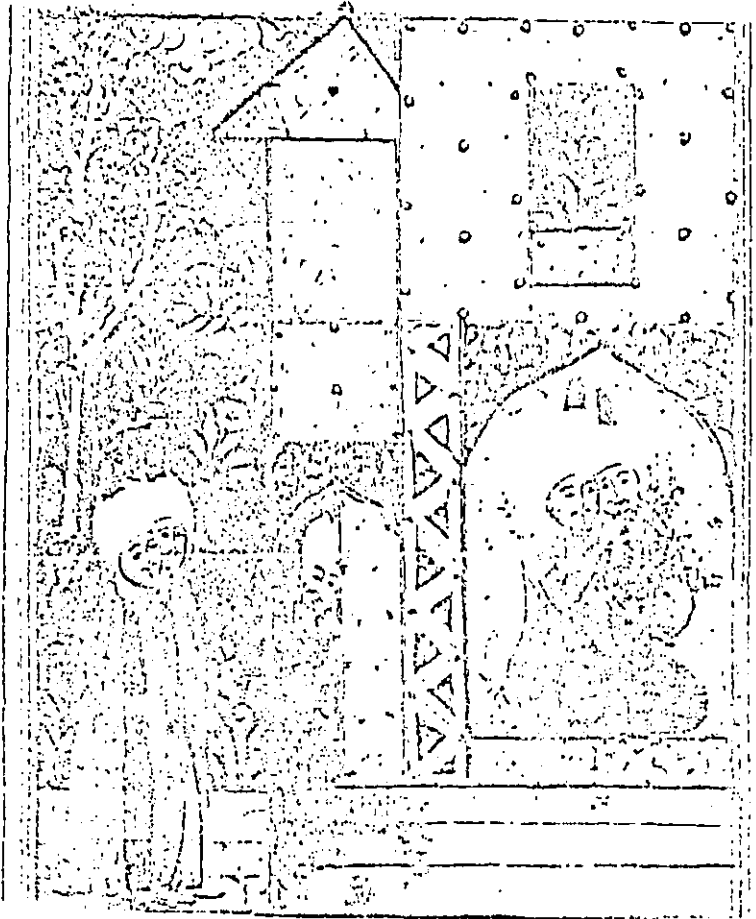

36b.

- 687 irişüp aña ol şir-i sehîm-nāk
urup pençeyle eyler sinesin çāk
- 688 dökülüp mey gibi yirlere k̄anı
içer ol dem ecel cāmını cānı
- 689 işidüp anı şehrün pādîşāhı
bulur bu cāndın çün intibāhı
- 690 yasāğ eyler ki bir kimse dağı hiç
řarāb içesün aşla ir eger giç
- 691 eger bulursağuz bir içmiş adem
boğāzına aklıduñ k̄urşun ol dem
- 692 fuçularuñ kamu bendini sōkūñ
komanñ bir katre meyden anda dōkūñ
- 693 eger tutarlarısıa hūkm ü buyrūk
řarāb eylesün kāfirler ayrūk
- 694 olur bu resme çün řāhuñ yasāğı
götürür bekri yarenler ayāğı
- 695 o şehrün cümle halkı işmez olur
soğakdan kimse mestle geçmez olur
- 696 bunun üstüne geçer niçe yıllar
unudurlar řarāb adını iller
- 697 bu esnalarda bir hōş nev-cuvānı
everüp gerdege koyarlar anı

37a.

698 iş üstine gelince olur aleti süst
 utandığından olur aleti süst

699 piser bu kıssayı . idüp hikāyet
 ider bir pīre halinden şikāyet
 700 şarāb-ı nābı yād idüp aḡa pīr
 olaydı üç kadeh simdi saḡa dir

37b.

- 701 komazdı zerrece sende hicābı
bulurdun anuñla feth-i bābı
- 702 pişer çün kim bulur derdine dermān
tavakkuf itmeyüp bir lahza bir an
- 703 arar sa'y eyleyüp hadden ziyāde
bulur āhir iki üç kāse bāde
- 704 ne bāde bāde irse büyü anuñ
ter eyleye dimāğın cihānuñ
- 705 koşusu ile eyler adamı mest
tokunmadan dahı destisine dest
- 706 çün eyler nev-öüvān bir kaç kadeh nüş
hicāb-ı raf' idüp gönli olur hüş
- 707 olup maḥbūbesine def'i rāşıl
olur maḥsūdı vü maḥlubı hāşıl
- 708 başında variken keyfiyyet-i cām
ider ğusl itmek için 'azm-ı hammām
- 709 kazayı kudretile yine ol şir
girür bāzara bozup bend ü zencir
- 710 önünden halk şol resme kaçarlar
ki segirdüp biribirin geçerler
- 711 bu kaçmayup döger müştiiyi turur
gelürken karşıdan aşlanı görür

38a.

- 712 kedi miktārı göstermez gözine
yürür üstine germ olup özine
- 713 urur başına muhkem bir niçe müşt
zebūnī olup arslān döndürür püşt
- 714 cuvān-ı şir-bāzu ejdehā-dem
yapışıp kuyruğina anuñ ol dem
- 715 götürüp başı üstine çevürür
idüp kuvvet boyunca yire urur

38b.

- 716 kamu hürd olup anun üstü hēmi
çıkār mestāne bir darbile cāni
- 717 olur ma'lūm çün bu kıssa şāha
düşer hayrān oluban iştibāha
- 718 ne hikmetdür ne hāletdür ki bu dir
helāk eyleye mestūñ birini şīr
- 719 biri şīr üzre eyleyüp hurūşı
ide nice eylesise gürbe müşi
- 720 veziri eydür iy şāh-ı cihān-dār
şarābuñ iki dürlü hāleti var
- 721 biri germiyyet-i evveldür anuñ
gedāyı eyler ol şāhi cihānuñ
- 722 eger ol hāleti bulursa bir mūr
sūlaymānıla baḡs eylesise olur
- 723 irişince o menzilgāhı gürbe
şīgāyup bıyığın dir şīre görbe
- 724 varınca ol maḡāma germ olup müş
kediye dir iş ideyin saña ūş
- 725 meger kim ol yigit bu hālı bulmuş
anuñçün şīre şöyle gālīp olmuş
- 726 bizi gāyetde geçgin-lik demidür
maḡāmi mahv u gāflet 'ālemidür

39a.

- 727 kişi ol demde olur şöyle bed-hāl
ki hiç oymaz gerek öldür gerek hāl
- 728 'adüdan dostın fark eyleyimez
dili deprenmez ölür söyleyimez
- 729 olup meyyit gibi bī-'aql u bī-derk
ider cān u gönülden 'ālemi terk
- 730 cuvān-ı evvelün hālı büyümiş
gözi açuğıken gönli üymüş
- 731 anuğın şir ağa bulmuş mecāli
ki zindeyle bir olmaz mürde hāl
- 732 işidür vezirün sözini řāh
olur bu kışşalardan cümle āđāh
- 733 yasağ eyler ki içenler řarābi
çoğ içüp olmaya anuğ harābi
- 734 şu denlü ide kim ağa te'sir
o şiri öldüre anı öldürmeye şir
- 735 egerçi zāhirā bu bir meseldür
nasihat bu meseldür mā-haşaldür
- 736 ne denlü varısa 'ālemde kışşa
olur andan basiret ehli hisşe
- 737 ki bir söz niçe ma'niye olur dāl
içinden sen sağa gereklüsün al

39b.

////////////////////////////////////

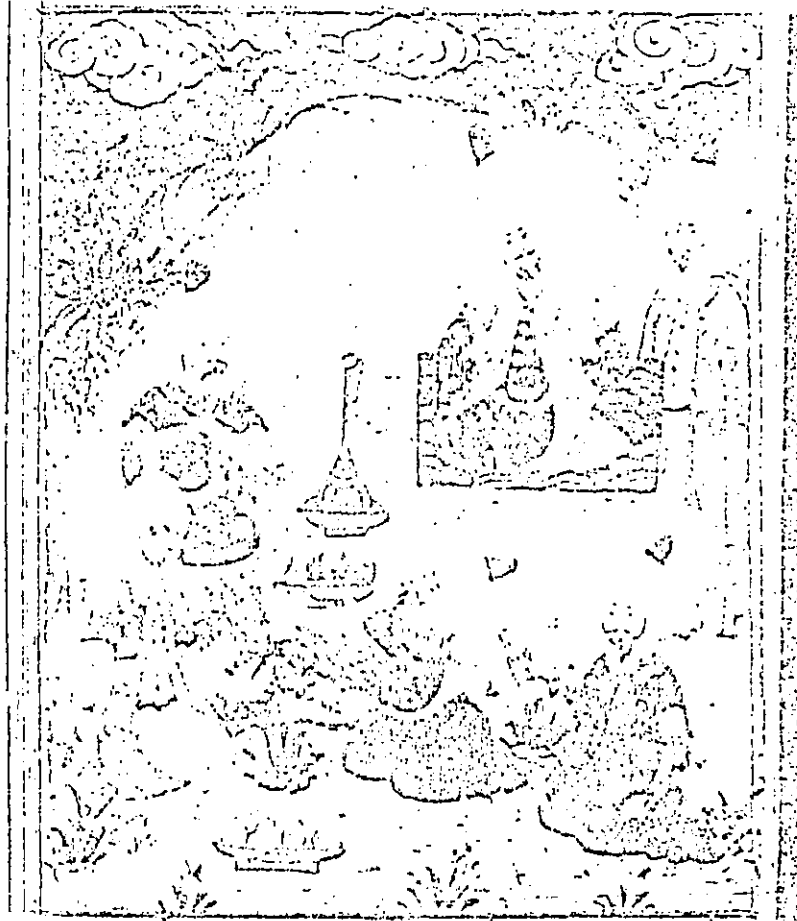
- 738 meger kim bir şeh-i nigü-şasâyil
hiç olmamış şarâb içmege mâyil
- 739 veziri anı tahrik idüp eydür
hayât âbı eger varısa mey-dür
- 740 ki nâ-binâ anı eyleyicek nüş
gözi binâ olup gönli olur hōş
- 741 eger elsüz ayakşuz içse anı
olur elli ayaklı ol dem anı
- 742 eger bir müflis olsa mest-i bâde
olur malı anuñ hâdden ziyâde
- 743 bu resme olıcak hali şarâbuñ
ne vechi vardur andan ictinâbuñ
- 744 şeh eydür vezîre imdi tur sen
bu zikr itdügün eşhâsı getür sen
- 745 yanumda onlar içsün ben turayın
didügün gerçek olur mı göreyin
- 746 eger böyle olursa mey bayığı
elümden düşmesün her-giz ayığı
- 747 vezîr hilekâr u fitne-engiz
koyup şer-şâh ayığına turur tiz

40a.

748 bulur bir kör bir elsüz bir küt ol dem
dağı hem bir ziyâde müflis adem

749 buları meclis-i şâha getürür
şarâb içerler anlar şâh oturur

750 gelür çün gözlerine bunların mey
gör eydür câmdan yağa bakup hey

40b.

- 751 inen şāfi vü rengindür bu bāde
'acebdür mest olmazsak ziyāde
- 752 çün elsüz işidür gözsüz sözünü
gāzabladur ana tutup yüzünü
- 753 'aceb kankı gözünle gördün anı
ne söylersin utanmadan yalānı
- 754 ururam şimdi sana bir tabançe
nişān eyler yüzünde zahm-ı pençe
- 755 ayaksüz elsüze eydür ki epsem
'abes eyleme ol miskine ver hem
- 756 ta'addi eylerisen dağı ana
ururam bir iki muhkem depme: sana
- 757 çün anuñ sözünü cimri işidür
uz öldür kan bahāsın vireyin dir
- 758 görür şeh bunların çünkim bu hālin
vezirün sözünün anlar me'ālin
- 759 bilür kim bādenün var hayli nef'i
olur içmege anı meylî def'i
- 760 bir iki kāse nüş eyler pey-ā-pey
dimagına irişür hālet-i mey

- 761 görür çün kim anuñ keyfiyyetini
müdam içmege bağlar niyyetini
- 762 veziri eyleyüp gendüye hem dem
ider 'işret mey-i nâb ile her dem
////////////////////////////////////
- 763 gel iy sâki-i bezm-i aşınayı
irişdür çeşm-i cāna rüşināyı
- 764 mey-i şāfi şunup cāna şafā vir
koma derd-i humār ile şifā vir
- 765 getür billahi cām-ı hoş-güvārı
götür ayīne-i dilden gubārı
- 766 şun ol şudan ki her kim eylese nüş
bu dünyā gussasın eyler ferāmüş
- 767 ne şudur ol kim anuñ tabii nārı
ne öddür kim olur şu gibi cārı
- 768 ne gevherdür ki benzer lâ'le rengi
özi rümī durur aşı firengī
- 769 eger güncüsk olursa cur'a nüşı
ider şehbāza germ olup hurüşı
- 770 meger ağzına andan irse bir kem
ider tāvusa cevlaninde ver hem

41b.

- 771 eger içerse andan pîr-i fânî
 ider taze cevân el demde ânî
- 772 şu deñlü vardur anda menafi'
 kim olur dünyada her derde nâfi'
- 773 bu sözün gerçi kur'andur güvâhî
 veli nef'inden artuğdur günâhî
- 774 kim ol ba'isdurur lu'bile lehve
 hata vü gaflet ü nisyan u sehve
- 775 bulur anı içen kimse sürûri
 görür gendüyi artar gurûri
- 776 komaz gönlinde her giz kişinün gam
 ferâh virür ziyâde ademe hem
- 777 kaçan keyfiyyet olsa 'akla gâlib
 olur içenler anı şerre tâlib
- 778 bilüp anuñ bu hubşu bu fesâdın
 resûl ümmü'l habâyis didi adın
- 779 harâm itdügine 'illet anı hak
 bu zikrola habayisdür muhakkak
- 780 gerekdür eyle olsa ehl-i tahkik
 bu sözi eyleyüp cânıla taşdik

42a.

- 781 ide andan ziyāde ihtirāzı
bile hürmetde birdür çoğ. u azı
- 782 getürmeye diline nāmın anuñ
bu kandan kaldı içe cāmın anuñ
- 783 veli şol kimse kim uyup hevāya
komişdur işini hūyla hāya
- 784 mey u maḥbūba olup bi-t-ṭab' māyil
bularsız 'ıyşa olmaz hiç kāyil
- 785 yenemez nefsini eyleyemez cebr
mey ü maḥbūba hergiz idemez şabr
- 786 başın kaldurmaz içer gice gündüz
ğidasından olur elbette meycüz
- 787 gerekdür aña kim tutup naşihāt
içende itmeye şöyle naşihāt
- 788 yigitlik 'ünfūvānında olur bu
ki ṭurulmaz bulanmayınca ğarşū
- 789 bu ḥāli görmedük kimse kem olur
bu derdi çekmedük az adem olur
- 790 şular kim şimdi müftidür ya kâzı
utanurlar ağılsa ḥāl-i māzi
- 791 şular kim şeh olup şimdi virür dest
yigitlikde olupdur niçe gez mest

42b.

792 cünün dirler ki bir niçe fünündür
yigitlik dahı başka bir cünündür

////////////////////////////////////

793 'aceb olmaz yigide mey-perestlik
yaraşmaz pîre amma hiç mestlik

794 yigitlikde dahı mey içme hâşıl
gerekmez kim ola şol hadde vâşıl

795 ki dayım nefse vü şeytāna uya
hemān işini gişi aña koya

796 nedür hod hak katında hāli ma'lüm
hele olmaya halk içinde mezmum

797 veli geh geh görüp esbābın anuñ
ri'āyet eyleye ādābın anuñ

////////////////////////////////////

798 kaçan cem' olsalar erbāb-ı şohbet
nedür bil evvelā ādāb-ı şohbet

799 gerek kim ehl-i meclis ola yek renk
arada şulh ola vü olmaya cenk

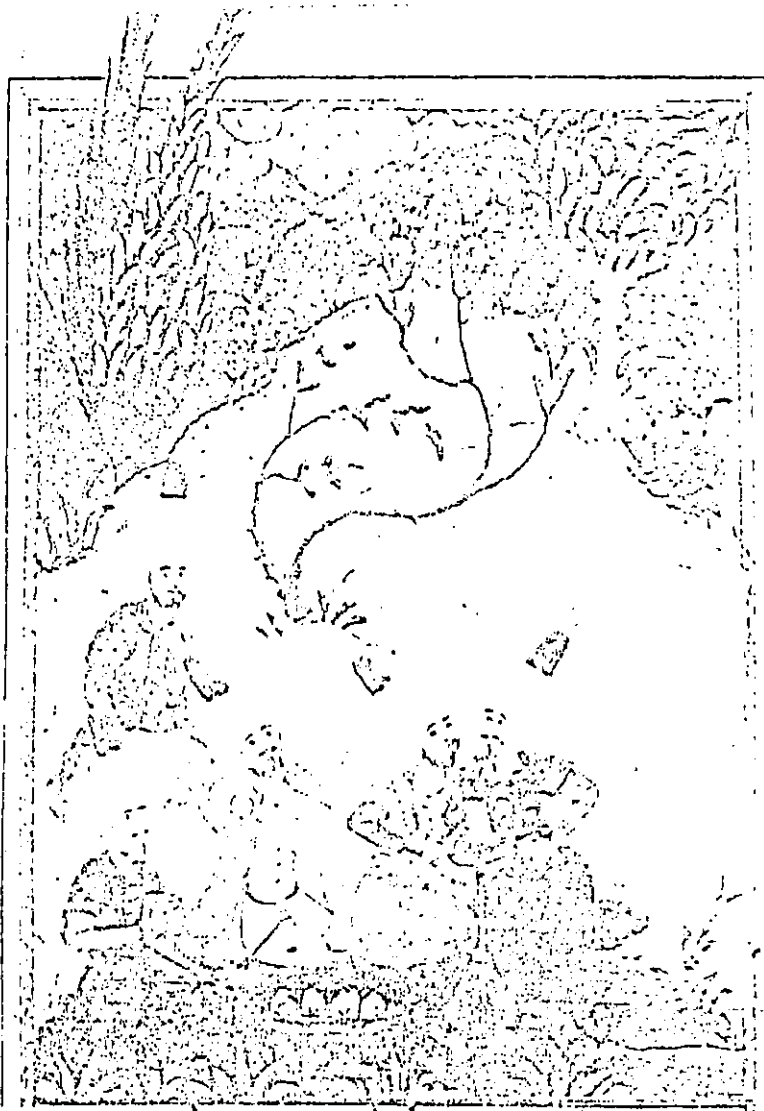
43a.

- 800 irüp keyfiyyeti mey olıcak germ
biribirine ola dilleri nerm
- 801 gönülden giderüp kibr u nifâkı
ne dirlerse ideler ittifâkı
- 802 uluya hürmetvü giçiye şefkât
idüp eyleyeler gâyetde diğkat
- 803 biribirin ri'âyet eyleyeler
güler yüz birle tatlu söyleyeler
- 804 mahalsüz itmeyeler nâle vü âh
yirinde olsa olur lîk-i geh gâh
- 805 inen eylemeyeler elde cāmı
komayup cur'a içeler tamāmı
- 806 veli inende dahı tiz içmeyeler
ziyâde mest oluban geçmeyeler
- 807 inen çoğ olmaya meclisde adem
ki kesretdür sebep gavgâya her dem
- 808 ne yirde keğret olsa dirlik olmaz
hilâf olur arada birlik olmaz
- 809 meseldür söylenür dillerde bu söz
bulur anı bu 'âlem halkı düpdüz
- 810 ki şohbet ehli çâr olmak gerekdür
biribirine yâr olmak gerekdür

43b.

- 811 bu resme cıcağ bezm ehli hāli
 şarāb-ı telh bulup i'tidālı
- 812 irişüp nefse andan hazz-ı kāmil
 olur ol hazz kuvāya cümle şāmil
- ////////////////////
- 813 eger aşhāb-ı bezme olsa hem-dem
 giçi yaşlu yalıñ yüzlü bir adem
- 814 gerekdür kim olup gāyet mülāyim
 ulular hızzmetinde ola kāyim
- 815 otur dirlerse diz çöküp otura
 ne ise hızzmeti yirine getüre
- 816 inende itmeye zāyid tekellüm
 kıla gülmek maḥallinde tebessüm
- 817 tururiken dāhı gendüden ulular
 şuru' itmeye içmege tolular
- 818 tolu içerse kime vire buse
 dimeye bu saḫalludur bu köse
- 819 ki tolu zehrdür tiryāki anuñ
 lebin emmekdürür bir mehlikānuñ
- 820 ruḫı mey hāletinden olsa gül gül
 tekellüm eyleyüp mānend-i bülbül

44a.

821 kıla yārānıla harf u hikāyet
ide her birinüñ gönlin ri'āyet

822 perişān eyleyüp kāküllerini
gül üzre tığıdup sünbüllerini

44b.

- 823 idüben ğamze-i ğammāzı ğamzı
kıla her ğişiye bir dürlü remzi
- 824 olup yanındağı yarāna māyil
ide kolumı boynuna hamāyıl
- 825 idüp her laħza bir yüzden tecelli
kamu bezm ehli eyleye teselli
- 826 eger dirlerse yāran ittifākı
sen ol bu bezm-i meyde bize sāki
- 827 nola hoş diyüp itmeye tahallüf
şurāhiye el ura bi-tekellüf
- 828 ki meclisde variken tāze dil-ber
yaraşmaz sākilik ğayra mukarrer
- 829 bedihidür egerçi ol beher-hāl
olur bu söz dahı aña dāl
- ////////////////////
- 830 sāde-rü dil-ber olunca sāki-yi bezm-i şarāb
zāhid-i şad-sāle eyler hāne-i zühdi harāb
- 831 sükkeri güllāb bigi telh-i mey şirin olur
sāğara dökse şeker-leb sāki la'linden şarāb
- 832 sāki-i maħbüb elinde sāğar-ı zerrin gören
eyle şānur mähile oldu mukārin afitāb

45a.

- 833 rīşdār olunca sâki meclisi dūzah kılup
şunduğı zaqqum olur gendü zebāni-i 'azāb
- 834 'ārifiseñ sâki meclis saķallu olıcaķ
ayağı götür hemān alma ele cām-ı şarābı
- 835 gerek sâki içe evvel piyāle
ide ğayrılara andan havāle
- 836 ola gendüsi evvel çāşni-gir
içüre ehl-i bezme sonra bir bir
- 837 emir meclis olup ola 'ādil
şuna her gişiye cāmı mu'ādil
- 838 veli bezm ehlinüñ olsa biri mest
anüñ cāmını ide ğayriden pest
- 839 kadeh şunmaķda gözleye miyānı
tolu içmekde pür eyleye anı
- 840 eger kaţţālise ğāyetde bāde
içürmeye anı hadden ziyāde
- 841 biraz şu katup aña ide memzüc
kim içenler anı görmeyeler güç
- 842 elinde birinüñ eylense ger cām
içelüm hā diyüben ide ibrām

45b.

843 kaçan sâzende meclisde çala sâz
ya hōd güyende eyleye ser āgâz

844 gerek sâki ide ana tavakkuf
dikicek cāmı eyleye tekellüf

////////////////////////////////////

845 görüp muṭrib nedür bezm ehli hâlin
muṭabık kıla ol hâle makâlin

846 kılup bezm evvelinde inbisâtı
ide yaranıla hub ihtilâtı

847 iricek ehl-i bezme hâlet-i mey
eline ala ol dem saz u yâ ney

848 ki keyfiyyetile zibâ dinlenür sâz
olur mest olsa muṭrib hem hoş-avâz

849 çala vâfir tutarlarsa eger güş
olurlarsa kamü bezm ehli hāmüş

850 eger başlarlarısa güft ü gūya
hemân olda elinden sâzı kıya

851 ki dinlenmez bu sâz eglenmeyince
'abes çalup nider dinlenmeyince

46a.

- 852 olup gūyende s̄azendeyle dem-s̄az
ide ūslūb-ı s̄az ūzre ser-aḡaz
- 853 kaçan kim itse bir tasnife ahenk
uṣūlin çep çalup itmeye bī-renk
- ////////////////////////////////////
- 854 olur bir dürlü 'işret her faşilda
anı bilmek gerek adem aşilda
- 855 bahār olup ola çūn mevsüm ü gül
gelüp oūṣa ide feryādı bülbul
- 856 ebrden kaṭre-i rahmet saçıla
çemenler bite çiçekler açıla
- 857 dönüp bir muṣḥaf-ı zībaya gülşen
çemenden ola anda ḥaṭṭ-ı rūşen
- 858 gūmişden ana cedveller çeküp cū
ola ayet nişānı verd-i ḥōd-rū
- 859 kurup ferrāṣı bād-i ṣubḥgāhı
çemen sultānı ūzre çetr-i ṣāhı
- 860 ṣālup ferṣ-ı zūmürrūd ṣaḥn-ı bāḡa
vire ṭāvūs ferrin perr-i zāḡa
- 861 şeref bulup kudūm-ı gülden ol bezm
çiçekler her ṭarafdan ideler 'azm

46b.

- 862 görüben susenün çini kabâğın
ala lâle ele la'lin ayâğın
- 863 tuta sâki olup ol bezme 'abher
kef-i sîmini üzre sâgarı zer
- 864 gerek ol demde ehl-i 'ıyş olan yâr
ide gendüye 'işretgâhı gül-zâr
- 865 gülistândan bir an olmaya hâli
idince devlet-i gül intikâli
- 866 bahârı hōş görüp gül faslı ile
mey içüp 'işret ide aslı ile
- 867 ki mül gâyet münasibdür gülile
hususâ ola şavt-ı bülbüle
- 868 eger sen anı bilmezsen ezelden
beyân eyleyeyin bu gâzelden
- ////////////////////////////////////
- 869 çün âhir ola vakt-i gül gele yaz
uzanup gündüz ola giceler az
- 870 ılıya şular u ola heva germ
virüp a'zaya ister hâkile nerm
- 871 harâret komaya ademde râhat
ola tuncukmadan gönli cerâhat

47a.

- 872 gerek ol demde bir hōş demen-i küh
ki görenler hevāsın diyeler püh
- 873 şūyı serd ü hunuk ola havāsı
ola mekşūf her yüzden fezāsı
- 874 anuñla hōş olup bezm ehli hālı
bula bu germiyyet-i mey i'tidālı
- 875 ki gāyet ıssılarda mey zararđur
mizācı bozar vü benzi şarārdur
- 876 virür tab'a yubūsetle harāret
irer andan gişiye çok hasāret
- 877 meger kim oluban bu sözle 'āmil
katālar bādeye şu nişf-i kāmil
////////////////////////////////////
- 878 irişüp güz geçe çün mevsüm-i yār
havānuñ i'tidālı arta āz āz
- 879 yimişler bite yapraklar şarāra
kemālin buluban ire karāra
- 880 muza'ferken boyanup rengi kana
döne her berk mīr-i 'āşıkāne
- 881 olup zerrin yapraklar perişān
ola bād-ı hazān bezme zer-efşān

47b.

- 882 bu demde eyleye ne rāy-ı 'işret
bulunmaz bāğ gibi cāy-ı 'işret
- 883 kim olur bāğda her berg-i rengin
ḥazān faşlinda şibhi verd-i nesrih
- 884 ḥazān faşlı müşabihdür bahāra
virürse nola zinet ruzigāra
- ////////////////////
- 885 geçüp güz çün ire faşl-ı zimistān
şovukluk göstere bağla büstān
- 886 zümürrüd reng iken sahrā-yı ḥadra
ola berfile yek-ser sīm ü sima
- 887 demi serd-i hevādan yah tutup ab
ser-ā-ser 'akā olup sīm ola sīm-ab
- 888 bürüdetden cihān efsurde ola
rutubetden heva pejmurde ola
- 889 esüp yiller yağa berfile bārān
anuḡla ḥāne-i 'ıyş ola virān
- 890 gerek ol demde merd-i hoş-mende
evinden taşra çıkmaya inende
- 891 dizilüp bir yire bir niçe gişi
müretteb görüben esbāb-ı 'ıyşl

48a.

- 892 bulara bir laṭif ü ḥüb-ḥāne
ocaḡda vāfir ōd ṭurmaya yana
- 893 kenārın alup anuḡ oturalar
ḡam-sermāyı dilden ḡötüreler
- 894 variken ḥāne olsa mevsim-i dey
yaraşmaz ḡayri yirde meclis-mey
- 895 ki olur ol demde cennet çār dıvar
cehennemi istersenḡ taşra çık var
- ////////////////////
- 896 içersen her kaçan cām-ı şarābı
ḡötürme sofradan şahn-ı kebābı
- 897 yiyüp bir lokma iç bir kāse bāde
hazer kıl ma'denḡi virme fesāda
- 898 egerçi aciken içmek zarārdur
veli tok içme gayetde ḡaṭārdur
- 899 kebāp murgıla amma berre biryān
iderler ḥāne-i perhizi vīrān
- 900 yime mey meclisinde çerb ü şirin
ki ḡönlünḡ döndürüp kılmaya telyin

48b.

- 901 iğen turşı-ları kılmā tenāvül
ki kat' eyler meyū keyfiyyetin ol
- 902 yi gönlüñ istedügi denlü māhı
mey-i nāb anı hażm eyler kemāhı
- 903 yarāşur bezm-i meyde olsa mevcūd
fevākihden enār u sib u emrūd
- 904 bulunsa ħarbüze şirin ü maĥbüb
olur mey meclisinde ħayli mergüb
- 905 nuĥldur bādeye bādām u fistuĥ
daĥı şeh-dāne kestāneyle finduĥ
- 906 demi şāfi kılür ĥikmetde 'unnāb
yarāşur olsa ger nuĥl-ı mey-i nāb
- 907 murabbalar daĥı alāt-ı sükker
nola yinmezse virür bezme ziver
- ////////////////////////////////////
- 908 şarāb-ı nābuñ olur ba'zısı al
anı bulsañ ne virürsen virüb al
- ////////////////////////////////////

49a.

909 şarāb-ı nābı içüp olsañ katı mest
licām-ı esbe zinhār urmağıl dest

910 binüp at üstine seyrāna gitme
naşihāt tut bununı gibi iş itme

911 yanına uğramağıl her gız anuñ
gereğise saña ger g'endü cānuñ

912 ki sen toprakdan ol yildendür bil
alıñmaz birbirile toprağ u yil

////////////////////////////////////

913 bi-ḥamdillāh ki bu ferhunde-name
irişüp ḥüsn-i vehile tamāma

914 sevādinden suveyda oldı mesrūr
beyāzından irişdi dideye nūr

915 olup her satrı bir serv-i semen-ber
sahn u bāğına virdi zib ü ziver

916 dönüp bir bezm-i behcet bañsa yek-ser
görenler anı mest oldı ser-ā-ser

917 gāzel-ḥān ol bezme gāzāli
girüp meydāna mest u lāubāli

49b.

- 918 olup ol gülşene murgı hōş 'ân
hezār avāze ile oldu nālan
- 919 idüp san'atla söz gevherlerin harc
bu dürc-i cevher içre eyledi derc
- 920 şu resme buldı hüsn-i intizāmı
ki taḥsîn itdi nazmına nizāmı
- 921 anı olup anda hep ebvāb-ı şoḥbet
dinildi adına ādāb-ı şoḥbet
- ////////////////////
- 922 ilahi ehli derd efgānı ḥaḫkı
maḥabbet bādesi mestānı ḥaḫkı
- 923 aḡa 'ayn-ı 'ināyetle nazar kıl
şuḡın 'afv it ḥatāsından güzer kıl
- 924 bu 'iṣyān balıḡı içre elin al
götür deryā-yı raḫmet ḫa'rına şal
- 925 içür 'ıṣḫun meyinden aḡa bir cām
ki mest olup ola rūsva vü bed-nām
- 926 o mestlikden bulup cānı surūrı
gide nefsindeki kibri ü gurūrı

50a.

- 927 esīr-i şehvet olmakdan halās it
mukarreb eyleyüp yanunda hās it
- 928 gata-yı gafleti ref' it gözünden
seni görüp usānsın gendüzinden
- 929 şu resme mahv-i mahz it ki anı
ki hergiz kalmasun nām u nişanı
- 930 muradın vir kamu şol nev-cuvānuñ
ki dendi nāmına bu nāme anuñ
- 931 hemīşe işini 'ıyşıla nūş it
şafā vir cānına göñlüni hōş it
- 932 gamıla hātırın azurde kılma
elemden tab'ını pejmurde kılma
- 933 ne ise dīn u dünyāsına nāfi'
anı sevk eyle ol gayriye dāfi'
- 934 nihāl-i devletini ser-efrāz it
şafā vu zevkile 'ömrin dirāz it
- 935 dirise bu du'āya kim ki āmīn
içürgil cānına tevhid cāmın

50b.

- 936 olup bu risālede mezkūr
adāb-ı mecālis-i rindān
- 937 cümle nazar ehli olanlar
görüp anı itdi istihsān
- 938 çün irdi tamama oldı tārīh
kānun-ı mahāfil-i mestān

S Ö Z L Ü K

a

- aç- :açmak, açıklamak (12)
 ağaç :ağaç (224)
 ak :ak, beyaz (332)
 akarsu :akarsu, nehir (139)
 akılık :beyazlık (391)
 al- :almak, fethetmek (151)
 al :kırmızı (543)
 alış- :karışmak, birbirine girmek (912)
 anıl- :anılmak, hatırlanmak (122)
 arslan :arslan (134)
 artuk :fazla (468)
 ay :ay, kamer (465)
 ayaksız:topal, ayağı olmayan (755)
 ayruk :artık, bundan sonra (693)

b

- balçık :balçık, çamur (924)
 barmak :parmak (227)
 bay :zengin (288)
 bayığı :eskisi (746)
 bıyık :bıyık (723)
 bigi :gibi (831)

- biregü :başkası (400)
 bit- :çıkmaq, yetişmek (653)
 boğazla-:boğazlamak, öldürmek (180)
 börk :başa giyilen külah, kalpak gibi şey (522)
 bular :bunlar (749)
 bu resme:böyle, böylece (743)
 buncıla-
 yın :böyle, bu şekilde (19)
 bur- :bükme (411)
 buyruk :buyruk, emir (693)

ç

- çağ :çağ , devir (376)
 çal- :vurmak, yere çalmak (22)
 çep çal- :alkışlamak, alkış çalmak (853)
 çok çok :pek çok (34)
 çün :ne zaman ki,DİGİndA (168)

d

- dad :tat (386)
 dağı :ve, ve de (61)
 de :dA (125)(gel eyle sen de söz milkini ta'mir)
 deg- :degmek, lâyük olmak (8)

nice cân virmeye 'ışkından adem

degermiş bir demine iki 'alem

- degin :degin, kadar (297)
degirmen :degirmen (355)
degme :her, herhangi bir (398)
demren :temren, (okun ucuna geçirilen demir ya da
kemik parçası (367)
depme :tekme (756)
deril- :devilmek, toplanmak (110)
dile- :dilemek, istemek (176)
dili dep-
renme- :konuşamamak, dili tutulmak (728)
dutus- :tutusmak (368)
dügün :dügün (335)
dün :gece (437)
düz- :düzen vermek, akort etmek (213)

e

- egerçi :gerçi (735)
egin :sirt, arka (584)
eksük :eksik (468)
epsem :sessiz, ses çıkarmayan, susan (472)
ever- :evlendirmek (697)
eyit- :söyletmek (750).
eyü :iyi (sıfat)(134)

f

- fitne sal-:fitne çıkarmak (190)

E

- gam çek- :üzülmek, kederlenmek, gam çekmek (245)
 gâyetde :gayet, pek, çok (802)
 gendü :kendi (zamir) (833)
 geç- :eger (edat) (423)
- ırakdan ger görünse nev-i insan
 olurlardı sunun içinde pinhan
- gerdek :gerdek (697)
 gey- :giymek (319)
 gez :kez, defa (181)
 geç :geç, geç vakit (690)
 giçi :küçük (802)
 gizlü :gizli, saklı (180)
 göger- :göğermek (575)
 gölge :gölge (556)
 gönlekçek:yalnız bir gömlekle (517)
 gözsüz :kör, gözü olmayan (752)
 gümüş :gümüş (289)
 gün :güneş (680)
 gündüz :gündüz (zarf) (gice gündüz) (786)

h

- hergiz :aslâ(213)
 horla- :horlamak (208)

1

ılan	:yılan (222)
ırak	:ırac, uzak (423)
ırmak	:ırmak, nehir (272)
ıssı	:sıcak (875)

i

i-	:imiş (730)
	cuvan-ı evvelün hali buyımış
içre	:içinde (23)
	hudâyâ bana çün lutf itdün in'âm sözümde eyleme halk <u>içre</u> bed-nâm
içün	:için (93) ('ıyş içün)
iki yüz-	
lülük	:iki yüzlülük, döneklik (532)
imdi	:şimdi (zarf) (175)
iñen	:çok, pek (751)
iñende	:çok, pek, daha çok (447)
iplik	:iplik (416)
irgür-	:eriştirmek (297)
işik	:eşik, kapı (160)
işin bi-	
tür-	:öldürmek (184)
iy	:ey (iy şah-ı cihan-dar) (720)

köcalık	:ihtıyarlık, yaşlılık (333)
konukla-	:konuklamak, ağırlamak (138)
kopuz	:kopuz (417)
kucuş-	:kucaklaşmak, sarılmak (599)
kulak dut-	:dinlemek, kulak vermek (162)
kurşun	:kurşun madeni (691)
kuyruklu	
yıldız	:kuyruklu yıldız (371)

n

ne	:hangi, ne (ne dem başa çıka mey buharı)(202)
ne	:ne, nasıl? (bu ne meydür ki olmuş selsebil ol) (9)
ne....ne.	: <u>ne</u> yarum vardı <u>ne</u> gam-gusârum (98)
nice	:nice (nice nâmeki ol ta'vid-i candur) (40)
niçe	:nice (232)

o

o	:o (sıfat) (o meyden içmeseydi) (12)
öd	:âteş (363)
oğrı	:hırsız (375)
ol	:o (zahir) (167)
ol	:o (sıfat) (<u>ol</u> risâlet) (135)
olar	:onlar (85)
on-	:iyileşmek, şifa bulmak, salah bulmak. (379)

ö

ög-	:övmek, methetmek (389)
ön	:ön (131)
öz	:kendi (166)

s

şakla-	:saklamak, korumak (57)
şancak	:şancak (368)
şarar-	:sararmak (545)
şaruşın	:sarışın(sıfat) (şaruşın bir güzel) (391)
şegirt-	:şegirtmek, koşturmak (710)
şığa-	:sıvamak, okşamak (723)
şonra	:sonra (zarf)(getürün ortaya sonra kebâbı) (562)
şovuT-	:soğutmak (562)
şöyleş-	:konuşmak (162)
şun-	:suzatmak (51)
şuvar-	:sulamak (237)

ş

şol	:şu (sıfat) (783)
şu	:şu (zamir) (194)

t

tağ	:dağ (548)
ta	:tâ, tâ ki (172)
tağıT-	:dağıtmak (822)
taş	:dış (126)
taşra	:dışarı (890)
togran-	:doğranmak (404)
tok	:tok, aç olmayan (898)
tolu	:içkiyle doldurulmuş kadeh (449)
tonat-	:donatmak, tezyin etmek (129)
toy-	:doymak (727)
tutak	:dudak (318)

u

u	:ve (yohsul <u>u</u> bâyı) (288)
ulu	:büyük (802)
um-	:ummak, beklemek (88)
ur-	:vurmak (228)
uslı	:akıllı (648)
uyukla-	:uyumak, uyuklamak (207)

ü

ü	:ve (yir <u>ü</u> gök) (87)
ün	:ses, sedâ(342)
üzre	:üstüne (gül üzre tagıdup sünbüllerini) (822)

v

var-	:gitmek (655)
varı	:hepsi (284)
vü	:ve (dânâ <u>vü</u> 'akıl) (140)

y

yağı	:düşman (327)
yalın	:açık(sıfat) (813)
yapış-	:tutmak, yapışmak, yakalamak (714)
arak	:hazırlık, techizat (437)
yaraş-	:yakışmak, yaraşmak (10)
yarındası	:ertesi, ertesi gün (453)
yasak	:yasak (438)
yavuzluk	:kötülük, fenalık (212)
yeg	:yeğ, makbul, iyi (602)
yelten-	:heves etmek, özenmek (411)
yılan	:yılan (220)
yıldız	:yıldız (306)
yidi	:yedi (sayı sıfatı) (253)
yigitlik	:gençlik (503)
yil	:yel, rüzgar (268)
yemiş	:yemiş, meyve (182)
yitiş-	:yetişmek, bir yere varmak (183)
yohsuk	:yoksul, fakir (288)
yufka	:ince, yufka (318)

S O N U Ç

XV. yüzyılın sonu ile XVI. yüzyılın başında Anadolu'daki Türkçeyi temsil eden elimizdeki metin, dil verileri bakımından devrinin özelliklerini karakterize etmektedir. Bölümlere göre metinden çıkarılabilecek dil ile ilgili sonuçlar şunlardır:

1. İmlâ

a. Ünlülerin yazılışında belirli bir kural ve tutarlılık yoktur.

b. Yazmada, Arap imla geleneğinin yanı sıra, Uygur yazı geleneğinin devamı olan kullanılışlar da görülür. Bunlar :

b.a. Kalın ünlülü kelimelerin başında da (sin) kullanılabilmesi.

sakallu

818

b.b. Bazı eklerin kök veya tabanlardan ayrı yazılabilmesi.

ıssı-larda

875

2. Fonetik

a. Eser, fonetik bakımından EAT. dönemini yansıtmaktadır.

b. Metinde uzun ünlü bulunup bulunmadığı imlâdan tespit edilememektedir.

3. Morfoloji

- a. İsim hal ekleri, günümüz Türkçesinden farklı olarak, EAT.'deki özel kullanılışları da yansıtmaktadır.

4. Sözlük

- a. Edebi endişe ile kaleme alınmış olan eserde, Arapça ve Farsça kelimelere de sıkça rastlanır.

B İ B L İ Y O Ğ R A F Y A

- Nihat Sami Banarlı : Resimli Türk Edebiyatı Tarihi,
Cilt I. İstanbul 1971
- Tahsin Banguoğlu : Türkçenin Grameri, İstanbul 1974
- Kaya Bilgegil : Türkçe Dilbilgisi, İstanbul 1982
- Ahmet Caferoğlu : Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü TDK.
İstanbul 1968
- Rıdvan Canım : Edirneli Revani'nin İşret-namesi,
Milli Eğitim Dergisi, sayı 81, 53-62
- Ferit Develioğlu : Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik
Lûgat, Ankara 1982 (13. baskı)
- Muharrem Ergin : Türk Dil Bilgisi, Boğaziçi yayınları
İstanbul 1984 (II. baskı)
- Tahir Nejat Gencan : Dilbilgisi, TDK, Ankara 1979
- Gürer Gülsevin : Ahmed-i Dai Miftahu'l-Cenne (Dil
Özellikleri-Metin-Söz Dizini) İnönü
Üniversitesi Sosyal Bilimler Ensti-
tüsü Türk Dili Doktora Tezi Malatya
1989
- Vasfi Mahir Kocatürk: Büyük Türk Edebiyatı Tarihi, Ankara
1970
- Zeynep Korkmaz : Türkiye Türkçesi maddesi, Türk
Ansiklopedisi, XXXII Ankara 1983,
s, 393-426

- M. Fuat Köprülü : Türk Edebiyatı Tarihi, İstanbul
1981 (3. baskı)
- A. Sırrı Levend : Türk Edebiyatı Tarihi, Cilt I.
Ankara 1984 (2. baskı)
- Mecduğ Mansuroğlu : Sultan Veled'in Türkçe Manzume-
leri, İstanbul 1958
- Şemsettin Sami : Kamus-ı Türki, İstanbul 1978
- Sehi : Tezkire-i Sehi, "Hest ehişt"
(Yayınlayan Mustafa İsen) Tercüman
1001 Temel Eser, 152, İstanbul 1980
- TDK. : Tarama Sözlüğü, I-VIII. TDK. An-
kara 1963-1982
- F. Kadri Timurtaş : Eski Türkiye Türkçesi, XV. yüzyıl
Gramer-Metin-Sözlük. İstanbul Üni-
versitesi Edebiyat Fakültesi yayınları
2157, İstanbul 1981 (2. baskı)
- Osman Nedim Tuna : Türk Dilbilgisi (Fonetik-Morfoloji)
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bö-
lümü Ders Notları 3, Malatya 1986

ORIJINAL METNIN

FOTOKOPISI

9	بومید که اولش غلبه است	بومید که اولش غلبه است
10	که اگر با تو اویش صریح بود	براشتر با تو اویش مملکت
11	آنک که تو با بهر است اولش	آنک که تو با بهر است اولش
12	آنا آنجی سزنی چیزی نیست	اومیدن است و سید اولش
13	اومیدن آنی که با اولش	اومیدن است و سید اولش
14	که اگر با تو اویش غلبه است	آنک که تو با بهر است اولش
15	چا از اولش غلبه است	آنک که تو با بهر است اولش
16	اومیدن آنی که با اولش	اومیدن است و سید اولش
17	اومیدن آنی که با اولش	اومیدن است و سید اولش
18	آنک که تو با بهر است اولش	آنک که تو با بهر است اولش
19	براشتر با تو اویش مملکت	براشتر با تو اویش مملکت

1	بخت سزنی که در دست است	بخت سزنی که در دست است
2	کلا و اویش و سزنی است	کلا و اویش و سزنی است
3	اومیدن آنی که با اولش	اومیدن آنی که با اولش
4	اگر با تو اویش غلبه است	اگر با تو اویش غلبه است
5	اینی که با تو اویش غلبه است	اینی که با تو اویش غلبه است
6	و اگر با تو اویش غلبه است	و اگر با تو اویش غلبه است
7	آنک که تو با بهر است اولش	آنک که تو با بهر است اولش
8	براشتر با تو اویش مملکت	براشتر با تو اویش مملکت

31	روانی یعنی عالم بی توانی	صفای خجالت سگ بر گداسی
32	که با نایب زمین و آسمانان	سزای صفتدن سبب آید
33	فوسا بزیننده اناک نقایبند	الاندن دو ششمه با جام تو چند
34	گنزددم قایم که روی نیلانی	گر نایب اندم چو برق جوق کجای
35	صفا فندان بی شرمندم اولم	کلام و سخن سیر آن گشت اولدم
36	اوجینه حیفه ایضا از سر کستر	که دم در قهر اوجیکه روز و شب کستر
37	بکاست آید انامکند انصاف	مستوشد ز بیم جام انصاف
38	بجی غلغله اولدم کامدی	بوز مجازق آید نامه صحتی
39	بجغایبده که نامند از مستی	بجو یازدم دفتره آرد او کی اولد
40	کلم الله یا از آن وز در زان کلم	بجده نامه صده او تو میدک

20	بلا بینه و بی شکسته بیزر مهر	اویسندن سبب اولدرددی
21	بزی سبب انبیه با جام غفلت	اویسندن سبب اریسندن کجای
22	بسزاجی و شایدم و ام بجزوری	که گشت از او جام جام و جودی
23	سزایزنده آید و صفتی بجز نام	حدا ایلا که چون املنگند آنک ایلام
24	که عالم خلق اندن اولد سر صخر	سزایب شکر کی بلیسن سوز و صخر
25	که در لذت کسند ز قمار ایصال	بیزم جام یعنی سبب آید و معصفا
26	بجینار و الکر سبب بیز انصاف	بجو جام نغمه دو کلام باز و صفا
27	بوعظمت عادت ناک خور و نور	بیزم و بیخایب سببک با و نه
28	هر ایدینک و دوست سبب بی طایف	بکریسان با او با او جامه معینک
29	بجبت بیزم ایچنده سبب کوش	بوز جامه فندان ایشین سبب و صخر
30	بصبری تا اوان در دستوری	کخور ایلا از نایک اولدند

52	انك نزلت لولا اني اولى بغيري	كسوت و بردي مریز ساره رتبه
53	كوز لا ابدى كادين و امان	كوزت هر سخن اوله اوله جبر
54	تو سخن خاتم كندى نه خوات	هر كمال از او آردى انشا
55	بچه اوله كرا تا ز به خاتم	بواست لب او زده چندی جود
56	كه اندم بچه بن كسا	بواست زدن بنی نور المرح
57	سكج ز عقل ابريشنه بجا	بولا الله لك شان او نه روا
58	علا كذا نون اوله ازا كسا	كنا من عرف ايد و به انا اوله
59	عنايت جامى او شونى كسا	ايضا زده فومه شونى بر يقين
60	ان ميسا ايسه ز جفت شرايت	اگا موند زده شونى جامى علاو
61	كجى روز اهدم مفضلان	سفا و بوا كه جيش ايسه ازان

41	كنا ايسه ائنه ائنه ائنه ائنه	نولا اوتنه جهانى نه مفضلان
42	كوكه بجم او ايسه ز انصاف	دندان كجى نه ائنه ائنه
43	كم انك ناسى ايسه ز انصاف	مسايت مند عديده كند اگان
44	سهر صحنه شان زده ز انصاف	نظا ايدن كجى نه ائنه ائنه
45	دكلم جانود لذن الله ائنه	جما له مفضلان ائنه ز انصاف
46	ز جمعا اذ ابر زده ز انصاف	خدا و نك ابر بيا كجى نه ائنه
47	كه ز جملله انك او لدم شاد	بوعيش شوم ائنه ز انصاف
48	بوزى قاره او لا اكي كجى نه	بجده سعه ائنه ز انصاف
49	بغيب ابر شرايب ائنه ائنه	كنا اجمامى ائنه ز انصاف
50	بوم سخند اكن بجم ائنه ائنه	دلى ازل بجم ائنه ائنه ائنه
51	الله سبح زيه صورندى كجى	بغير زده جمن شرايب ائنه ائنه

73	بهرت بجزیره بوستندی جزایر	آقا میرزا بشیر من در انا ادر
74	علیه انزل اید کلمت	بیمار شیکه خلق کلان
75	کیمه او که در خلق کلان	سختی شویند روز معجز
76	آکا گفت اونا زیدی علم احسا	اگر دم او رسد اندن سبک
77	اوستا می چون تو زیدی سختی مرا	سراغ از که کار با ایند تاج
78	سبب مخرج اناک سببند	بهرت باغناک خدی کلید
79	کیمه از قات و سینه اشان	یک قاشقه و از در پیچه ساج
80	زایند ز کلید گنج اید ساج	کلانم اهل شبهه جنت ساج
81	سپاس از دل تو اوندی اوندی	ایند روز عیاشی منده سفاک
82	بویا صید بر جنت کریمند	بویا عالم خلیفان اول در کسند
83	بهرت سهرت سهرت ساج گیت	بهرت سهرت ساج گیت

5.4

62	از اوقات عیاشی چون بودی	رسول حق کزین نیست لادم
63	اول اولی سیدی اونا زیدی	بوزنیا اولدی اکی سهرت زیت
64	خدا بنا اولی سیدی که اولی	و بود کلمت بیدر پیچ افلاک
65	اولدی عالم احو پیچه نوبت	و زیدی اکی که چون پیچند ساج
66	ایزیدنی قری اناک	الوای سهری که در سجد پیچاند
67	سجایب دستند اناک پیچند	اوندی اکی که ساج اناک بار ساج
68	اکی روزی ساج اناک اکی	بیل سهرت ساج چون در سهری
69	سکرا اونا ساج اناک ساج	اناک ساج اید و بند الفیاق
70	اناک اناکند در جنت ساج	کونک سهرت ساج سهرت ساج
71	بهرت سهرت ساج ساج	مستور قلدی ذاری کساج
72	که قلدی ساج اناک ساج	سهرت سهرت ساج سهرت ساج

4.6

94	بجزوی نرسد از نرسد چو گمانه	بیاویا بجزوی عا شفاک
95	عزیز ساری بندری اولی و اولی	این کوزن ابوروی بر سره قابل
96	یک ضریر نری به راه غیب آید	چنانک چلتی عینک مکار اللیل
97	تین سیم کوز آلا ریشک نو کوز	یائینه همر بر ناک ساره روز
98	تکایم و از بندی نه عنکایم	بویو عیدی بر همه اقیما از م
99	بویونده جسط ایدی زلف معبر	کطییدی بکایا اسکبر
100	او روزم من تا ساسا سبک بنور	کوز بویو کوز سر شفته بر حال
101	چلی کاشیدی و از بندی ترا	بویو ناک اکت نو نایندی ترا
102	کوزی کی از انکوزن و سارا کوز	بجایا که روزدی بر سب و بویو
103	کلا مانک می اوشیدی و سارا	شوز اهلید یخ ایدی سارا
104	تا شاستند ایدم کچمک بند	کوز الیکه بویو ناک سارا

6. a

84	یک ضریر نری به دست نه شفاک	اول از کس سارا کایا بوسفتی
85	اول از کوز تعمیر زیست جان کوز	اول از کوز زیست اولی و اولی
86	یک کچه کند از بندری کایا	اول از کوز سندر موم سلفی
87	بیر کوز اهلینک باج بر بند	بچند کوز سب کس بر بند
88	خیمو صا بوم و عامی کوز	بویو اندن شفاک کمال بجا
89	قوایا زونی و ضعیف کایا کچی	بینه زود قدری کایا کچی
90	نه خود اغیا نینک و از کوز	نه اوقا الیکه از اول کج کوز
91	انک برایش بویو کایا ساره	نه بویو کله سفاک سفاک
92	مروت ایلد سفاک کوز کوز	مکده الله کوز سندر سفاک
93	ایک ایلیدی جام چشید	مکده عیش العیون بر صبح خورشید

6. b

116	بولايش انجكه دانه شيرت	بودم كل شتوسيه يله عيت
117	كه چيسته ايكه كور بختا	شوريزه روزم به كه ويز كل بختا
118	كوزوز تارتا بازي بر كل بازي	ايد رشت خلقه زنجون بختا
119	كوزلا اولانك عفته خا	كه هر روزم نوك اولانك بختا
120	انجكه اولانك عيت و صيرت	انجده زكرا اولانك بختا
121	سيه انجكه ايكه اولانك	چون بيم اهل ايه عيت به بختا
122	اكن كينه فالونم انجده	عرض كلمه ذوقام انجده
123	كه منجنا با بر كيمي عكارت	اولانك روزه لذي ذوقام انجده
124	اكنه مند رجه سجان انجده	عروض خبير يله ياد اولانك انجده
125	الوكه جامه اولانك ايكه بختا	كل ايه سينده سوزم ملكه
126	ايجي طاشي قوش اولانك سوزم	شايات عشق انجده بختا

7, 01

105	بجي گنده زينه فليشده سوزم	انجوز كونه ايجاز بيم راز
106	سارازدم ساه شيركل انجده	ديزدم كه انجوز ساه بختا
107	چوزدم انجكه هك رومان	چيرتردم سوزم بختا
108	انجكه بختت خاص اولانك بيم	ولي اولانك برمه رقا ص اولانك بيم
109	كوك ساه اديوي انك بختا	چي ساهك بختا ايددم عرتا
110	وليك روزه انجوان صغارا	دز بيم بختا بختا بختا
111	كلوب يا نومه ووز بيل سارا	كوز بيله اكر ايه كه سارا
112	ديدي بيل سارا سوزم و اكنك	سوزم كه بختا بختا بختا
113	بجالي بختت انك بوقيل اولانك	ايشندوز بختا بختا بختا
114	بناوش سوزم انك انجده بختا	بختا بختا بختا بختا
115	ايجله سوزم انك انجده بختا	سوزم بختا بختا بختا

6, 5

7, 01

137	وَرَحْمَتِ الْوَالِدِ الْأَوَّلِ سَائِلًا مَعْتَبِرًا	جَانِزَمِ تَامِ سَائِلًا مَعْتَبِرًا كَوْمِ
138	كَلَامِ تَعْلِيمِ سَائِلِ تَامِ	دِيدِمِ بَرِيحِهِ وَصَفِيٍّ اِدَمِ اَوَّلِ
139	اَوْ اَبُو كَبِيْرٍ سَائِلًا قَائِلًا اَوْ اَبِيْ مَعْتَبِرًا	اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَكْرِيْهِ سَائِلًا اَوْ اَبِيْ دَلْدَلِ
140	اَوْ اَبُو اَدَا اَوْ عَائِلًا قَائِلًا كَيْفَ مَعْتَبِرًا	بُجْمُو سَائِلًا سَائِلًا اَوْ رُحْبِيْوِيْ كَيْفَ مَعْتَبِرًا
141	سَيُوْرَقْدَانِ زَيْنَتِ اَوْ اَرْطَابِ اَوْ اَبِيْ مَعْتَبِرًا	كَلَامِ زَيْنَتِ اَوْ سَيُوْرَقْدَانِ اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ
142	وَيَزِيْرِيْوِيْهِ تَعْلِيْمِ اَبِيْ مَعْتَبِرًا	اَبِيْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ
143	كَلَامِ سَائِلِ سَائِلِ اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ
144	اَبِيْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ
145	حَقِيْقَتِهِ اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا	اَبِيْ دَلْدَلِ اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا
146	بِحَقِيقَتِهِ اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا	اَبِيْ دَلْدَلِ اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا
147	اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا	اَبِيْ دَلْدَلِ اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ مَعْتَبِرًا

8, 81

127	اَوْ اَبُو كَبِيْرٍ سَائِلًا قَائِلًا اَوْ اَبِيْ مَعْتَبِرًا	كَلَامِ تَعْلِيمِ سَائِلِ تَامِ
128	اَوْ اَبُو كَبِيْرٍ سَائِلًا قَائِلًا اَوْ اَبِيْ مَعْتَبِرًا	اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَكْرِيْهِ سَائِلًا اَوْ اَبِيْ دَلْدَلِ
129	بُجْمُو سَائِلًا سَائِلًا اَوْ رُحْبِيْوِيْ كَيْفَ مَعْتَبِرًا	كَلَامِ زَيْنَتِ اَوْ سَيُوْرَقْدَانِ اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ
130	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ
131	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ
132	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ
133	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ
134	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ
135	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ
136	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ	زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ سَائِلًا اَوْ زَيْنَتِ اَوْ رُحْبِيْوِيْ

ص 8

7, 6

159	سَخَاوَاتُ الْفُلْكَ شَرُّهُ مَعِي	بِجَانَتِ جَانِّهِ لِيَدُنْ بِنْدِي
160	رَوَاغِي أَشْكِيكَ ذَرَّةً دُونَكَ	قِيَرَتِي مَجْدِي كَاهِ جِيْرِي عَظِيمِ
161	أَيْدِي دُونَكَ أَنْ لَنْدُ جِيْرِي سَخِيْرِي	أَكْرَمِي شَا عَدُوْكَ أَوْلَادِي أَجَابِي
162	رُوْحِي يَا سُوْطِي سِيْرِي سَلِيْمِي	سُوْرِي دُونَكَ سُوْرِي سَاوِدِي
163	أَوْلَادِي مَشِيْرِي خَاوِدِي خِيْرِي كَاوِدِي	تَهْ وَأَوْلَادِي شَيْخِي بُوْ لَسْمِي عِيْرِي
164	سُوْرِي دُونَكَ أَوْ كَتْمِي دُونَكَ	رِيْرِي مَنِيْرِي كُوْ كَالِ حَالِي عِيْرِي
165	دُونِي دُونَكَ شَاوِدِي سَخِيْرِي	دَمِيْدِي دُونِي بُوْرِي دُونَكَ
166	أُوْرِي سَلَطَتِي قَاوِي عِيْلِي	أَلْمِي دُونِي دَمِيْرِي دَامِي عِيْلِي
167	أَوْلَادِي سُوْرِي دُونَكَ رِيْحِي سُوْرِي	قِيْرِي سَلَامِي بُوْلَادِي سُوْرِي عِيْرِي
168	دُونِي دُونَكَ حَاكِمِي سَلَامِي سُوْرِي	بِيْرِي أَوْلَادِي سَاوِدِي بِيْرِي دُونَكَ
169	رِيْحِي حَيْكِي خِيْرِي شَاوِدِي دُونَكَ	سَخِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ مَعِي دُونَكَ

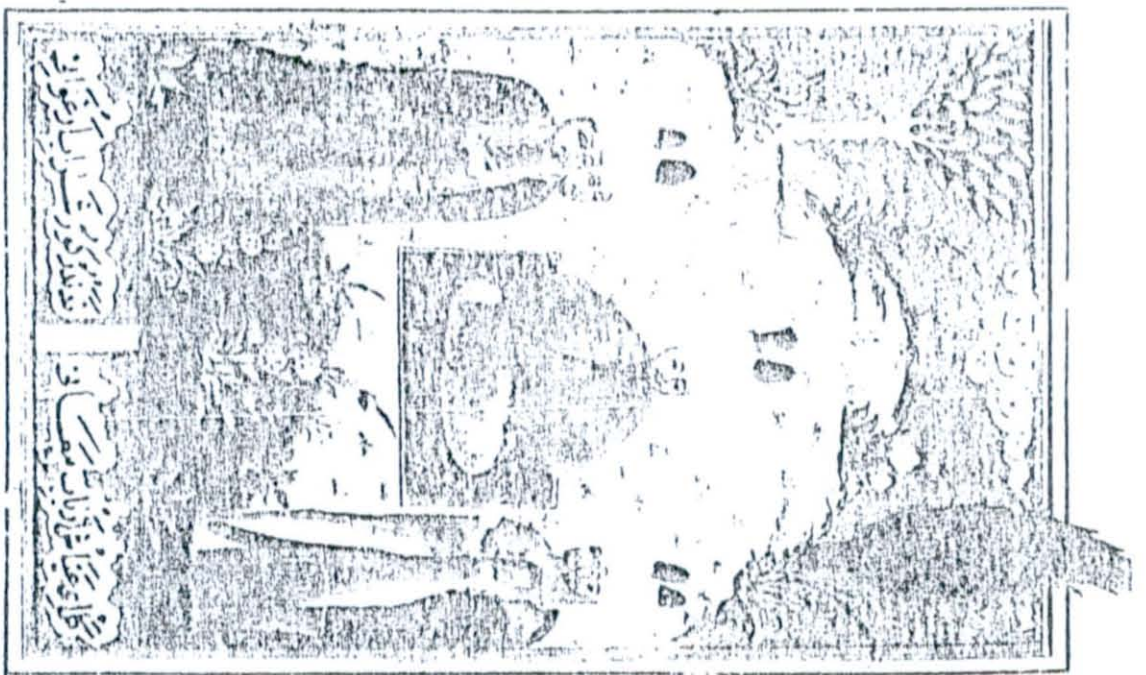
148	بِيْرِي دُونَكَ دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	أَلْمِي كَاهِي عِيْرِي دُونَكَ كَاهِي
149	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	عِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ
150	أَلْمِي دُونَكَ دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ
151	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ
152	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ
153	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ
154	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ
155	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ
156	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ
157	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ
158	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ	بِيْرِي دُونَكَ بِيْرِي دُونَكَ

بِيْرِي

171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181

بهر جوهر زر که در پیش پویان صورت بجز بنگار آنی مست اوله است	و چه درینه او در لب بلبلان این صفتش در آرزوی سینه
کجی او که در نه او که دستم ایدی در دم او خالینه بلبلان	که یعنی آنچه قایلین در ترستی با نالفلز آید که زوایا
که آنکس حقیقت ز کین در حکما سجده آن پوزین در پوزی ایله حرم	کل آمدنی در کله بر در دور و کوب با غلب جوهر آن اولام
همان دم آید که درش قران که تا بر زلفا بره بر غیبه	کلوز آنک در کینه در بعضی حیلان بهر آنی آید قایلین صورت
که زه نین بجه کشت او پوزان نیکو بود اشک اشک زوایا معلوم	بجوهر حویب که بدراق است بویس که ای نالفا در نجه معلوم
بجه که در حق در ردی اول صفا بجه که در حق در ردی اول صفا	انکه دو کدی قایلین اولی که انکه دو کدی قایلین اولی که

10. 01

180

9. 6

193	بوددورت وصالقه و ارزاقا	شراکبا بچله آو اوسمان ایشا
194	ایغوب قوز کولده ایشا	شیرک الله اوجام کس اولو
195	اونکله خاطرینی حوش ایله	یزاکی ساعری کم نوش ایله
196	همان صوملی کوناغ ایله	شوره گلده شکر خاوغ ایله
197	یوزینته زنگ بوز بخت	ای بوز صفت قور خاکی حی
198	او کور اولو فعلیله نازیم	نشا طمدن طور و بن طوبه
199	سرایا چکمه راغیم اولدو	داخی از توغه طایب اولدو
200	ایدوب دیوانه لیک اکر ایت	انگله ایر شری عقیقه حصت
201	ایدرباز بیری نیتمه میمون	اولور بجنون کی حال در کون
202	کشتیک کمدن ایلدن ایشا	نهدم باشنه حصه می بخاری
203	کین سیرنی ایله قی ایشا	کوزی نازک دوشب رکی عقیقه

182	کوز بوز اولور ساغدا شیره دیوشی	چشم ایله کک ایشا
183	کوز بوشیر اولورده ایله صانی	یشدی بیله سجان چشما
184	بوز اولور ای نازک ایشا شیره	تکاز کله دی کوشنی کوز
185	مکرم بوز بایله یازیش اولور	انگله دولور قایان و سچان
186	بیجا اولور کولور کس بیجا	اولور میندن چعوب و دیوشا
187	ایشی جمله قارشا اولور	اولور اولدور دختیر اولور
188	برجوق قان ایلدی صوری بیکه	کچسته کار سنون باغیبه ایل
189	کولور بوز بیکه خلق ایشا	شرا ایشا چکان بوجیه
190	سیت ایشا روم اول بوجیه نایم	بیجه فتنه صا ایشا چکان
191	ایچون دوز اولور کس ایشا	بوز بیکه اولور بوجیه اولور
192	کوز اولور چون سکان ایشا	ایشا سندن نیته حکمت کلور

11.01

10.6

236	تو اندک ایله ازین مگافا	دیدای ایله بر میله مگافا
237	ای گنگه موزب بکلد بک	کیر از گنگه کچی جکفای
238	بکشی اولدی ناک چمن ^{بکشی}	اوزم چمنی اولدی اولدی سلی
239	کله اندان اجه نکه اوله	ایلیک ونسینه قندی چینه
240	کله مویج اوله عیش و صفا	ایلیک ایله کیر ارا کسه
241	بو مکنکشی اسان ایله بک	صغیر مویجی بنیان ایله بک
242	کله کوره ارسود و زالی	قود کله بر چینه کون بر زده آف
243	صفا و رفیق هر کچی کوردی	شود کله دوردی م کجندی بزد
244	ایلیک شونکدن اسنکر اوله اگاه	دیوردی چینه اولدی انی شاه
245	اولور سیه دچی جکفای	کندر کله مصلو مدی بر ادم
246	کله مویج دج جکفای	کچی نابلیک ایچمه کوشه بیتی

225	کیر ازی زمره موشتی کچی اسان	اودمه مویجی بر صفتی ایلین بنیان
226	کیر ازی موشدی کچی اسان	کچی کلچیه کله اولان زوانه
227	کیر ازی بر صفتی خوب ز جگر	کیر ازی قوم با جوسه ایلی بک
228	دور دوزی جگر ازی عرق اولدی	کیر ازی اوردی و باوقی ایل
229	میتلن ازی اوردی اوله صفا	کیر ازی جگر ازی اولدی بلای
230	بجه اوله کیر ازی جگر ازی	میتلن ازی کله جگر ازی بو صفا
231	کیر ازی اوردی جگر ازی کله	بجه کون صفت اولدی اول کله
232	بجه اوله ایلین بر کون دینه دعوت	بیلان اوله نسیته چندی چینه مکن
233	ایلیک بجه کله کله	اویون بر چینه کچی کله
234	کله اوله موشدی ایلین بر کله	کیر ازی شاه اوله کله ایلین
235	کیر ازی بر کله اوله اولدی کله	بوستلن اوله بایلین کله

257	الکرمه الشریعہ	نیز از سر نو بکره رصیت و تم
258	دیشکر و سر کب قریب اوست	رکوبی قطره من ذبیان و بر
259	سند او تاراده در میان تار دود	سینه جو ش آبله بخانی شوت
260	که او از آرد اند و نجه دله کت	ایشا و جانی سیدان بر و تار
261	که تا نشسته اوله هر اهر اچا کله	کل اندی باشله شول از کلین
262	کو بر میش از بر زردن بجالی	او زینش قیسه کلگون نقالی
263	که بر بن نشسته اهنه بری وار	ایدومش خلق اولاشسته و وار
264	او ز عقال اوله اوجا دی دکلون	او یوزیرم اهلینک دکلون
265	او در عجم کجه سیک شیبک	ویر و خا لاره دایم و کفر اینی
266	او در و صکت سیک ایمانه تله	او در حضرت کو کتانی غایب

247	بیتربیلک یله نو نور سیرنج	تو دم صکه سا ق سونک ایلر
248	مخلف بکین و یوز هر بری شری	بجه سانه کله ایلر ایلر نو شری
249	که ایلر و سیکین یول ایلر جان	توانا ایلدی هر موزنا قالی
250	که سله بجه و لشد یوز ایلر	هر روز سانه ایلر کینت کال
251	ایچوب ایلدن قوما دی هیچ با	دی بیلر خای که اول صوندی
252	اون کله کوزوز یوز اولدی	دل عیلمر بستر و اولدی
253	یدی دوز کله بر جوش قالی	ایکجه سانی کله قالد
254	شرا بک دو لیتنه یاز شاپوز	برنی صنگوز شمیدی گدا یوز
255	بوز خندوم سهند شمیدی کادم	بوسورده دلموز و الله تادم
256	نولالا کلسور ایلر سهرتجه	بلند یانله چون کینت کو

238	انك حرجك بتر بتر ما	بمك دن ايمده دن غایت مستطاب
239	اودر كلار اوجي شرت بخل ميده	يا نكته اولور من شرت بولور دني
240	كل اين حمر بيري بلنا ايبك	بوزين سايبك اركم كل كال ايك
241	صفا بوزي اراك كل زوزور	روح بچش و شوره ايك زوزور
242	بولور اودر ايا انا ايشك شرت	بو خلقك اولدور و شرت بيشك
243	ايا نكده دوشون بيشك انا ايك	اي سنك كه خويده انا ايك
244	بني و اربسته انك دور سا ندر	فاند زوكور اراي بجا ندر
245	صفا دور شرت اري هشتي بوشيد	بو عابك صفا انا ايك
246	كه هر عظمه سيدور بيشك	بشور بوزيك انا ايك
247	انك شرت چه شرت اري اجم شيد	اگر تا بجا نك طاق خور شيد
248	دسته دور انا نكده و ارا شرت بوشيد	برالدين طوق ارا اول بوشون و

15. a

267	اينا نك اينا نك قوت بوشيد	نك بوشور انا نك خا صفت بوشيد
268	اوزون بجا كي وني ايا كي شرت	نك سوزور و صفا بوشور انا نك
269	انك بوز دني ايا قوت بوشيد	اودر كلار اوجي نك سايبك
270	مرغ ايا بچي سده بوزور انا بچت	نولا بوشك انا بچت انا بچت
271	اينا نك دور انا نك دور انا نك	بعايب شوش و صفا بوشور انا نك
272	يا بچت صفا بوشور انا نك شيد	بجايب انا نك انا نك بوشيد
273	كل جنت انا بوشور انا نك و	اولوب بوردور انا بچت شرت
274	طوب بوشور انا نك خا صفت بوشيد	طوب بوشور بوشور دور انا نك
275	صفا بوشور انا نك بوشور انا نك	فاند بوشور انا نك بوشور انا نك
276	نوز بوشور انا نك انا نك انا نك	بوزوب بوشور انا نك انا نك
277	صفا بوشور انا نك انا نك انا نك	بصفا بوشور انا نك انا نك

14. b

بوشور

299	بینه بنیت آید کجا نام عشق	آله الی ساقی نشو کجا عشق
300	که عالم غافل اندن الا نسوز	بسته بود بر همه و بر زینب و ز میوز
301	بجز از بخیرین فلانک بجز کز کز	اگر بزمه سناه نه سماع کز کز
302	بسیل ان کی آله خانی و از	کوه نو که بجای میله خوش عالی
303	بجای ایندی صکتی فلان از	کینک جک جینه اولسه پار شاد از
304	کجا انک خکوند در انسه جان	اودردو اریسه که مهر نیلانات
305	کجو رومر آید آیه بشه آرای	بویید اولور بولندقه کاک
306	سعادتی بلدی زید هر جانی	بجالی ایلد شجاعی آفتاب
307	اولور هر درد مندا که دستبندی	آن اولور که حکایت کهر قنبری
308	کفسنه طویک کیش خرم سینه	آن اولور که یوز سوز ارضه سینه

289	رمان غایبه بجگی و انشد	کلیس تخت اوزره شاه کاو سلند
290	کوکا محو دینک اول در اولوز	اوتندردی کجا نده خایص آراز
291	اولوبند یخ عشق انک بارینا	بجای میدی باشنده تاج شای
292	تروزیسه اراک صفتک به یاد	مخنت کراجه اولور بسک از
293	قورمز خاطر اوزده همه باشی	کوکا اولور ایشک اولور حلاصی
294	اولور مشطیع انجکله گشاد	ایندرمش کیشک قهرمن زمانه
295	اناک و صفتک عاچر جمله از	زهی صافی اولور زکی شکر کای
296	اناکان قومه سن بر چمله انک	بهم جوق سوزد کم روم حرم
297	عیش کن بیخط و ام ایشتر شک	روحی اولور در کار انک احد کز
298	کوندان احتشام اولجه عیش ایدین	کلیه جهانک کراک صباجه کز

320	اودر کا شملہ یورہ کی باغی	دوریم اہلنہ چیرجی باغی
321	انگن بزمہ راقص اور پندر	مغنیلہ انا بندہ خاص اور پندر
322	انہ شیبہ دورانی کو زکری	اوتیور ادا قند ام عمرت کمر
323	بصیرت خاتونہ اونا اونسہ	کوزہ روشن کوزہ نوری پونا
324	سہ ساقی کی پرکارہ کوزہ	قلندر شیبہ زکری کارہ بلور
325	کوزی جو قند سرخلفہ نوری	مغنیلہ ست قانہ شیبہ خلفہ
326	سہ انا لیل یونٹہ زورنا ویشہ	بجایہ پہلو ان مرانا کان ایشہ
327	بجایہ لیلی باغی اولکری مدی	سہ انا لیل باغی اولکری مدی
328	عقبات سہ علقانہ ایلدز جوجی	سہ کردون در کوجع اور جوجی
329	انگن کا پیرہ جیشہ سب آلہ	اورد جوجی زنگار کسک انا
330	وفا دنا سینک کرا سینک اولہ	سہ علقانہ شیبہ لیل و لیلہ

309	اوتیور کاک سہ اوتیور جان پندر	تہ سہ کو ایلک بسمہ لاندہ
310	سہ لیلہ شیبہ اوتیور کک شیبہ	قدوسیا اوتیور اوتیور جوجی خلدہ
311	سہ ساقی ہاد لیلہ مغنیلہ پندر	مغنیلہ پندر اوتیور کک شیبہ
312	کوزہ جوجی کوزہ ماہ اوتیور باغی	سہ جیشہ اوتیور کک شیبہ
313	انگن دینا کاک اوتیور کک	سہ جیشہ پندر اوتیور کک شیبہ
314	کوزہ صیرت جیشہ مغنیلہ پندر	سہ اوتیور کک شیبہ اوتیور جوجی
315	سہ جیشہ قوشی پندر کک لیلہ	انگن زور کک جوجی اوتیور کک
316	انگن جوجی کک شیبہ کک لیلہ	انگن کک شیبہ اوتیور جوجی
317	اوتیور کک لیلہ اوتیور کک لیلہ	انگن کک شیبہ پندر کک لیلہ
318	سہ جیشہ پندر کک شیبہ کک لیلہ	کوزہ اوتیور کک لیلہ کک شیبہ
319	سہ جیشہ پندر کک شیبہ کک لیلہ	کوزہ اوتیور کک لیلہ کک شیبہ

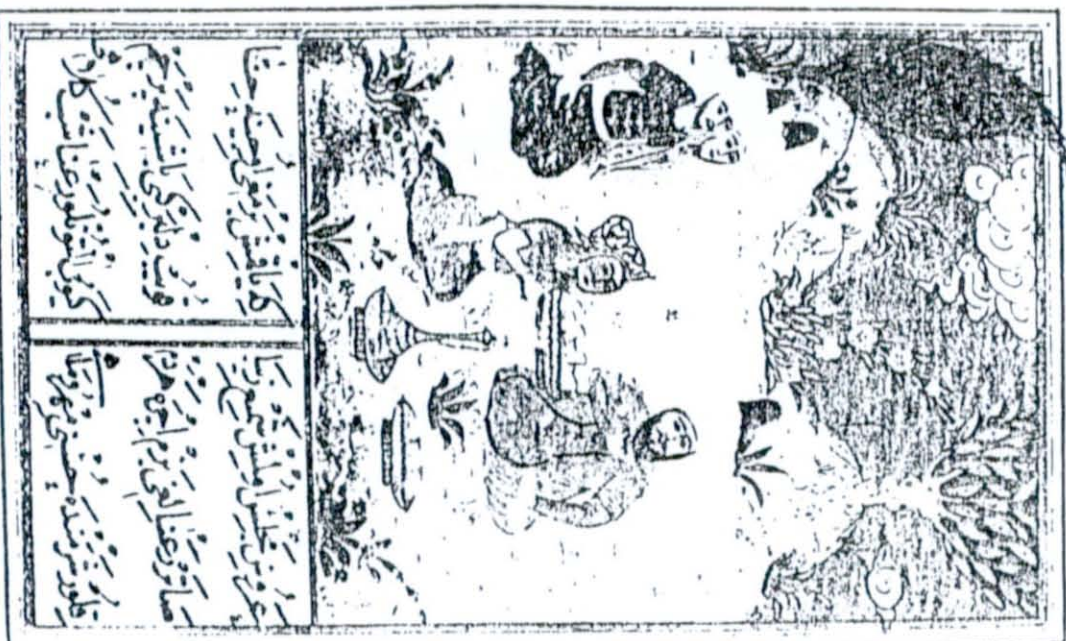
340	اَجَابَنِي دَوْرًا اَجَابَ صِحْبَتِي	اَلَا اَغْنِيَنَّ كَلْوَرًا اَرَا اَبَ صِحْبَتِي
341	اَلَيْحِيْنَ دَرَا اَكَا مَبْرَجَلِيْنَ	وَدَرَا اَمَّ اَلَا اَغْنِيَنَّ مَبْرَجَلِيْنَ
342	نَدَّرَ قَرْمِي اَوْ نِي اَلْجَعْمِيَّتِ لَيْلِي	بَعِيْنَ لَمَّ بَرَمَّ اَجْبَدِي اَيْدِي اَقْلَالِي
343	خَرَدَنِي عَرَّ شَيْكَلَهٗ بَرَوَا زِي اَوَّامِي	مَوْجَحَّ ذَلَكَا اَوَا زِي اَوَّامِي
344	اَوَّلُوْنَ كُوْرُوْهَ طَعِيْنَ اَلِيْرُوْ قَا اَشْرَافِي	مَسْتَرْفَا تَشْتَهِيْ هَرَقِي دِي اَزِي
345	نَدَا وَوَدَّ كَهٗ طَبْرًا فَا سَا اَبَهٗ	كُوْرُبَّ سَاغْرُوْهٗ مَسِيْلًا اَلِيْرُوْ شَرِيْ
346	اَوْجُوْدًا قَا اَلْمُرُوْرُوْ جِيْ جَرَا حِي	اَلَا اَلْبَسَا كَ لَمَّ اَلِيْرُوْ اَشْرَا حِي
347	كَهٗ سَا عُوْرَدِيْنَ اَيَّا نِيْنَدُ كُوْ جِيْ وَا زِي	اَشْتَقَلْعَدِيْنَ اَنْ اَنْفَكَّ بَرَا اَلِيْ وَا زِي
348	اَبِيْنَ بَرَمَّ مَسِيْلًا كُوْرُوْ كَهْمَهٗ اَزَّ مَهٗ	كُوْ شَسْتَدِيْنَ تَا لَعْبَهٗ اَيَّا نِيْ اَهْلِيْ
349	لَمَّ اَكَا اَيَّا نِيْ سَابَا نَا وَا مَلِيْشَ قَدَّ جَلْمَهٗ	اَيَّا حُوْرُوْهٗ بَرَقَا لَعْبَهٗ دِي لَمَّ حُوْرُوْ
350	سَبَا نِيْ عَيْشِيْهٗ اَوَّلَا دَرُوْ كِيْ اَجْبَدِيْ	اَوَّلُوْ كُوْرُوْ اَهْلِيْ بَرَمَّ اَجْبَدِيْ

18. 01

331	دَبِيْ كُوْرُوْ مَلِكِيْ دَرَّ اَرْشِيْهٗ قَصَا اَوَّامِي	اَوْقُوْ مَقَا اَسْتَبِيْهٗ عَصْرِيْ شَرِيْ كَلْمِي
332	مَرَّ كُوْرُوْ اَزَلَكُ بَرِيْنَهٗ اَلِيْ صَوْمُو	نَدَّ كَلْمُوْ مَبْرِيْهٗ هَرَا قُ سَعْلَا وَا
333	مُوْجَلَا قُ كُوْرُوْ بِيْ قُوْ جُوْ اَوَّامِي	رَوَا نِيْ عَصْرِيْهٗ كَلْمَهٗ اَمَّا اَوَّامِي
334	بَرَمَّ بَخَا رَكِيْ اَوْ مَسِيْهٗ كَلْمَهٗ سِيْهٗ	سَبَا نِيْ اَلْاَقْدَحِيْ طُوْرَهٗ اَلِيْ عَيْشِيْ اَلِيْ
335	بَرَمَّ دُوْرُوْ دَرُوْ مَلِكِيْ بَرَمَّ بَرَمَّ	سِيْهٗ بَرَمَّ اَبِيْجِيْ وَا نِيْ حُوْرُوْ سَا عُوْرَدِيْ
336	بَرَمَّ نِيْ اَلْيَلِيْفِ وَ حُوْرِيْ اَسْمِيْ	سُرَا حِيْ عِيْجِيْ بَرَمَّ يُوْ قُوْ بَرَمَّ اَوَّامِي
337	بَرَمَّ اَيَّا اَزَّ طَبِيْعَتِيْ دَرَّ جِيْرِيْ اَزَّ	هَرَا كَلْمِيْ عَمْدِيْ هَمِيْدِيْ كَهٗ اَلْمُرُوْ
338	فَدَحَّ اَبِيْهٗ اَسْمِيْ اَسْمِيْ كَلْمِيْ دَرِيْ	سَبَا نِيْ كَلْمَهٗ سَلْمًا اَبَدِيْهٗ اَوَّامِي
339	مَدِيْ اَقْلَامِيْ اَلْمُرُوْ اَوَّامِيْ بَرَمَّ	اَوْرُوْ سَبَا نِيْ اَسْمِيْ سَبَا نِيْ اَسْمِيْ

17. 01

X

که با قش بر تو ای صید حشا	سوز من بچشم اولش جمع رسا
فویب دلبری کی باشی بر بجم	صدا تو رضا الحی برم ایچه هنرنا
کیون باشی لور رضا شایه کلان	ظلمت سر منند صحنی نه بر شانا

360
361
362

19.01

کلا کلزار بر ایچنده دلکانه	ای آنک کی بر سر و سب کونکانه
قلعه ایکنه شکره نورده جوسونایه	بچه دینه اطرطیه بکونایه
ایریشیش آنک بر کالک	زیستجه او نورکه و آن صغینه
قلعه درون آنک چیت در جایه	طوبه حاجت بر سر کلا ایله
در منکر یوزر یوزر صومندینه	آنک هر کی راضی در صومندینه
عکلا اول درو درو صغینه آندره	بو آنک ییچیندند عیش ایدره
کی و چو بدین غایت صفایه	روان می در آنک ده جاکی

351
352
353
354
355
356
357
358
359

ملوک

18.ط

X

394	گوز چون سوزی بو خیمه	اوا اوم صاموینه بو خیمه
395	سکر نیجاده سینی صومیه صملا	گرت آهلید ایاک تاشا
396	اقدی اتری صوتی شیخ و	شود کلوانید ادا هم تاشا
397	نیجون با باده میوز دگدی با	بروند ز جلیق اجره بو کله اقد
398	کی لاجنک هجی نا اوند مر ساجی	ایده مرز دگله کتسه امیر ساجی
399	مرغی نیم تن بجهت بکاره	وقایف جمعی نا اوز اجره بکاره
400	بازا کو اوند دونه در سسکالی	جلیق جالان بجهت جلیق
401	تمام اوم لسن بو ارا ده بو جیت	کله امانک و صغینه چو اوقی
402	یکمک صومکده خوشه در ارا	روانی ستر اوز بو جلیق ارا
403	سینر کلان تانلر کل بجا اوم	اکله و نیلار کما هم روانی ارا

21.a

383	که کوز مار ایش اوندان زمانه	بو شه شرت نی اعلی بی باک
384	جی انا سن زخی بر ایدله	سینه بجهت به نیب ایدله
385	ایچلر اعلیون صورینه تاره سوز	جلیق سون انا درود درود
386	که کله جلیق انا اعلی کادی	صفا انا انا کوز اوسول اادی
387	بیایت بجهت اوز بجهت اکل تمام	اندرسه اهل جلیق ایدله اکل تمام
388	صفا سن کچ اوستینه سوز	کوز سوز ایدلک اوستینه ایدله
389	سوز نیوب رصن اولور اوقی	کوز بجهت سنا ارا کوز اوقی
390	که اوش انا هره کادی ارا اچ	بیجه انا کله انا کسب اچ
391	صرو شین بر کوز اود انا درده	اگرچه اعلی انا اود کت کرد
392	سکله مینور انا دره دونش	هر کله قطع غارت کانه دونش
393	هر شکی که اوستند سوز کوز	اود اوز غرضینه قطع ایش کوز

20.b

414	خام تو آرد بخته و تو شور عقلت	زنده مطربان صناعت در توفار	
415	که آنجا بخواه او قالی بر سر	بچه بی عالم صورت است نامی	
416	بندایان سر در پیر ما بنده رفت	بجای غده بچکانده یک باکی	
417	که ساز از جمله نهند ناچار	فوتی کی کنی بر خوب آواز	
418	بر خیز ستار سیز بر خطه بخت	کلوه کار آرزو در جهان راحت	
419	تا انسان ننگه خندان تو ایام	اولیند ز نفع این آرزوگانه	

404	خوش بختی اندر عقلت که آرزو	بهر کس می آید دل او در هم صورت
405	که ستاره که شرف کنیدی زمانه	کمالی است آرزو تو در زمانه
406	مرد از صناعت الی کتب قلم بر تو	سویب بر پیشه چون شرف شرف تو
407	و خوشی تو بچسبند تازه آرزو	تو خوشی تو از اینجا آرزو آرزو
408	بچسبند از بختش آرزو برده آرزو	بسیار کلشن در دهکده آرزو آرزو
409	چسبند کی می آرد کی سحر	چه هر چه می آید آرزو آرزو
410	که گویند بیرون اندر پیشه آرزو	بخت از پیشه چسبند گان
411	آرزو تو بر سر سنگ آرزو تو	هر چه آرزو تو بر سر سنگ آرزو
412	بصاحت کند در پیوسته شکر	طوبه هر عود که پیشه آرزو
413	کتاب عیاشه بر سر دردی تو	چون عیاشه بر سر دردی تو

431	کَلَامُ شَيْخِ الْإِسْلَامِ ابْنِ تَيْمِيَّةٍ	ابن تيمية ساوان کلام اولاد شريفان
432	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بو اسلوب اتم تر در صورت نقيده
433	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بو کلام عاقل تر و سزاوارتر است
434	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بهر ترتيب ساده و از ادب و کرامت
435	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	شرف کلام عاقل و کلام کجاست
436	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	ابدا کلام از حد و حريم تجاوز
437	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	خوشتر از ادب و کلام عاقل است
438	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بنا بر ترتيب ساده و کرامت است
439	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	گذشت بزم آهنگ اوله کلام

23. a

420	كَلَامُ شَيْخِ الْإِسْلَامِ ابْنِ تَيْمِيَّةٍ	کلام شريف در ظاهر و باطن
421	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بهر ترتيب ساده و کرامت است
422	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بنا بر ترتيب ساده و کرامت است
423	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بهر ترتيب ساده و کرامت است
424	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بنا بر ترتيب ساده و کرامت است
425	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بهر ترتيب ساده و کرامت است
426	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بنا بر ترتيب ساده و کرامت است
427	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بهر ترتيب ساده و کرامت است
428	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بنا بر ترتيب ساده و کرامت است
429	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بهر ترتيب ساده و کرامت است
430	وَالْحَقُّ فِيهِ كَمَا فِي سَائِرِ كَلَامِهِ	بنا بر ترتيب ساده و کرامت است

22. b

451	استخوانی که در او کوه صخاوی	بچه در آن ام از شیرش آله را می
452	بر شیر و بچه ای چینه او بود	او بر ما ضایحه بود بود بر ما زود
453	بچه ای که میان کوه و کوه است	کوه بچه ای که در آن است
454	موم آلیا میخیزد آنک را	عزیز ببلند بودیم بود مستان
455	در خاک او کوه خرد بود بر تپ	ایده را که خرد کرد بر تپ
456	روان شد ز کوه او کوه معانی	کشتی که در کوه او کوه عازف
457	کاخ او کوه کوه بود بر تپ	سایه او بر تپه صحن چینه مراد
458	بچه ای که در آن کوه کوه	عزیز ببلند بودیم بود مستان

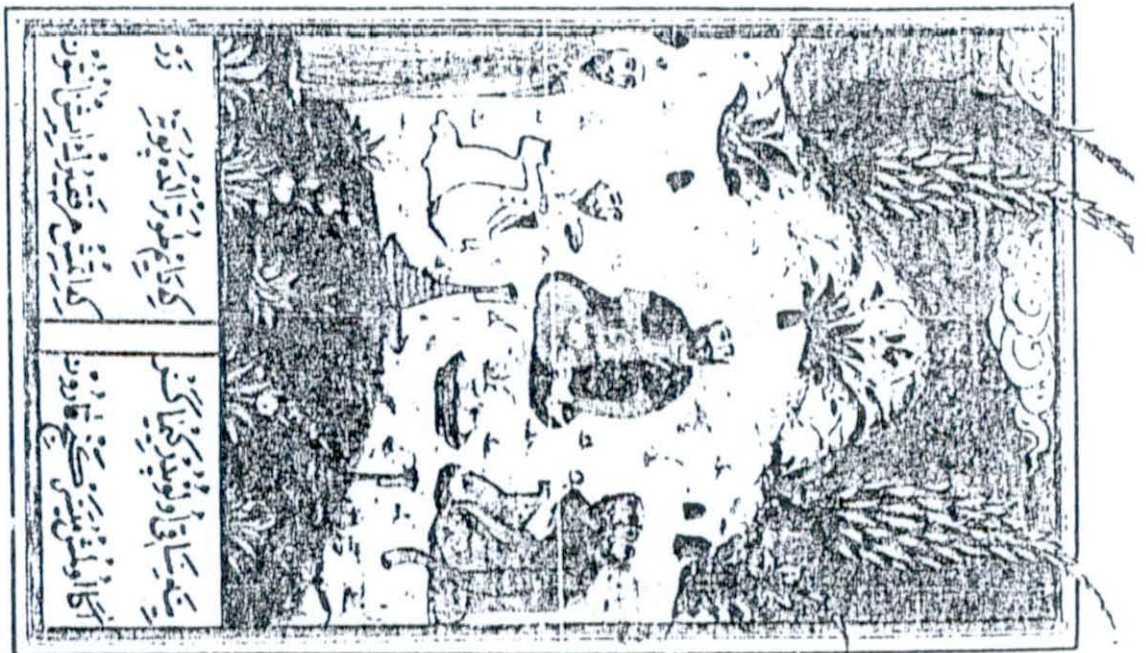
24. a

440	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه
441	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه
442	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه
443	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه
444	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه
445	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه
446	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه
447	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه
448	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه
449	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه
450	کوهی که در آن کوه کوه	کوهی که در آن کوه کوه

23. b

461	گره چینه بریزه زلف و زلف کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	چنگ زلفه تا چرخان بریند و بیخ سرورش خندند و تا
462	بیتنه زلفناک استیل زلف آنهر نیست کوزیور اوله جیر	بها کتک استیل کوزیور ایکجه جلیش بیخ تا اوله کتک
463	شفتندان کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	هلاک کوزیور کوزیور کوزیور چین جلیش اوله کوزیور کوزیور
464	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	بویا کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور
465	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور
466	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور
467	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور
468	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور
469	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور
470	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور
471	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور

25.01

کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور
کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور	کوزیور کوزیور کوزیور کوزیور

459
460

24.1b

481	گروه گوناگون که یوزنده است	سرایان و گوناگون که اولاد است
482	که آنک بمعنی اولاد است	اولاد است و اولاد است
483	اینجا میگوید که در نسیه	سرایان و اولاد که اولاد است
484	جمله این لغات از جمله آن است	خوبین مشکله آن اولاد است
485	گروهی که در نسیه است	چون بر سه نسیه است آن
486	صفتی که در نسیه است	گروهی که در نسیه است
487	اینجا میگوید که در نسیه	یک اولاد است و در نسیه
488	کتابی که در نسیه است	اید و گروهی که در نسیه
489	اینجا میگوید که در نسیه	یک است و گروهی که در نسیه
490	دینی که در نسیه است	و گروهی که در نسیه
491	بوی که در نسیه است	گروهی که در نسیه

472	اولاد که در نسیه است	اولاد است و اولاد است
473	اولاد است و اولاد است	اولاد است و اولاد است
474	اولاد است و اولاد است	اولاد است و اولاد است
475	اولاد است و اولاد است	اولاد است و اولاد است
476	اولاد است و اولاد است	اولاد است و اولاد است
477	اولاد است و اولاد است	اولاد است و اولاد است
478	اولاد است و اولاد است	اولاد است و اولاد است
479	اولاد است و اولاد است	اولاد است و اولاد است
480	اولاد است و اولاد است	اولاد است و اولاد است

501	الذئب كل كفت ابع وكه حصار	بقره فسمع نبيك ازاد
502	ايضا تبه بلباك بر كانه ده	بوم نموده او برك خانه كرده
503	تلك كاه ابيد سبك كفتي في	كفتك جانف در صفتي زمانه
504	تسوقيلو كوروكه زيشان جان	كفت خانه تدر سعدي كانه
505	ايريشه كيه مانتقدي بر آواز	تو كيم ايد بلباك سر آواز
506	بهيبي تا حال ساق و نه غافل	بوز مري تا كرا نيد شوم حكمانه
507	كرا تا بچو كورل مجور كرا	كه يعني صحبت با تو ب كرا
508	يار ز شفاش او كوبه و جوي كاهي	سيه كرا تا كرا كرا كرا
509	بوصفتي خانه انا ندر سسوق	بچه مزيه وازيكه هفتي كرا
510	بچنگل سعدي و سعدي تا كاهي	سمن كرا بومنه پنهانه اولوش
511	سكه با و اير اير اير اير اير اير	مستور قلما بچو كرا بوم كاهي

492	بم دور ايد بچله ساعه	بم دور ايد بچله ساعه
493	تدم كرا بركه تو در دور دور	تدم كرا بركه تو در دور دور
494	خرانه او كيه دن او بجه انشا	خرانه او كيه دن او بجه انشا
495	ساي او بركه سهره نال او در سايه	ساي او بركه سهره نال او در سايه
496	زنده بچله كرا تا بچله اير	زنده بچله كرا تا بچله اير
497	فصل او بركه او بركه ز جايش	فصل او بركه او بركه ز جايش
498	فصل او بركه او بركه ز جايش	فصل او بركه او بركه ز جايش
499	بچله ساعه تا اير اير اير اير اير	بچله ساعه تا اير اير اير اير اير
500	بچله ساعه تا اير اير اير اير اير	بچله ساعه تا اير اير اير اير اير

523	تَرَابِ بِحَاكِي كُورِ سَه تَقَابَرِ اَيْتِه سِيوَسِي اَنِيْتِه تَقَابَرِ	اَيْتِه سِيوَسِي اَنِيْتِه تَقَابَرِ
524	يَا زِيَرِ مَلِيْمِ اَوَّلِه مَجَلِسِ كَلِ اَيْرِي سَه مَوْتِمِ كَلِ اَمَلِيَا مَلِ	اَيْرِي سَه مَوْتِمِ كَلِ اَمَلِيَا مَلِ
525	اَيْحَا كَلِ حَيْتِيْنِ كُورِ سَه بَرَا كُورِ سَه قِ شَرَا بِ اَصْوَابِ	كُورِ سَه قِ شَرَا بِ اَصْوَابِ
526	مَنْدِه زِيَرِ مَلِيْمِ كَلِ اَمَلِيَا مَلِ بَا يَكِه نَا اَمَلِيَا مَلِ قَوَالِ مَوْتِمِ سَه	بَا يَكِه نَا اَمَلِيَا مَلِ قَوَالِ مَوْتِمِ سَه
527		
528	سَه كِه مَهْنِه بَرَا اَز اَوْلِي بُو اَعْلَامِ تَقَرِيحِ كَاهِ اَوْلِي كَلِ مَوْتِمِ سَه	سَه كِه مَهْنِه بَرَا اَز اَوْلِي بُو اَعْلَامِ
529	اَوَّلِ مَوْتِمِ سَه قِ حَا شَقْدِه اَنِيْتِه نَهْرِ مَلِيَا كُورِ اَمَلِيَا مَلِ	نَهْرِ مَلِيَا كُورِ اَمَلِيَا مَلِ
530	بَرَا يَكِه خَوَالِه مَجَلِسِ دَرِ مَلِيَا مَوْتِمِ سَه جَرِيحِ دَرِ مَلِيَا	مَوْتِمِ سَه جَرِيحِ دَرِ مَلِيَا
531		

28. a

512	اَيْتِه اَيْحَا اَوْلِي اَوْلِي رُفِ كَلِ كِه كَلْتِ كِي مَوْتِمِ مَوْتِمِ سَه	مَعْنِي اَوْلِي كَلْتِ جَوَابِلِ بِيحِه تَرَا اَيْتِه مَوْتِمِ سَه
513	بِيحِه تَرَا اَيْتِه مَوْتِمِ سَه كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه	بِيحِه تَرَا اَيْتِه مَوْتِمِ سَه
514	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه
515	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه
516	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه
517	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه
518	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه
519	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه
520	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه
521	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه
522	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه	كِي مَوْتِمِ سَه مَوْتِمِ سَه

29. b

543	کجی نانیچی گیشی گیشی الی	خران بیز بر طوطی سفید خا
544	سوسوز کوشه کایه ایشا ایشا	سختی ایلد جیبت یار جیبت
545	خران یا ایشا ایشا کوشی صومش	چینه تونک کوشی عرش
546	صومش هر بیزنی ایشا ایشا	اشلی اکره نه ایشا ایشا
547	کوز بجه ایشا ایشا ایشا	صبا ایشا صومش ایشا
548	یا بجه صومش ایشا ایشا	بجه و صومش ایشا ایشا
549	زومش صومش ایشا ایشا	بوزی عیشی ایشا ایشا
550	صومش کوشی ایشا ایشا	بومش صومش ایشا ایشا
551	صومش ایشا ایشا ایشا	کوز ایشا ایشا ایشا
552	چوز ایشا ایشا ایشا	چرانکه ایشا ایشا ایشا
553	کوشی ایشا ایشا ایشا	کوشی ایشا ایشا ایشا

29. a

532	ای یوز ایشا ایشا ایشا	بومش ایشا ایشا ایشا
533	کجه کوشی ایشا ایشا	کلوشی ایشا ایشا ایشا
534	قوشی ایشا ایشا ایشا	بومش ایشا ایشا ایشا
535	بومش ایشا ایشا ایشا	اشا ایشا ایشا ایشا
536	بومش ایشا ایشا ایشا	اوشی ایشا ایشا ایشا
537	بومش ایشا ایشا ایشا	بومش ایشا ایشا ایشا
538	کوشی ایشا ایشا ایشا	کوشی ایشا ایشا ایشا
539	بومش ایشا ایشا ایشا	بومش ایشا ایشا ایشا
540	بومش ایشا ایشا ایشا	بومش ایشا ایشا ایشا
541	بومش ایشا ایشا ایشا	بومش ایشا ایشا ایشا
542	بومش ایشا ایشا ایشا	بومش ایشا ایشا ایشا

28. b

INOND ONI... GENEL KUTUPHANESI

563	کجه کف از او لور دوزی و صفا	بیب چنگ کز او بوی صفا ده
564	جهان ملک بینه او ردی آتش	کوش چنگ بیکه بوی صفا کوش
565	کوش حور بچند قوره دونه	سازک قوری بینه حوره دونه
566	بشد روی تو سادی صبح خاتون	بیش روی همه نیکه صفا
567	که هرگز باغ اولش میوه چاه	بچه و از ایا کوشی بوی صفا
568	فلک بینه که عقید شکر آ	کوش میوه کز بود بینه صفا
569	کوش میوه میوه بینه صفا	فلک کز دن تو بچول قدری صفا
570	که قوش یور که باغ آجره بسند	م او کوش بجمعی وضعین بسند
571	دو کوش کوشی بوی صفا آید	دو بسند وضعین او کل بینه صفا
572	ویند از غری خاوری که انجیر	چین او کوش او کوش صفا
573	کوشی صفا کوشی کوشی صفا	بچه او ایام باغ صفا

30. a

554	بیک کوش کوشی صفا	چند کوش کوشی صفا
555	بیک کوش کوشی صفا	بیک کوش کوشی صفا
556	کوش کوشی صفا	کوش کوشی صفا
557	کوش کوشی صفا	کوش کوشی صفا
558	کوش کوشی صفا	کوش کوشی صفا
559	کوش کوشی صفا	کوش کوشی صفا
560	کوش کوشی صفا	کوش کوشی صفا
561	کوش کوشی صفا	کوش کوشی صفا
562	کوش کوشی صفا	کوش کوشی صفا

29. b

بیم

583	سینه دو دلدردی در کوی زمانه	سوزان کوی سینه زود خجسته
584	بودم آه صفتی که المشرقه قائم	چکان فلک لبانیش آلف کف هم
585	زمانه آه صفتی که بوجه او مشق	زین کمانه صفا ز صفا چکانه او نش
586	کیش بر بر و آرزو بدید چکانه	فانک گزینش آفتون بخت صدانک
587	صورت او در پیش آن کوی بخت بلور	شفا کت ایستد اولمش بخت صفت
588	چکان بز منته کله سجده ای فلان	صفتی بر قلبه بو بطن کت خاک
589	چکان آرزو در کوی با کتین در	بویجه بر قلدر بخت چمن در
590	او بختی که بکوه بختی که آرزو	زمانه بر قلبه دوندی بچکانه
591	بغوردی قوی بی هیچ تازه کتار	تم بختی که بکوه او بخت هم کتار
592	کله او در آرزو کله آه وقت مرصا	بخت صورتی او بخت در مرصا
593	کوه تا شایسته آن چکانه بخت	کله او در سینه او بخت شفا

31. b

584	کمانک بخت سینه ایستد آرزو	بودم صفا او بخت در مکر آرزو
585	صورتی که بکوه آرزو در آرزو	کوه بخت در مرصا صفتی او
586	که صورتش با بختی که مشق بخت	بهر دیده بخت آرزو بخت
587	کوه بخت ایستد در کوه شفا	کوه آرزو بخت او آرزو
588	بویجه بخت چکانه آرزو بخت	بهر آرزو بخت بویجه بخت
589	او بختی که آرزو بخت صفت	بویجه آرزو بخت بخت صفت
590	بویجه بخت بخت بخت بخت	بویجه بخت بخت بخت بخت
591	کله او در آرزو بخت بخت بخت	بویجه بخت بخت بخت بخت
592	کله او در آرزو بخت بخت بخت	بویجه بخت بخت بخت بخت

30. b

604	کَلَامِی اَوْرَاوَر بِنَا نَدِ عَشْتَر	کَلَامِی اَوْرَاوَر حَخْنَا نَدِ عَشْتَر
605	کِه ایدریش نا کاجا نیدار	نَدِ مَرِی ایدر اَسباب حَجْت
606	اَوْرَاوَر کِه شَا ایدریش نَدِ جَا	اَوْرَاوَر کِه بَه اِنِی کِه خَرَا ن
607	دَکَلَر بَیج خَلَم کِدَن خَل	زَمِی نَا نَدِ اَجِی اِنِی نَا نِجَا
608	بَیجَه اَلله اَو اَو اَلجَام حَجَا زَر	بَیجَه اَجِی اَجِی کَشَفَا اَلله اَر
609	اِنِی شَا سَوْرَه کِم کَشَفَا اَو اَلسَر	بُورِی اَو اَو اِنِی شَا نَجِی اَر
610	کِه ایدرِه بَیجَه اِنِی نَا نَدِ اَو اَر	کِه کَلَر اَو اَلدَر مَی عَشْتَر اَجِی
611	اَو اَو سَر خَو شَا اِنِی کِه اِنِی نَا نَدِ	اِنِی اَلله اِنِی بَیجَه جَام کِه اَر
612	بَیجَا اِنِی شَا نَدِ اِنِی نَدِ اَر	جَا نَدِ حَجَل اِنِی نَدِ اَر
613	دِ مَ اِنِی شَا نَدِ ایدر مَرِی مَی عَشْتَر	اَو اَو اِنِی شَا نَدِ کَو عَو دِ کِه اَر

594	دَکَلَر تَوْر اَلشَوْر بَر جَا اِنِی	عَشْتَر اِنِی کِه اَو اَلدَر مَرِی کِه اَر
595	بُورِی اَو اَو اِنِی شَا نَدِ اِنِی اَجِی	دَو شَه اَو اَو اِنِی شَا نَدِ اِنِی اَجِی
596	بَیجَا اِنِی اَو اَو اِنِی شَا نَدِ جَا	بَیجَا اِنِی اَو اَو اِنِی شَا نَدِ جَا
597	بُورِی مَرِی نَدِ کِه مَرِی مَرِی عَشْتَر اَقِل	کِه اَو اَو اِنِی شَا نَدِ اَو اَو اِنِی شَا نَدِ اَقِل
598	تَوْر اَو اَو اِنِی شَا نَدِ اَو اَو اِنِی شَا نَدِ جَا	تَوْر اَو اَو اِنِی شَا نَدِ اَو اَو اِنِی شَا نَدِ جَا
599	بُورِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی	بُورِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی
600	رَو اِنِی رَا کِه اِنِی شَا نَدِ اَو اَو اِنِی شَا نَدِ جَا	اَلله اَل کَو نَدِ کِه جَام صَبِو حِی
601	صَبَا حِی اَو اِنِی شَا نَدِ اَو اَو اِنِی شَا نَدِ جَا	بُورِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی
602	بُورِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی	عَشْتَر اِنِی شَا نَدِ اَو اَو اِنِی شَا نَدِ جَا
603	بُورِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی مَرِی	کَو اَو اَو اِنِی شَا نَدِ اَو اَو اِنِی شَا نَدِ جَا

625	میسر او آنا که جامع وحدت	بگردن تو زانقدر واقف
626	گرمه منظر آنکه ماسنای	فرد که کلامت بیخ همت
627	کلبله ز کجید کلمه در نور	ندردون و صفاد لاده مند
628	او لاد رضا هرا اهل طریقت	دیور شو نالاکه ایضا بیعت
629	صنایت کجینه ویرانه اورد	همکایت بیعنه پروانه اورد
630	او خاندان اید برین آهن آگاه	مدد و صیبت مبتدی در هر کاره
631	بیچون خاقان اید کانی حق تعالی	نددند ز طبله در یو جملک اشیا
632	که بلبلان او ز کجینه بیخند	بر بار اوش مقارن علم تو جند
633	این او دود و وقتد و زمانه	گر لوح آجالی بی تو جند جفا
634	ز یافت اهلیت بلبلان تیزد	معازف هر طرفند کله بندر
635	همان ز کجینه کند و در آنک	ندارد صلیبی بلدی کجی آنک

31. a

614	او لاکه برینند او اید عیله کاروان	ندرد ساقی که در یوز شیخ کاروان
615	ایده برین شریعت خوش رعایت	شله کینه او اهل سلاکت
616	یک کله ز روش او لور تصویر عبی	مصدود و مطلق ستم کجی
617	یو لور زینت آنکله عالم اجازت	او لور مسوز اراکدن قلند نشانت
618	یکه و اراد معرفتک صوفیا را حی	دل درودیش عیش اویش بر ساقی
619	سجیت ذاتت ز روش همین	طریق غفلت شیخ کجی
620	مقام شعله سینه کین کجند دوز	ندد بر این چه با جمع سبب دوز
621	انگیزه دیدن کربل الله نوری	چنان ذات چکند در صبور
622	کجی ز او کجی کجی کجی آدم	ندد مجله که آیدانی آدم
623	چمنوزی که کله او کله مقلوب	تصوم ذات چکند جاندان
624	یکم یغما مند ز او کجی کجی	صورت کجی عیش عیش کجی

32. b

646	بیتوردی حرمین چون عین عیال	بستانان اولین بجه انی جانان
647	جرام اولدی کاکاجت شراب	انایچه وار حجت عدل
648	تلار و صلی کن دیوانه اولدی	تقدیر طایب پیمان اولدی
649	اولدی پیمنده ناک تا اونی وار	شراب تشکر کله بر پیمده ای
650	بیر مهنه اوی قاشی طاق	قویب بر اولدی ادرنی ساق
651	وز اقدان اولور جالار کون	اولوریشن حشمتک بغیتمه
652	دیتریش سیدی بو نکلر صفقا	اولوریشن عقده کور سیک صفقا
653	دوسیدر ایلده شتر خوب تدبیر	سکخان کندی اولدی چکریش
654	سپسته زار کین اولدی شوزار	صفا لاک تندی چون اقلیغ ایشار
655	تدیوز طایه وار دریشن کلان انه	بیکار صخره لور طوقدی حرات
656	بیخون اولما کریشن اولوشن صخره	سکازر زلف کندی سینه دور

34, 01

636	کوردی جغتاق مرتبه ایلان	کوردی ایلان کون رکنی نانی
637	یا نیجه اولدی تایلستان عالی	ایشه جانانده بو رکنی معانی
638	زومیشا نکلن اوجر سگ کادو	دیشلر کله جمعیت معاصی
639	بیخون سنان اولدین خاخر بریش	جغیز دوز کوردی معنی سنان
640	چولده ایجه دوزومن جانان	صغیرن ایلانده صیغه سنان
641	ایشور ایسا نوم و حک دور	سیرم ایشور سنان کجانات دور
642	کلاری دن دیکیم استغفر الله	بره سنا کله عیالیت کله الله
643	بیخون برانله اوا کجام باده	کله دینک جرمتینی بره باده
644	بیخون میساک اولور مده جان	جبار کلاجه کون بره شجره آله
645	ایخون آبی اولور کوشن سبت دور	ترا ایخون صانع اولور کوشن دور

33 ط

من

684

685

686

<p>تجارتان او سبزه جلفه هفتایه او نور و کمال تندر آزاره قاصد بکلی</p>	<p>کلی کورسته ایله جملک کلورگی ناکرمان مرست او کنگر جغتای او انجالی</p>	
		
		

36. d

689

689

680

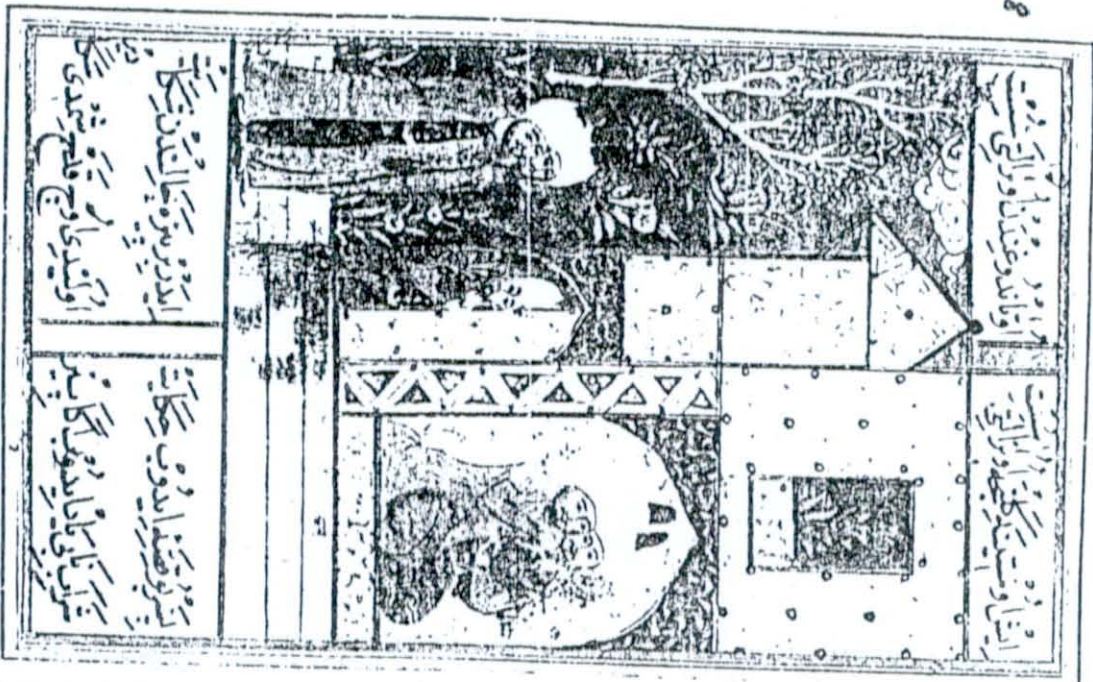
681

682

683

<p>سینه جاسم کیمیش بویجه اوقیمه در صحرانده نامده آره دخیمکه ای کوون شرمنده او</p>	<p>نهد بورد بویجه بوزم زیبا ملوتیش پتیش کین جامده آره جعالی کورده بینه او کور</p>	
		
		

35. b

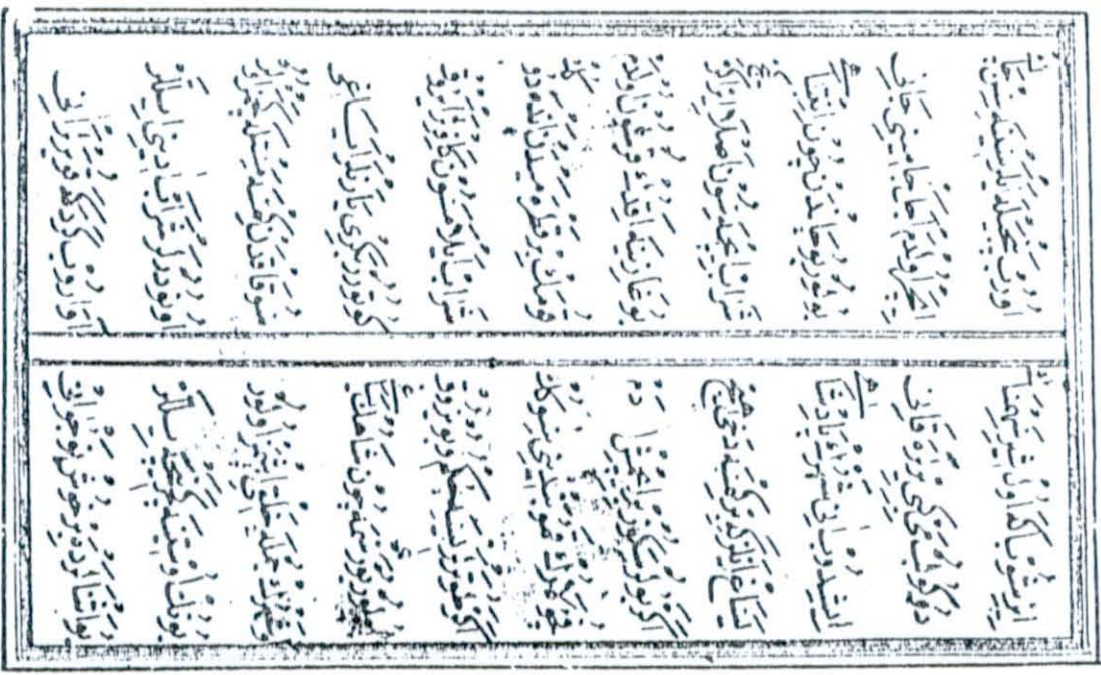
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي

اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي

699

690

37.0

اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي

اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي
اوتاندا غنمان ورتلي

684

688

689

690

691

692

693

694

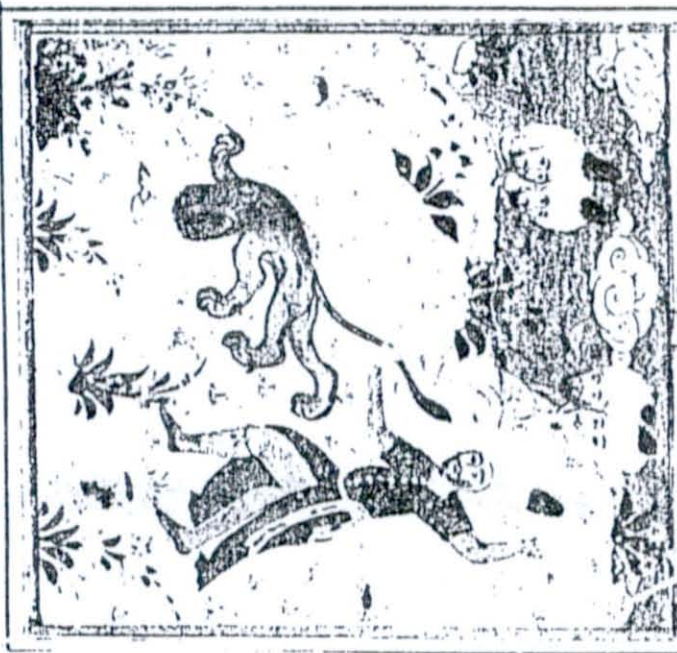
695

696

697

36.6

<p>912 یور او شسته کرم اولوب اوز زبون او گیسو سکان دوندورده سید شوب قوز و غنمه اناک اولدم اولوب قوت بوختد میره اولدم</p>	<p>کدی بیگلاری کوی ستر کوز کوزینه اوز با شینه بیگم زینجه شسته جوان شینه کار اوز اوز کس اولدم کوزورک کاشی و شینه جور اولدم</p>
--	--

<p>بو یورد انا بیگلیکده شیخ بابلی تو صف ایلمیوب بر چغندر بران بو یور انا کای و مع کلاکت باک ترا لایله دیما ایچی معی اناک طوق خاران ترخی ترخی شسته بجاری بیغ ایدله کلاکت اولور اولور و تصصوری و مطلق کلا ایدر غسال ایکنین عزم جمام کرمه آرازه یوز ب بند و بنجیر کدی سکر دت زری برین کچر تو کلور ک قوشودن آسملاری کوزور</p>	<p>قوز دیره جه شسته بجاره ایتر چویم بو یورد ایدر کده دون آراز سی آلیوب سعدن ز کارد نه باده باره ایز سه لوی اناک قوشوعی اناک ایلر ادم شسته چون ایلر نوز جوان بر قانع قانع اولوب عجب بر شسته دغنی اصل با شینه اوز اناک کیتت صام صفا قندینه سینه اول شیره او کیتک نخل شون کرمه چر اوز بو قاجا لوب و کوشینی حو</p>
---	--

38. a

37. b

927	که هیچ طبعی از گزند اولاد گزند	کشتی اولاد منده اولاد منده بیدار
928	اولی تو ترا اولوز ستمو به بستر	عدودن دور ستمن تری اولدییز
929	ایکده ساجا کوکلان جانلی ترانک	اولوز ستمن کی بی عقول و ترانک
930	کوزی اوجو عین کوکل اوچیش	جوایا اولوز ایگالی بوچیش
931	که زنده بکله تر اولماز نوره جالی	ایچدن ستمن آکا بوشنن جالی
932	اولوز بو قصه اولون جمله آگاه	ایشید بوجون وز بیه سوزله
933	بوجع ایچوب اولما اولک حرک	یساغ اولوک ایچملر سترالی
934	اولوشی اولدی اول اولدوس ستم	سوز کولون آکا آناخیر
935	بصیحت بو سئلدن ما یاصیلار	اگر صفا صرا بو بوز ستم اولد
936	اولوز آتدن بصیرت اولما خصمه	نه دکون اولر سینه طالده قصه
937	ایچندن ستم سکا کوز کوز ستم اول	که بوز سوز بجه بی معنی اولوز اول

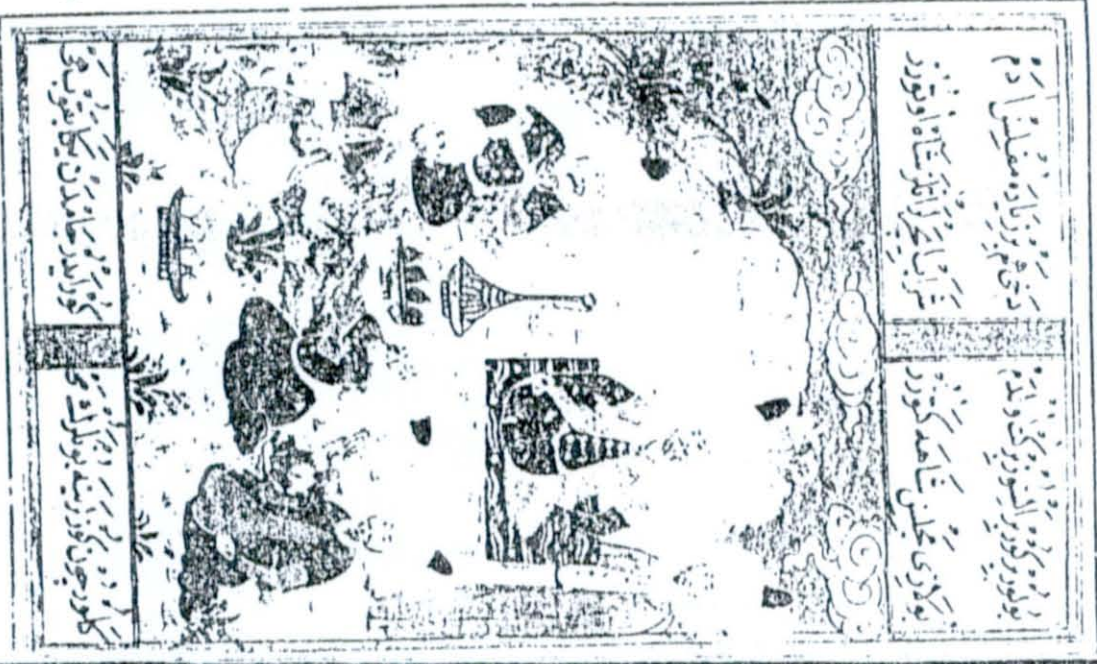
39. a

916	سکا و ستم ستم بوز ستم بکله جان	سوز سوز اولوز اولان ستم ستم
917	دوست ستم اولوز اولر ایشیا	اولوز معلوم چوزون بوز بجه ستم
918	ملا اولر ایله ستم ستم ستم	بوسکندر ستم ستم کوز بوز
919	ایله بجه اولر ستم کوز ستم	بوزی ستم اولوز اولوز بوز ستم
920	سما اولر کی بوز ستم ستم اولر	بوز بوز ایگالی ستم ستم ستم
921	کلا اولر اولر ستم ستم ستم	بوزی گویس اولوز اولر
922	سئل ایله ستم ستم اولر اولر	اگر اولر ستم بوز ستم بوز ستم
923	سما ستم ستم ستم بوز ستم کوز	بوز ستم ستم ستم اولر اولر
924	کی ستم بوز ستم ستم ستم ستم	کوز بجه اولر ستم ستم ستم ستم
925	ایچدن ستم ستم ستم ستم ستم	سکا کوز اولر ستم ستم ستم ستم
926	سما ستم ستم ستم ستم ستم	بوز ستم ستم ستم ستم ستم

39. b

748

749

دستی هم بوز باره مصلحت آدم
سرایب سحر آتاکر کتاه او تونوز

بویور کور کور استور کور کندم
بویوری مجلی شاهه کوروز

کوره ایله جاندان یکا بویور هی

کلور چون کوروز سینه بویور کور

750

1.0.3

میخ و پلاش شراب چنگه ماز	سکر کور بیدر سکر کور چنگه ماز
جایان اگر کور سینه در	فوزیرین سحر لیلیا دیدوب بیدر
کوز بی سینه او بویور کور	که کای سینه الفای سحقت سفسر
اویور ایلیا قایلدم این	اگر ای سینه او باقی سینه این
اویور سینه الفای سحقت سفسر	اگر کور مصلحت او سینه ماست باوه
تا و جوی واز در کور کور کور	بویور سینه او بویور کور کور
بویور سینه او بویور کور کور	سینه ایله کور کور کور کور
دیدوب کور کور کور کور کور	سینه ایله کور کور کور کور
کور کور کور کور کور کور	اگر کور کور کور کور کور
کور کور کور کور کور کور	کور کور کور کور کور کور

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

39.6

761	مَدَامْ اِنْجَمَكْ بَعْدُ زِيَسْتِي	کوردو بوم اناک گیتستی
762	ایکد ریشرت بویا سله مردم	وزیری آلیسو گندو ره دهم
763	ریشد ریشم جات رو شناد	کجای ساقی بزم اشغاب
764	قوتنه دود خمار یکد شفا بریز	بکسانی صوبت جات صفاد
765	کوتور آینه دلان غبارد	کوتور بالله جام خوش کورای
766	بودنیا غصه شت آلیو اوسر	صونک ونا صودیک مرو کایک
767	تا او دردم اولور صوی کجاز	بهر صود ونا اناک طبعی ناز
768	اوزی زومی دراصلی بزکی	یکد سوزیکه بیکر کتله درک
769	ایکد سبها زه گم اولوب خور	اگر کجینک اوزیسه بر صوبی
770	ایکد زهک و سله جو کیند دردم	مکن آخونه اندان اوسته زیم

41. a

751	بجندو مینتا ووستو زکیاره	ایکد ساقی زور کیند و زوباره
752	صنبلکد ورا کالوبت بوزیری	چون آن سوز ایشد و کوز سوز
753	نه شو کوریم اوشا یون لایق	بجیت یوق کوز کله کوزده اناق
754	نشان بیلر نوزکده زیم چیکه	اوردردم شمدی سگه بر طبعیه
755	جینا ایکنه اولر کتیکه دردم	ایستور انا سوز انا که ایسم
756	اوردردم بزم ایکنم دینه ساکا	یغدی ایلیک ساقی آسکا
757	اوز اولدوقان سهارت بوزیری	چون اناک سوز بجزی ایشد
758	کوردو بوم اناک بوم سهارت	
759	کوردو بوم اناک بوم سهارت	
760	اولور اچمک اناک بوم ساقی	یلیم باه اناک و ارضی صبحی
	بکما غصه ایشد ساقی	بزامی کانه نوش ایلیک ساقی

40. b

800	بري برينه اولاد لاري ستم	ايوب گيبت مي او بچي گم
801	تدريز شيدا له ارتفاق	گو گلان كينه رب كبر و نفاق
802	ايوب آيتيه ارتفاق	اولوي سورت و چي سفت
803	كلر توري كه حطو شويكده	بري مدين رحمان آيتيه كور
804	زينت اولينه اولور ليك كلاه	جان در انجيه زانه و آتو
805	قوتيت بر صراجه ارتقا	ايك كلمه از الله جسامي
806	زياده سينت اولوي بچيه	ولي اگنده دنجي بر انجيه
807	كه تدرسيب عوفا هر دم	ايكن چو مع اولينه بچيش اتم
808	خلاف اولور اكر ادره نزل اولور	تيزه كورده كورنت اولينه نزل اولور
809	بولاني بو عالم خلق ديتد	سنگد سوسو كورده لاله بو سوز
810	بري برينه مار اولور كورده	كه بچيش اتم چار اولور كورده

43. a

692	كشيان كورني كاشنه برينور	بجوني در اكره برينه لورنور	692
693	اي بر خور توري انا بچي سينت	بچي اولور كينه مي بر سينت	693
694	كه گورخ اولور شون جده و صل	يك كلمه دنجي بچيه جاصل	694
695	خان ايشي كيشي اكه فوسه	كه در اتم نينه و سيطان اوله	695
696	كهله اولور حلقو انجيه مدين	تدر خود جوق قاشنه جان اولور	696
697	رحمان آيتيه اكر انا نك	و كه گورده در رب شيا نزل اولور	697
698	تدر اولور اكر انا بچي سينت	جان بچي اولينه اكر انا بچي سينت	698
699	اكر ادره صلح اولور اولينه جنان	كه گور اتم اتم بچيش اولور اولينه نزل	699

42. b

821
 ایدہ مریوزنک گوکل زینکات
 کلاوزره طاغریب دستغالی

822
 یسکایا ایلک حروف و حکایت
 یسکایا ایلک یوزب کا کلری

44. a

<p>811 سزاک تلخ یوزب اویست ایلک اوزور او اویست قویله جماعت</p>	<p>812 یوزبده اویچین یوزب ایلک ایزیشوب نقتی ایلک ایلک</p>
<p>813 کی باقلو ایلک یوزور ایلک اولو کوزی یوزبده اولو کوزی</p>	<p>814 اگر ایلک یوزبده اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی</p>
<p>815 کوزی یوزبده اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی</p>	<p>816 اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی</p>
<p>817 اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی</p>	<p>818 اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی</p>
<p>819 اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی</p>	<p>820 اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی اولو کوزی</p>

43. b

833	وود و دوی نوم و رکود و باقی عطا سود و دوی نوم و رکود و باقی عطا	ایستاد و آنچه ستا غیبی در رخ تلو خار فیستان ساقی بچلین سئل او ایستاد	
834		اینگی و در عیان آنکه الله جام است	
835	ایده غیر بیدر آندان جو آله ایچوره آهرا بزنده صکره بزیز	گر زستان ایچیه اول سبک آله اوله کند و سوا اول کجا شی کیز	
836	صوبه هرگز شیکه جام می طاق آنک جامی سیخ لیدیه غیر ذیق	آید بچلین اول با اوله عادل وی نرم آخلانک اوله و لیه سیشی	
838	طلو ایچیکله بر اولایک کانی ایچیرمه آینی چند دن زیادیه	قدح مصوفه کوز لیه سیشی اگر غارتک جامیست س بااره	
839	کام ایچیکله کوزومه کوز کسج ایچیه اوله لایه دیمین ایله ایزام	بیز صوم قان اوله ایله بیزویج آنکه بیز اول کلسه جام	

45. a

823	قله هرگز شیکه برده زور نوری ایله قوونی بویوم بر جام یا	ایله یون عرق عازای غیسوری اوله کلسه عرق اوله مایه
824	موروم آهمل اولیه سکی سین اوله بیز بیز سیشی بیز سیشی	ایله و بیز سیشی بیز بیز بیز اگر زستان کانی اوله ایچیکله
825	بیرا سکی آنا اوره بی کلک بیرا سیشی ساقی ایچیکله سیشی	اوله خوش و سیشی ایچیکله بچلین اوله خوش و سیشی اوله بچلین
826	بیرا سکی آنا اوره بی کلک بیرا سیشی ساقی ایچیکله سیشی	اوله خوش و سیشی ایچیکله بچلین اوله خوش و سیشی اوله بچلین
827	بیرا سکی آنا اوره بی کلک بیرا سیشی ساقی ایچیکله سیشی	اوله خوش و سیشی ایچیکله بچلین اوله خوش و سیشی اوله بچلین
828	بیرا سکی آنا اوره بی کلک بیرا سیشی ساقی ایچیکله سیشی	اوله خوش و سیشی ایچیکله بچلین اوله خوش و سیشی اوله بچلین
829	بیرا سکی آنا اوره بی کلک بیرا سیشی ساقی ایچیکله سیشی	اوله خوش و سیشی ایچیکله بچلین اوله خوش و سیشی اوله بچلین
830	بیرا سکی آنا اوره بی کلک بیرا سیشی ساقی ایچیکله سیشی	اوله خوش و سیشی ایچیکله بچلین اوله خوش و سیشی اوله بچلین
831	بیرا سکی آنا اوره بی کلک بیرا سیشی ساقی ایچیکله سیشی	اوله خوش و سیشی ایچیکله بچلین اوله خوش و سیشی اوله بچلین
832	بیرا سکی آنا اوره بی کلک بیرا سیشی ساقی ایچیکله سیشی	اوله خوش و سیشی ایچیکله بچلین اوله خوش و سیشی اوله بچلین

44. b

بیز

862	که در روز آخر هفتاد و نهمین روز	که در روز آخر هفتاد و نهمین روز
863	اوله مکلفون هرگز در نماز	صوم هر دو مختلف اوله حکم
864	بولا بود که میت نماز عقیله ای	انکه خوش اولوب بنماز عقیله
865	مرا می بود و بوی سرور	که غایتی استی کرده می سرور
866	ایرا که آن کسی بنماز است	و روز یکشنبه بود بنماز
867	فان از آن سه مورفیست کامل	یک روز اولوب بود بنماز که نماز
868	موانق اضیت الی دمه آزار	ایریشوب کوزیچه چون در نماز
869	کمان بودین ایزه و کسرا	بیشتر است یا کسراست
870	دوره هرگز که اینر عاقبت است	مرا غمگین بود ایست زکی فاکه
871	اوله که آن روز در نماز است	اولوب در روز بنماز بر نماز

47. a

862	اوله که الله کعبه بنماز	کوزین بنماز بنماز
863	که بنماز اوله که بنماز	لله که بنماز اوله که بنماز
864	ایله کند و بنماز بنماز	که بنماز اوله که بنماز
865	ایله بنماز اوله که بنماز	که بنماز اوله که بنماز
866	بنماز بنماز اوله که بنماز	که بنماز اوله که بنماز
867	بنماز بنماز اوله که بنماز	که بنماز اوله که بنماز
868	بنماز بنماز اوله که بنماز	که بنماز اوله که بنماز
869	بنماز بنماز اوله که بنماز	که بنماز اوله که بنماز
870	بنماز بنماز اوله که بنماز	که بنماز اوله که بنماز
871	بنماز بنماز اوله که بنماز	که بنماز اوله که بنماز

46. b

892	اوجنده و آواز او در صورت مآثر آواز	بؤلا و زلطین و خوب خانه
893	عمیر طایفه ای که شوره کرده	کازان آلبانان و از آن
894	ایلا شمر عربی بزرگ مجلسی	و از این کتاب آواز است
895	که آواز او را در نامه حاجت جاری بود	چهار آهنگ است که در
896	که در همه سوره در مجموع کتاب	است که در هر یک از این
897	چند قرن بعد یکی در همه و بنا	بسیار است از جمله این که
898	ولی بوق ایچمه خاینده حضرت	اگر چه این کتاب از جمله
899	ایلا در خانان برهیزی و زبان	کتاب مضحکه آواز او زبان
900	که در کلان و در درون قلم است	بسیار است از جمله این که

882	بؤلا و زلطین و خوب خانه	بؤلا و زلطین و خوب خانه
883	کازان آلبانان و از آن	کازان آلبانان و از آن
884	و از این کتاب آواز است	و از این کتاب آواز است
885	چهار آهنگ است که در	چهار آهنگ است که در
886	است که در هر یک از این	است که در هر یک از این
887	بسیار است از جمله این که	بسیار است از جمله این که
888	اگر چه این کتاب از جمله	اگر چه این کتاب از جمله
889	کتاب مضحکه آواز او زبان	کتاب مضحکه آواز او زبان
890	بسیار است از جمله این که	بسیار است از جمله این که
891	که در کلان و در درون قلم است	که در کلان و در درون قلم است

909	بجاء اسمها زينها را اور و غارت صیغته طهوره بونك كجى ايش	سزاى انا بچون اولك تو بويك تا و سینه سیر اتر كتر
910	گر كجست سگك پو كند و سجانك	يا نيكند او غره مغان كز اناك
911		
912	كه سینه طهوره تقدان اول بلا نكدر ميل الشعره زير بيه طهوره بريح و سيشل	
913	از يشو به حسن و حسن بيه نامها	بجيد الله كه بو و تر خنده نامها
914	بيا صفتان از يشو دي مده بود	سزاى نكند اولك اولك اولك
915	سجن باطنه و بردي سب از بود	اولك مبر سسطنى بر سر و سيز
916	كوز نكلا زنى سستا اولك ستر ايشو	دو سب بيز به بجهت بجهت بجهت
917	كرد به سينا هم سستا اولك ابالي	سزاى جوان اولك بزمه عزالي

49. a

901	كه قطع بلو سينا كينين و بنا بانه هم ايلك كسا	اگر بترش لوى قلاست اولك بى كو كان استندوى كلامها
902	فواكه نكند كان او سيب و موز	بكر بيزه سینه اولك موز
903	اولور كجى بجهت سینه بجهت ام بجهت بجهت سینه كه كسا سینه نكند	بو لوسه سيزه سيزين و بجهت سقاى ارباده با كان او فستق
904	بر سوز اولك كسا نكند بجهت بجهت سینه نكند بجهت	بجهت سینه نكند بجهت
905	مينا از بجهت الايت سكر	بجهت سینه نكند بجهت
906	بولا بجهت سینه و بجهت بجهت	
907		
908	سزاى انا بلك اولك بجهت سستا اى بجهت سستا اولك بجهت سستا	

48. b

ش

	اکاب بجا لکن زین کتابت کوز و نیبانی فی تدریس و تدریس	اکوئیت بیور سالیانه و من کوز جمله کتابت از اهل اول کتابت
	چونان تروی تمامه اولدی کوز تا نو زین بجا فایده کتابت	

936

937

938